

**National Library
of Sweden**

Denna bok digitaliserades på Kungl. biblioteket år 2012

S. O. M.
STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1922:30
FINANSDEPARTEMENTET

ÅTGÄRDER MOT GODSAN- HOPNING I TULLPACKHUS

M. M.

GENERALTULLSTYRELSENS UNDER-
DÅNIGA UTLÅTANDEN ÖVER 1914 ÅRS
TULLKOMMISSIONS BETÄNKANDEN. III.

S T O C K H O L M

1 9 2 2

Statens offentliga utredningar 1922.

Kronologisk förteckning.

Januari—Mars.

Återfinnes å omslagen till utredningarna 1—17.

April—Oktober.

1. Några iakttagelser från 1921 års riksdagsmannaval. Av E. v. Heidenstam. Norstedt. 20 s. **Ju.**
2. Byggnadsarbetsarsakkunnigas betänkande. 2. Arbetsstatistisk undersökning rörande husbyggnadsverksamheten i Sveriges städer och stadsliknande samhällen. Av B. Nyström. Norstedt. 208 s. **S.**
3. Järnvägsstyrelsens skrivelser till Kungl. Maj:t den 28 april 1922 med förslag till taxerändring samt den 5 maj 1922 med yttrande över tull- och traktatkommitténs utlåtande m. m. Sv. Tr.-aktieb. 22 s. **K.**
4. Klimatets inverkan på byggnader vid västkusten. Kungl. byggnadsstyrelsens meddelande nr 1. Marcus. 13 s. **K.**
5. Betänkande med förslag till förändrad kyrklig indelning och organisation inom de till Kristianstads och Malmöhus län hörande delarna av Lunds stift. Heggström. 392 s. **E.**
6. Tillägg till betänkande och förslag betr. förrädsverksamheten vid marinen. Tullberg. vj, 92 s. **Fö.**
7. Betänkande rörande fiskerinäringens främjande. Heggström. 95 s. **Jo.**
8. Utredning angående statsunderstöd för idrottens främjande. Tullberg. vj, 124 s. 1 kart. **E.**
9. Patentlagstiftningskommitténs betänkande. 7. Förslag till lag om rätt till tidnings eller tidskrifts titel m. m. Marcus. 54 s. **H.**
10. Om lappskattelandsinstitutet och dess historiska utveckling. Av Åke Holmbäck. Almqvist & Wiksell. 95 s. **S.**
- 11—12. Betänkande med förslag till lag angående kulturminnesvård samt organisation av kulturminnesvården. 1. Historik, memorial ang. minnesvårdens nuvarande ståndpunkt, utländsk lagstiftning samt bilagor. viij, 483 s. 3 kart. 2. Förslag och motiv. xxij, 197 s. Centraltr. **E.**
13. Högskolornas löneregleringskommitténs betänkanden. 2. Fackhögskolor och övriga vetenskapliga anstalter. Heggström. vj, 193 s. **E.**
14. Statsmakterna och bränsleanskaffningen under krigsåren. Av bränslekommisionen avgiven berättelse över dess verksamhet åren 1917—1921. Marcus. 353 s. **H.**
15. Statistiksakkunnigas betänkande. Utredning och förslag till åtgärder för minskning av kostnaderna för den officiella statistiken samt åstadkommande av en permanent kontroll över det statistiska arbetet m. m. Beckman. x, 367 s. **Fi.**
16. Förslag till vissa ändringar i bestämmelserna rörande jakt och fågelskydd. 2. Ändringar i jaktlagen, fridlysningsbestämmelser m. m. Marcus. 317 s. **Jo.**
17. Betänkande och förslag rörande det akademiska befordringsväsendet. Lund, Berling. 268 s. **E.**
18. Det svenska lanbrukets produktionskostnader. 1. Bokföringsåret 1919—1920. Av L. Nannesson. Meddelande från Kungl. Lanbruksstyrelsen nr 240 (Nr 6 1922). Norstedt. vj, 125 s. **Jo.**
19. Betänkande med förslag angående arrendators rätt till ersättning för elektrisk anläggning. Tullberg. iv, 29 s. **Ju.**
20. Mellanhandssakkunniges betänkande ang. olägenheterna vid mellanhandssystemet inom livsmedels-handeln. Eklund. 295 s. **Jo.**
21. Om röstsammanräkning vid kommunala val enligt lagarna den 9 juni 1922. Av E. v. Heidenstam. Beckman (4), 51 s. **S.**
22. Kolonisationskommitténs betänkande 1922. Förslag till kolonisation å kronoparker i Norrland och Dalarna jämte förslag dels till utsträckt tillämpande av intensivt skogsbruk å de norrländska kronoparkerna dels till kraftigare befrämjande av egenhemsbildning å enskild jord i Norrland. Centraltr. (2), xvij, 433, 133, 112 s. 1 kart. **Jo.**
23. Betänkande och förslag angående utbildningskurser inom tullverket. Tullberg. viij, 143 s. **Fi.**
24. Utredning rörande den s. k. Nyköpings kanal. Meddelande från Kungl. Kanalkommissionen. Nr 6. Heggström. 69 s. 3 pl. **K.**
25. Förslag till författningar angående handel med och import av utsädesfrö ävensom till omorganisation av frökontrollverksamheten m. m. Beckman. iv, 131 s. **Jo.**
26. Utkast till lag om visst tryggande av byggnadsborgenärens fordringar m. m. Tullberg. 51 s. **Ju.**
27. Redogörelse för de eklestiastika boställena. 5. Värmlands län. Av H. Skoglund. Beckman. xlvij, 692 s. **E.**
28. Betänkande och förslag rörande brandskyddsföreskrifter och ordnandet av brandväsendet inom riket. 7. Betänkande med förslag till Kungl. Maj:t nådiga stadga angående skydd för människor vid brandfara inom industriella arbetslokaler. Beckman. 15 s. **K.**
29. Flottans skolsakkunnigas betänkande 3 angående skolreglemente för flottan. 1. Skolor och kurser för sjömanskårens manskap. Tullberg. vj, 117 s. 1 bil. **Fö.**
30. Åtgärder mot godsanhopning i tullpackhus m. m. Generaltullstyrelsens underdåniga utlåtanden över 1914 års tullkommissions betänkanden. 3. Marcus. 101 s. **Fi.**

Anm. Om särskild tryckort ej anges, är tryckorten Stockholm. Bokstäverna med fetstil utgöra begynnelsebokstäverna till det departement, under vilket utredningen avgivits, t. ex. **E.** = eklestiastikdepartementet, **Jo.** = jordbruksdepartementet. Från den 1 april, då kungörelsen den 3 febr. 1922 ang. statens offentliga utredningars yttre anordning (nr 98) trädde i kraft, utgivas utredningarna i omslag med enhetlig färg för varje departement.

STATENS OFFENTLIGA UTREDNINGAR 1922:30
FINANSDEPARTEMENTET

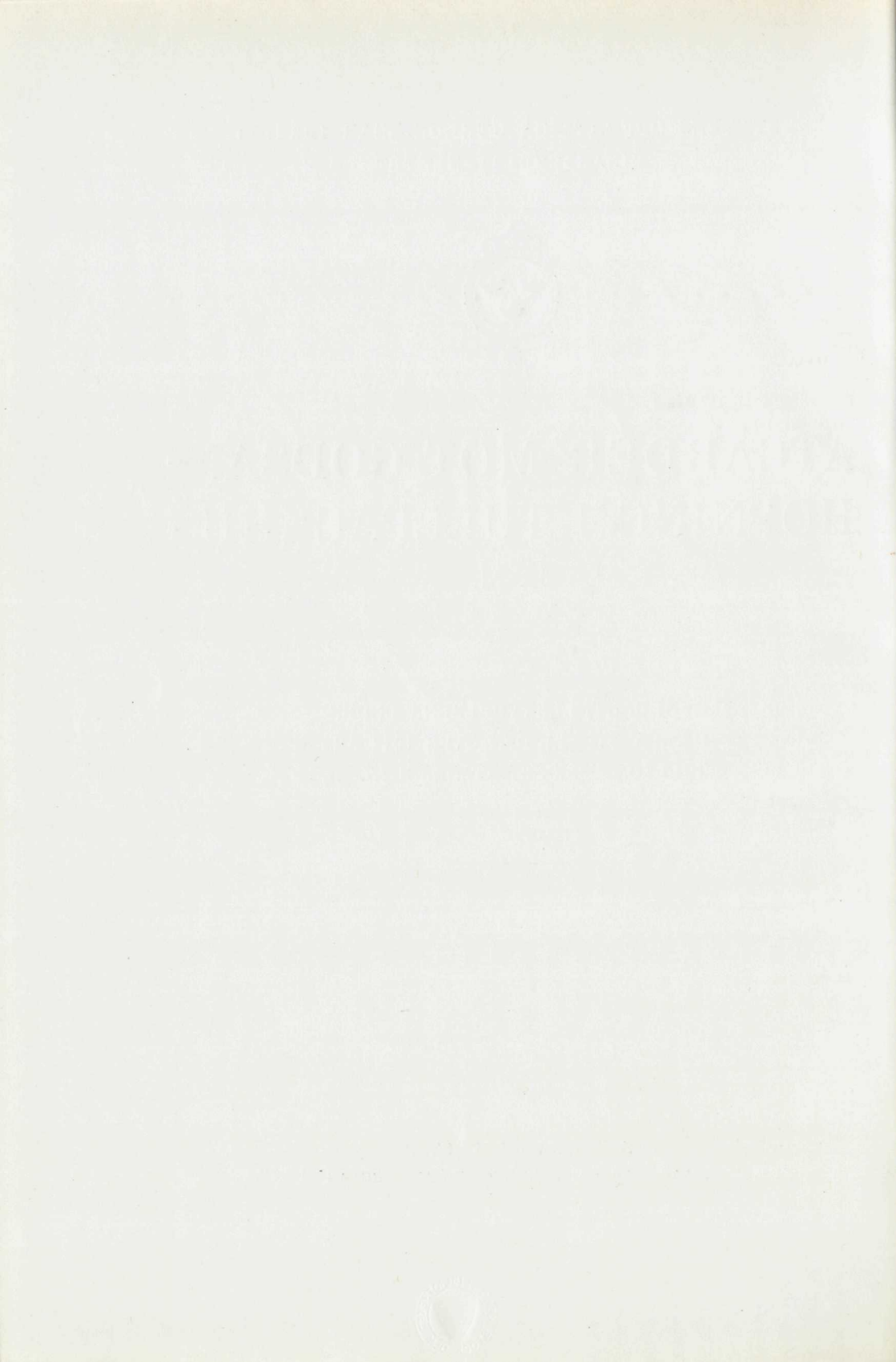

ÅTGÄRDER MOT GODSAN- HOPNING I TULLPACKHUS

M. M.

GENERALTULLSTYRELSENS UNDER-
DÅNIGA UTLÅTANDEN ÖVER 1914 ÅRS
TULLKOMMISSIONS BETÄNKANDEN. III.

STOCKHOLM 1922
ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Översikt	Sid. 5
Förslaget till åtgärder mot godsanhopning i packhus	8
Inledning	8
Kommissionens yttrande	9
Generaltullstyrelsens yttrande	13
<i>Angivningstid</i>	13
Böter för för sen angivning s. 16.	
<i>Liggetid m. m.</i>	17
Nu gällande bestämmelser, s. 17. Tullfritt partigods, s. 22. Gods, angivet till direkt förtullning eller till fri disposition, s. 24. Auktions hållande m. m., s. 31. Gods, angivet till transitupplag eller omedelbar transittförsändning, s. 34. Gods, angivet till nederlag, s. 38. Frihamnsgods, frilagersgods, och provianteringsfrilagersgods, s. 40.	
<i>Återutförsel</i>	42
<i>Angivningstidens början</i>	44
<i>Befrielse i vissa fall från stadgad bötespåföljd</i>	47
<i>Övergångsstadgande</i>	49
<i>Författningsförslag</i>	49
Förslaget till ordnande av rättsförhållandet mellan tullverket och varuemottagaren vid feldebitering eller oriktig tullbehandling	51
Inledning	51
Kommissionens yttrande	52
Inkomna yttranden	55
Generaltullstyrelsens yttrande	56
Förslaget i fråga om rätt att besiktiga inkommet gods, innan det angives till förtullning	79
Redogörelse för frågans uppkomst och utveckling	79
Sveriges allmänna handelsförenings framställning hos generaltullstyrelsen, s. 79. Sveriges allmänna handelsförenings framställning hos Kungl. Maj:t, s. 80. Generaltullstyrelsen, s. 80. Stockholms rederiförening, s. 82. Kommerskollegium, s. 82.	
Kommissionens yttrande	83
Reservation, s. 84.	
Generaltullstyrelsens yttrande	84

	Sid.
Förslaget i civilanställningsfrågan	86
Civilanställningsfrågan i allmänhet	86
Civilanställningsfrågan i vad den avser tullverket	86
Skrivelse från generaltullstyrelsen, s. 87. Remiss från Kungl. Maj:t, s. 88.	
Sakkunnigutredningen år 1918	90
Generaltullstyrelsen, s. 94.	
Kommissionens yttrande	95
Reservation, s. 96.	
Generaltullstyrelsens yttrande	96
Bilaga	99

TILL KONUNGEN.

Med skrivelse den 24 februari 1920 har 1914 års tullkommission till statsrådet och chefen för finansdepartementet överlämnat sitt betänkande III, i vilket behandlas vissa

tullverket vidkommande frågor av mera fristående art; och har Eders Kungl. Maj:t genom nådig remiss den 9 april 1920 anbefallt generaltullstyrelsen att avgiva underdånigt utlåtande över detta betänkande.

De frågor, som behandlas i kommissionens nu förevarande betänkande och i vilka förslag av kommissionen framläggas, äro följande:

- 1:o) frågan om åtgärder mot godsanhopning i packhus;
- 2:o) frågan om ordnande av rättsförhållandet mellan tullverket och varuemottagaren vid feldebitering eller oriktig tullbehandling;

3:o) frågan om rätt att besiktiga inkommet gods, innan det angives till förtullning; samt

4:o) frågan om civilianställning av uttjänt fast anställt manskap vid armén och marinen.

I anledning av omförmälda generaltullstyrelsen givna befallning har styrelsen från vissa lokala tullmyndigheter infortrat yttranden, nämligen, beträffande betänkandet i dess helhet, från tullkamrarna, packhusinspektionerna och tullbevakningsinspektionerna i Stockholm, Göteborg och Malmö, tulldirektörerna i Göteborg och Malmö samt tullkamrarna i Norrköping, Hälsingborg, Trälleborg, Gävle och Sundsvall samt, beträffande frågan om civilianställning, jämväl från tullkammaren i Haparanda, kustbevakningscheferna och gränsbevakningschefen. För innehållet i de inkomna yttrandena vill styrelsen, i den mån sådant må vara erforderligt, redogöra vid behandlingen av de särskilda delarna av kommissionens betänkande.

Vid avgivande av sitt yttrande över kommissionens ifrågasvarande betänkande har styrelsen jämväl haft att taga i beaktande dels tre till statsrådet och chefen för finansdepartementet ingivna framställningar, därav en från Skånes handelskammare av den 10 juli 1920, överlämnad till generaltullstyrelsen den 16 i samma månad, och två från Stockholms handelskammare, den ena av den 21 september 1920, remitterad den 27 i samma månad, och den andra av den 9 november 1920, remitterad den 16 i samma månad, dels ock åtskilliga till generaltullstyrelsen från Östergötlands och Södermanlands handelskammare, handelskamrarna i Gävle och Karlstad samt Stockholms handelskammare under

år 1920 inkomna skrivelser, vilka handlingar samtliga innehålla uttalanden i vissa av de i betänkandet behandlade ämnena. Även för det huvudsakliga innehållet i dessa handlingar torde styrelsen få i vederbörligt sammanhang redogöra.

De remitterade handlingarna får generaltullstyrelsen härmed återställa.

Förslaget till åtgärder mot godsanhopning i packhus.

Inledning. I första avdelningen av föreliggande betänkande III (sid. 3—26) redogör tullkommissionen till en början dels för de enligt tullstadgan gällande bestämmelser rörande anvisningstiden för från utrikes ort ankommet gods, den tid, godset under olika betingelser må kvarligga i tullverkets vård, påföljderna för uraktlåtenhet från godsägarens sida att inom bestämda tider fullgöra honom med avseende å godset åliggande skyldigheter samt återutförsel i vissa fall av inkommet gods, dels ock för vissa provisoriska och endast för städerna Stockholm och Göteborg gällande föreskrifter till förekommande av godsanhopning å kajer och i tulllokaler. Till denna redogörelse, intagen å sid. 3—5 av betänkandet, tillåter generaltullstyrelsen sig hänvisa.

Efter att därefter hava erinrat om de nuvarande allmän-giltiga bestämmelsernas tillkomst och motiveringen för desamma, omförmåler kommissionen, hurusom Stockholms handelskammare i underdånig skrivelse den 20 maj 1913 väckt fråga om förkortning av den tid, under vilken gods finge avgiftsfritt kvarligga i packhus, om utkrävande av böter enligt en progressiv skala för uraktlåtenhet att inom bestämd tid avhämta godset, om böternas bestämmande efter varans vikt eller rymd samt därom, att ifrågavarande böter — vilka för närvarande fördelas mellan statsverket och tullstatens enskilda pensionsinrättning — måtte i stället tillfalla vederbörande kommun. Över denna framställning hade, anför kommissionen vidare, generaltullstyrelsen den 30 oktober 1914, efter packhusinspektionens i Stockholm hörande, avgivit infordrat yttrande, däri styrelsen hemställt, att förevarande frågor måtte för vidare behandling hän-

skjutas till kommissionen; och hade så skett enligt Kungl. Maj:ts beslut den 23 oktober 1915.

Sedermera har kommissionen (sid. 9—18 i betänkandet) lämnat en utförlig redogörelse för de uttalanden i förevarande ämnen, vilka gjorts i åtskilliga från korporationer och enskilda personer inkomna svar på ett av kommissionen utsänt frågecirkulär; och slutligen (sid. 18—20) har kommissionen för jämförelses skull erinrat om de bestämmelser, som vid statens järnvägar gälla i fråga om avhämtning av gods m. m.

För egen del har tullkommissionen anfört i huvudsak följande. *Kommissionens yttrande.*

Det vore utan vidare tydligt, att en snabb varuomsättning i packhusen borde eftersträvas. Godsets upplagring i packhuslokalerna under mera avsevärd tid innebure ett missbruk av dessa, som kunde medföra olägenheter av flera slag, såväl för de trafikanter, vilka därigenom icke komme i tillfälle att få sitt gods infört i packhusen, som för tullverket och de byggnadsskyldiga städerna. De nuvarande fristerna — vilka utgjorde: angivningstiden åtta dagar, den bötesfria liggetiden tjugu dagar och liggetiden mot böter likaledes tjugu dagar samt tiden för återutförsel utan tullavgifts erläggande sex månader — vore, särskilt vid en jämförelse med bestämmelserna angående avhämtnings- och lossningsfristerna vid statens järnvägar, alltför rundligt tilltagna och nära nog direkt ägnade att framkalla missbruk av packhusutrymmena. Visserligen hade i en del av de kommissionen tillhandakomna svaren rests motstånd mot varje förkortning av de nu gällande fristerna och stundom till och med ifrågasatts, om icke desamma behövde ytterligare utsträckas. Dessa anspråk härrörde emellertid från sammanlutningar av importörer, i vilkas intresse det låge, att inkommande gods finge under så lång tid som möjligt förbliva magasinerat på allmän bekostnad. Till någon del finge förklaringen till motståndet mot fristernas förkortande sökas i en art av konservatism. Sakskälen för ovanberörda anspråk på fristernas oförändrade bibehållande eller utökning syntes kommissionen föga hållbara; utan hölle kommissionen före, att en genomgående förkortning av fristerna, långt ifrån att möta några betänkligheter, tvärtom vore av vägande

skäl påkallad. En av de viktigaste av hithörande frågor vore den om en snabb och enkel expedition av tullfritt partigods, för vilket den bötesfria liggetiden borde nedbringas och sättas lika med angivningstiden. En sådan reform innebure emellertid icke så mycket ett minskat anspråkstagande av packhusen, då dylikt gods i regel icke skulle dit införas; huvudsyftet vore fastmera, att tullverkets befattnings med sådant gods skulle inskränkas till det minsta möjliga och godset framför allt ej behöva hållas under bevakning längre tid, än som vore oundgängligen nödvändigt. Ett ytterligare steg i denna riktning vore angivningstidens förkortning; och då angivningstiden, för närvarande åtta dagar, borde vara lika för allt gods, föresloge kommissionen, att densamma — och därmed, enligt vad nyss nämnts, även den bötesfria liggetiden för tullfritt partigods — måtte nedsättas till sex dagar. Vidkommande den bötesfria liggetiden för annat gods än tullfritt partigods ansåge kommissionen lämpligt, att skillnad i berörda hänseende gjordes mellan å ena sidan gods, angivet till förtullning eller nederlag och å andra sidan transitgods. För transitgods borde någon inskränkning i den nuvarande bötesfria liggetiden, tjugu dagar, icke vidtagas, då svårighet att finna passande lägenhet för godsets vidarebefordran ofta kunde yppa sig; och det kunde — särskilt ur den synpunkten, att transithandeln borde på allt sätt stödjas — ej anses riktigt, om varuemottagaren i hithörande fall esomoftast skulle vara hänvisad till utvägen att lägga godset på transitupplag, då ju detta för honom medförde onödiga kostnader. För gods i övrigt — sålunda för annat gods än tullfritt partigods och transitgods — funne kommissionen en nedsättning av den bötesfria liggetiden från tjugu till femton dagar vara lämplig. Helst skulle kommissionen, såsom ock från vissa sammanslutningar, vilkas omdöme måste tillmätas synnerligen stor betydelse, yrkats, velat gå något längre i inskränkning av den bötesfria liggetiden för ifrågavarande slag av gods; och det vore endast önskan att ej gå alltför brådstörtat till väga, som kunnat avhålla kommissionen därifrån. I fråga om beräkandet av den bötesfria liggetiden för postpaket hade från ett par håll föreslagits, att såsom utgångspunkt för

densamma borde gälla den dag, då hithörande gods överlämnades från postverket till tullverket, och icke, såsom nu vore fallet, den dag, då belöpande postavgifter erlagts, eller, där sådana avgifter icke ifrågakomme, den dag, då postförvaltningen meddelat bevis, att från dess sida hinder icke mötte för godsets utlämnande. Kommissionen ville ej bestrida, att under vissa omständigheter olägenheter av nuvarande bestämmelser kunde yppa sig; och exempel härpå hade av en tullförvaltning lämnats. Då likväl dylika fall torde vara av ren undantagsnatur och man rimligtvis ej kunde lagstifta för dylika, ansåge kommissionen riktigast, att, intill dess ett verkligt praktiskt behov av de nuvarande bestämmelsernas ändring ådagalades, desamma bibehölles oförändrade. Tiden för återutförsel utan tullavgifts erläggande hade alltsedan tillkomsten av 1843 års seglationsordning varit sex månader, ehuru kommunikationsmöjligheterna nu vore helt andra än på 1840-talet. En förkortning av denna tid vore väl motiverad; och densamma syntes, på sätt skett i ovanberörda provisoriska bestämmelser för Stockholm och Göteborg, lämpligen kunna bestämmas till två månader. Vidkommande frågan om påföljderna för den bötesfria liggetidens försittande, torde numera den meningen vara allmänt rådande, att desamma behövde dels skärpas dels avvägas på ett mera rättvist sätt, än som nu vore fallet. Härjämte borde benämningen böter, såsom i viss mån stötande eller åtminstone missvisande, undvikas; i stället föresloge kommissionen införande av benämningen »packhusavgift», varmed dock givetvis icke avsåges något intrång i den rätt till hälften av ifrågavarande belopp, vilken för närvarande tillkomme tullstatens enskilda pensionsinrättning. En förhållandevis rättfärdig grund för packhusavgiftens beräknande ansåge kommissionen sig hava funnit i varornas rymd. Visserligen komme den därvid uppstående nödvändigheten att uppmäta varorna att vålla något ökat besvär för vederbörande tulltjänstemän; men dels torde uppmätningen kunna ske tämligen summariskt, dels kunde, till undvikande av alltför invecklade uträkningsprocedurer, lämpligen meddelas föreskrift därom, att kubikmetertalet för ifrågakommande parti i dess helhet alltid skulle avrundas till närmaste hela tal. Packhus-

avgiften borde, för att medföra åsyftad verkan att påskynda godsets uttagande från packhusen, göras progressiv, förslagsvis på det sätt, att den beräknades för tre femdagarsperioder med viss grundtaxa för första perioden, med fördubblat belopp för andra perioden och med tredubblat belopp för den tredje. Såsom lämpligt belopp för grundtaxan tänkte kommissionen sig trettio öre per dag och kubikmeter, då avgifterna för andra och tredje perioderna alltså skulle bli resp. 60 och 90 öre. Enligt nu gällande föreskrifter upphörde avgiftsberäkningen efter den därför bestämda fristens utgång; och då godsets föreskrivna försäljning å auktion ofta bleve fördröjd, hade det förekommit, att varuägare under en mycket avsevärd tid kunnat begagna packhuset som lagerlokal. Till förekommande av sådana missbruk borde bestämmelser utfärdas därom, att dels packhusavgiften skulle med samma belopp, som bestämts för tredje perioden, fortfarande debiteras för varje dag, intill dess godset likviderades och avhämtades, dels ock auktion på godset hållas, så snart ske kunde. Böter för försummad inbetalning av tull (jämlikt § 31 mom. 1 tullstadgan) borde utgå jämsides med packhusavgiften, dock för en tid av högst 15 dagar. Vad slutligen beträffade angivningsböterna, funne kommissionen tillräckliga skäl ej föreligga för någon omläggning av desamma.

I anslutning till vad sålunda anförts har tullkommissionen framställt följande förslag, nämligen:

att angivningstiden måtte förkortas till sex dagar;

att den bötesfria liggetiden måtte bestämmas, för tullfritt partigods till sex dagar, för gods, angivet till uppläggning å transitupplag eller till omedelbar transitförsändning till tjugu dagar samt för gods, som är avsett att i tullhänseende behandlas på annat sätt, till femton dagar;

att i händelse av den bötesfria liggetidens försittande packhusavgift skall utgå med trettio öre per dag och kubikmeter under första femdagarsperioden, dubbelt belopp under den nästföljande och tredubbelt belopp därefter;

att efter liggetidens utgång auktion å godset skall hållas, så fort ske kan;

att böter för försummad inbetalning av tull måtte utgå jämsides med packhusavgift, dock högst för 15 dagar; samt

att tiden för återutförsel utan tullavgifts erläggande måtte bestämmas till två månader.

Då generaltullstyrelsen nu går att yttra sig i föreliggande fråga, har styrelsen ansett det lämpligast att, i den mån sådant låter sig göra, behandla vart och ett av kommissionens ovan omförmälda förslag för sig och därvid även redogöra för de uttalanden i respektive ämnen, som gjorts i tullmyndigheternas yttranden eller i ovanberörda av vissa handelskamrar ingivna framställningar.

Generaltullstyrelsens yttrande.

Vad först angivningstiden beträffar, utgör densamma, jämlikt § 22 mom. 1 tullstadgan, för från utrikes ort sjöledes inkommande gods åtta dagar; och samma tid för angivning gäller, enligt § 42 tullstadgan, för varor, som landvägen införs till riket, och, enligt § 113 tullstadgan, för gods, som anlänt såsom omedelbar transitförsändelse eller som försänts från frilager. Tidpunkten, från vilken angivningstiden börjar löpa, är emellertid i dessa författningsrum bestämd på olika sätt. Enligt § 22 mom. 1 räknas angivningstiden för gods, som ankommit med posten, från den dag, belöpande postavgifter erlagts, eller, där sådana avgifter icke ifrågakomma, från den dag, då postförvaltningen meddelat bevis, att från dess sida hinder icke möter för godsets utlämnande, samt för gods i övrigt från den dag, då fartygs märkrulla enligt åtecknat bevis ingivits till vederbörande tullförvaltning. Enligt § 42 räknas angivningstiden i fråga om gods, som inkommit med posten, på sätt i § 22 mom. 1 stadgas, samt i övrigt från den dag, då godset ankommit till ort, där det skall tullbehandlas, eller, i fråga om gods, som under förpassning ankommit med järnväg, från den dag, då godset, enligt förpassningen åtecknat bevis, överlämnats till tullförvaltningen. För gods, som avses i § 113, räknas angivningstiden slutligen, jämlikt samma paragraf, likaledes från den dag, då godset enligt förpassningen åtecknat bevis överlämnats till tullförvaltningen.

Angivningstid.

Tullkommissionen har nu, utan att ifrågasätta någon förändring i bestämmelserna rörande den tidpunkt, från vilken angivningstiden skall beräknas, i syfte att påskynda uttagandet från tullverket av ankommet gods föreslagit, att angivningstiden måtte förkortas till sex dagar. För-

slaget är dock icke enhälligt, i det att en ledamot av kommissionen ansett den nuvarande angivningstiden böra bibehållas och en annan förordat, att inskränkningen borde gälla allenast andra tullplatser än Stockholm, Göteborg och Malmö, där angivningstiden fortfarande borde utgöra åtta dagar.

Kommissionens ifrågavarande förslag har biträttts av några av de hörda tullmyndigheterna men avstyrkts av flertalet av dem ävensom av Skånes handelskammare och Stockholms handelskammare. Såsom skäl för avstyrkandet har huvudsakligen anförts, att förkortning av angivningstiden skulle, utan att bereda tullverket några egentliga fördelar, kunna förorsaka trafiken avsevärda olägenheter, då de för angivningen erforderliga handlingar numera ofta i första hand översändes till banker eller speditörer och det på grund av den tidsutdräkt, som därigenom uppkomme, mången gång skulle bli omöjligt för lastemottagaren att inom den korta tiden av sex dagar angiva godset; att det till och med hände, att konossementen, vilka vore erforderliga för angivning, då godset vore ställt till order, icke ankommit före eller ens samtidigt med varorna; samt att böter för försen angivning av dylika anledningar redan nu ofta förekomme, vilket tydde på, att den nuvarande angivningstiden ingalunda vore för rikligt tilltagen.

Generaltullstyrelsen kan för egen del icke annat än finna de sålunda anförda skälen mot angivningstidens förkortning betydelsefulla. Då den bötesfria liggetiden för närvarande överstiger angivningstiden i fråga om allt gods — något som även enligt kommissionens förslag skulle bli fallet utom beträffande tullfritt partigods — skulle en förkortning av angivningstiden icke kunna inverka till ett snabbare undanskaffande av godset utom beträffande just berörda tullfria partigods, under förutsättning dock, att även kommissionens förslag därom, att för sådant gods angivningstid och bötesfri liggetid skulle sammanfalla, bleve bifallet. Enligt styrelsens mening böra emellertid beträffande sådant gods andra bestämmelser än de av kommissionen ifrågasatta bli gällande, på sätt styrelsen framdeles får tillfälle omförmåla. Icke ens i fråga om tullfritt partigods är det därför enligt styrelsens mening i tullverkets intresse erforder-

ligt att vidtaga en åtgärd, som otvivelaktigt vore ägnad att bereda trafiken vissa olägenheter. Styrelsen hemställer alltså,

att kommissionens ifrågavarande förslag om förkortning av angivningstiden från åtta till sex dagar icke måtte bifallas.

Såsom ovan nämnts har kommissionen icke ifrågasatt någon förändring i gällande bestämmelser rörande den tidpunkt, från vilken angivningstiden skall beräknas. Kommissionen öfvermålar emellertid, hurusom från ett par håll föreslagits, att såsom utgångspunkt för den bötesfria liggetiden för postpaket borde gälla den dag, då dylikt gods överlämnats från postverket till tullverket, och icke, såsom nu vore fallet, den dag, då postavgifter erlagts, eller, där sådana icke förekomme, den dag, då postförvaltning meddelat bevis, att från dess sida hinder icke mötte för godsets utlämnande. Då enligt tullstadgan utgångspunkterna för den bötesfria liggetidens och för angivningstidens beräkning sammanfalla, torde denna fråga lämpligen kunna beröras i nu förevarande sammanhang. Kommissionen har emellertid, under förmälan att det av en tullkammare lämnade exempel på missbruk, vartill den nuvarande bestämmelsen kunde föranleda, vore av ren undantagsnatur och att man icke rimligtvis kunde lagstifta för sådana, avvisat ovanberörda förslag om ändring av utgångspunkten för angivningstiden för postpaket.

Såväl berörda tullkammare — i Norrköping — som även åtskilliga andra tullmyndigheter hava emellertid framhållit, att liknande fall av missbruk icke vore undantag utan förekomme icke så sällan, samt framställt förslag om förändringens vidtagande. Jämväl generaltullstyrelsen håller före, att en förändring i den ifrågasatta riktningen kunde vara önskelig, även om densamma numera icke torde vara av samma betydelse som fallet var vid den tidpunkt, då förslagen framställdes. Då likväl frågan nära sammanhänger med den i styrelsens utlåtande II över kommissionens förslag till omorganisation av generaltullstyrelsen samt tullverkets lokalförvaltning berörda frågan om förfarandet vid tullbehandling av postpaket — vilken senare fråga styrelsen

under viss förutsättning ansett kunna ordnas genom samråd och överenskommelse mellan generaltullstyrelsen och generalpoststyrelsen (sid. 151 i utlåtandet II) — har styrelsen ansett båda dessa frågor lämpligen böra i sinom tid upptagas i ett sammanhang och fördenskull icke för närvarande velat göra någon hemställan i förstnämnda fråga.

Böter för försen angivning.

Enligt § 22 mom. 1 tullstadgan gäller, att, där angivning icke skett inom föreskriven tid, ägaren skall böta, för gods, som skall förtullas eller uppläggas på nederlag, en tiondedel av tullavgiften, för tullfritt gods en halv procent av dess gångbara värde samt för gods, som är ämnat till intagning å frilager eller till uppläggning å transitupplag eller till omedelbar transitförsändning, ett belopp, motsvarande den för transitupplag stadgade högsta avgift, dock för allt med samma lägenhet till honom inkommet gods icke i något fall över femtio kronor.

Med anledning av gjorda framställningar dels om reduktion av dessa böter dels om desammas beräkning efter andra grunder än de nuvarande har tullkommissionen, såsom redan nämnts, förklarat sig anse tillräckliga skäl ej föreligga för någon omläggning av ovanberörda bötesbestämmelser.

Förändring av grunderna för ifrågavarande böters beräkning har påyrkats av några av de hörda tullmyndigheterna. Endast i ett fall har dock bestämt förslag i sådant avseende framställts, nämligen att böterna skulle i alla fall utgå med viss procent av värdet eller ock efter godsets rymd. Några av tullmyndigheterna hava hemställt, att en minimiavgift måtte bestämmas.

Det kan visserligen ej förnekas, att de nuvarande bestämmelserna om böter för försen angivning i en del fall kunna verka ojämnt; men sådant torde, på grund av olika varuslags olika värde och tullbeskattning i förhållande till vikten och rymden, icke kunna under några förhållanden undvikas. På grund härav och då några mera betydande olägenheter av de nuvarande bestämmelserna icke torde kunna påvisas, biträder generaltullstyrelsen för sin del kommissionens ovan omförmälda uppfattning rörande ifrågavarande bötesbestämmelser.

Med hänsyn till det nära samband, vari bestämmelserna *Liggetid m. m.* om bötesfri liggetid för inkommet gods och bestämmelserna om liggetid mot böter samt om den för vissa fall stadgade försäljningen av godset stå till varandra, har generaltullstyrelsen ansett sig böra i ett sammanhang behandla tullkommissionens förslag i berörda hänseenden. Dessförinnan torde dock ett mera fullständigt återgivande av de nu i dessa och närstående ämnen gällande bestämmelser, än det av kommissionen lämnade, vara erforderligt.

Enligt § 31 mom. 2 tullstadgan åligger det varuägare att inom tjugu dagar från angivningstidens början efter föregången tullbehandling avhämta till honom inkommet gods, vare sig tullpliktigt eller tullfritt, som intagits i packhus eller därmed likställt, i § 19 mom. 2 tullstadgan omförmält område. Har detta ej skett, skall ägaren för varje dag, varunder godset längre kvarligger, dock enligt § 32 mom. 1 ej för mera än sammanlagt tjugu dagar, böta, om godset är tullpliktigt, en femtedels procent av tullavgiften, alltså högst fyra procent av denna avgift, och om godset är tullfritt, en tiondedels procent av dess gångbara värde, alltså högst två procent av detta. Har godset icke, efter erläggande av därför belöpande avgifter, avhämtats inom sistberörda tid av tjugu dagar, sålunda inom fyrtio dagar från angivningstidens början, skall detsamma till gäldande av tull m. m. försäljas å behörigen utlyst auktion (§ 32 mom. 1); eventuellt överskott tillfaller godsägaren, därest han inställer sig inom natt och år efter auktionsdagen, eljest kronan (§ 32 mom. 2). Vidare gäller enligt § 31 mom. 1, att belöpande tull för till förtullning angivet tullpliktigt gods skall erläggas inom tjugu dagar från angivningstidens början vid påföljd av böter, motsvarande för varje dag en femtedels procent av tullbeloppet; dock må enligt § 31 mom. 2 ej samtidigt utgå böter för försummad betalning av tull och för godsets kvarliggande i packhus, liksom ej heller böter för försummad inbetalning av tull må utgå för längre tid än tjugu dagar (§ 32 mom. 1). Har tullpliktigt gods utlämnats mot ställd säkerhet för tullbeloppet, skall tullen, därest densamma icke är betald inom fyrtio dagar från angivningstidens början, uttagas av säkerheten (§ 32 mom. 1). Är godset däremot

Nu gällande
bestämmelser.

icke infört i packhus eller därmed likställt område utan upplagt å kaj eller i varuskjul, som ej är att anse såsom packhus, utgå icke böter för uraktlåtenhet att inom någon viss tid avhämta detsamma; men om sådant gods är av tullpliktig beskaffenhet, skola, i händelse tullavgiften icke erlägges inom tjugu dagar efter angivningstidens början, böter enligt § 31 mom. 1 utgå under tjugu dagar och, därest tullavgiften ej erlagts inom sistnämnda tjugudagarsperiod, godset försäljas å auktion. Är åter godset tullfritt, utgöres korrektivet mot uraktlåtenhet att avhämta detsamma dels av varuägarens skyldighet att ersätta bevakningskostnad för detsamma dels av hyres- eller platsavgifter, som uppbäras av vederbörande kommun. — De sålunda återgivna stadgandena gälla emellertid endast gods, som angivits till direkt förtullning eller fri disposition samt vederbörigen tullbehandlats; såsom komplement till dem ansluta sig *dels* bestämmelser i § 32 mom. 3 rörande förfarandet med oangett gods eller gods, som visserligen angivits men i följd av ägarens uteblivande icke kunnat tullbehandlas — vilket gods efter fyrtio dagar från angivningstidens början skall öppnas och undersökas, varefter detsamma försäljes å auktion — samt i § 32 mom. 4 rörande förfarandet, då gods icke inom fyrtio dagar från angivningstidens början lossats, *dels* bestämmelserna i kap. 5 tullstadgan angående nederlagsgods och i kap. 6 samma stadga om transitupplagsgods och gods angivet till omedelbar transitförsändning, *dels ock* i särskilda författningar meddelade föreskrifter angående oförtullat utländskt gods, som angives till utförsel landvägen till frihamn eller till införsel från frihamn, till intagning å frilager eller uttagning därifrån efter förtullning eller till fri disposition eller till uppläggning å provianteringsfrilager. Beträffande *nederlagsgods* gäller sålunda, att angivning till nederlag skall ske inom tjugu dagar efter angivningstidens början, vid äventyr att ägaren eljest går förlustig nederlagsrätt för godset (§ 66 mom. 2); att till nederlag angivet gods skall avföras till nederlagsmagasin inom tjugu dagar efter nyssnämnda tidpunkt och att, om så ej sker, § 31 mom. 2 skall tillämpas, d. v. s. att böter skola erläggas för detsamma (§ 69 mom. 2); att om avhämtningen försummas under ytterligare tjugu dagar, godset

skall försäljas (§ 69 mom. 3); *att* vid försummelse att erlägga tull för från nederlag angivet gods inom vissa närmare angivna tider bestämmelserna i § 31 mom. 1 och § 32 skola tillämpas (§ 75 mom. 2 och 3); *samt att* nederlags-gods, som från en till annan nederlagsplats ankommit, skall ofördröjligen avföras till nederlagsmagasin vid äventyr av böter enligt § 31 mom. 2 och *att*, om detta försummas under tjugu dagar, godset skall försäljas (§ 78 mom. 2). I fråga om *transitupplagsgods* gäller, *att* angivning till transitupplag skall ske inom tjugu dagar efter angivningstidens början, vid äventyr att eljest transitupplagsrätt för godset förloras (§ 93 mom. 2); *att* vid försumlighet att inom tjugu dagar efter angivningstidens början avföra godset till transitupplagsmagasin ägaren skall böta ett belopp, motsvarande högsta transitupplagsavgiften, och *att* vid fortsatt enahanda försummelse under ytterligare tjugu dagar godset skall försäljas å auktion (§ 96 mom. 3); *att* tull för till förtullning från transitupplag angivet gods skall betalas inom tjugu dagar efter angivningen och *att* i fråga om påföljderna för fördröjd eller utebliven betalning skall gälla vad i §§ 31 och 32 stadgas rörande till direkt förtullning angivna varor (§ 99); *samt att* transitupplags-gods, som ankommit från en till annan transitupplagsplats, skall inom utgången av nästföljande söckendag avföras till transitupplagsmagasinet, vid äventyr som i § 96 mom. 3 stadgas (§ 101 mom. 2). Slutligen är beträffande gods, angivet till *omedelbar transitförsändning* föreskrivet, *att*, om godset icke avsänts inom tjugu dagar efter angivningstidens början, stadgad transitupplagsavgift skall erläggas och godset i övrigt behandlas som om detsamma vid angivningstidens utgång angivits till transitupplag (§ 112 mom. 3). Beträffande *oförtullat gods*, som till tullhamn ankommit från utrikes ort och skall landvägen utföras till frihamn, gäller enligt § 47 frihamnsstadgan den 23 september 1919 (nr 626) bland annat, *att* detsamma skall angivas inom åtta dagar, räknat från den dag, som i §§ 22, 42 och 113 tullstadgan sägs i fråga om där avsedd angivning; *att*, om angivning icke skett inom tjugu dagar från angivningstidens början, godset ej må till frihamnen utföras; *att* om angivet gods icke inom sistberörda tid ut-

förts till frihamnen, ägaren skall böta ett belopp, motsvarande högsta transitupplagsavgiften; *samt att*, om utförseln fördröjes ytterligare tjugu dagar, allt genom ägarens försumlighet, godset skall behandlas enligt § 32 mom. 1 och 2 tullstadgan, d. v. s. försäljas å auktion. Vidare skall enligt § 56 frihamnsstadgan tullavgift för *gods, som skall från frihamn landvägen införas efter förtullning*, vara erlagd inom tjugu dagar från den dag, då angivningsinläga avlämnats, och vid utebliven betalning i tillämpliga delar gälla vad i §§ 31 och 32 tullstadgan för motsvarande fall föreskrives. Slutligen äro i § 17 mom. 2 och § 25 mom. 3 frihamnsstadgan meddelade föreskrifter om tiden för erläggande eller debitering av skeppsumgälder. Vad angår *oförtullat gods, som från utrikes ort ankommit till svensk ort för att intagas å där befintligt frilager*, gäller enligt § 1 frilagersstadgan den 4 mars 1921 (nr 166) bland annat, *att detsamma skall angivas inom tid och vid ansvar, som i §§ 22, 42 och 113 tullstadgan sägs; att*, om angivning icke skett inom tjugu dagar från angivningstidens början, godset ej må intagas å frilager; *att* om angivet gods icke inom sistberörda tid avförts till frilagret, ägaren skall böta ett belopp, motsvarande högsta transitupplagsavgiften; *samt att*, om avförandet fördröjes ytterligare tjugu dagar, allt genom ägarens försumlighet, § 32 mom. 1 och 2 tullstadgan skola tillämpas, d. v. s. att godset skall försäljas å auktion. Vidkommande *gods, som från frilager uttages efter förtullning*, är i § 15 mom. 2 frilagersstadgan föreskrivet, att för sådant gods påförd tullavgift eller sockerskatt skall erläggas inom tjugu dagar från den dag, då angivningsinlägan avlämnats till frilagrets tullexpedition, och att vid utebliven betalning skall i tillämpliga delar gälla, vad i §§ 31 och 32 tullstadgan för motsvarande fall föreskrives. I fråga slutligen om *gods, ämnat att uppläggas å provianteringsfrilager*, gäller enligt § 6 i kungörelsen den 15 november 1912 med vissa föreskrifter angående rättighet att hålla provianteringsfrilager (nr 299), att angivning av gods till direkt uppläggning å provianteringsfrilager skall ske inom tjugu dagar efter det tid för angivning enligt §§ 22 och 42 tullstadgan börjat löpa, vid äventyr att eljest provianteringsfrilagersrätt för godset förloras. Enligt § 10

i samma kungörelse gäller vidare, att, därest till direkt uppläggning å provianteringsfrilager angivet gods icke inom tjugu dagar från angivningstidens början blivit efter verkställd tullbehandling avhämtat från packhuset, § 31 mom. 2 tullstadgan skall tillämpas, samt att, om godsets ägare under ytterligare tjugu dagar försummat avhämtningen, skall förfaras så, som i § 32 tullstadgan förmäles.

Kommissionen föreslår i nu ifrågavarande ämnen, såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår,

dels att den bötesfria liggetiden måtte bestämmas, för tullfritt partigods till sex dagar, för gods, angivet till transitupplag eller omedelbar transitförsändning till tjugu dagar samt för övrigt gods till femton dagar, allt tydligen avsett att räknas från angivningstidens början;

dels att liggetiden mot böter eller, enligt kommissionens terminologi, packhusavgift — alltså den tid, som efter den bötesfria liggetidens utgång skall förflyta, innan godset må säljas — måtte bestämmas till femton dagar, räknat från den bötesfria liggetidens utgång;

dels att berörda packhusavgift måtte utgå med trettio öre per dag och kubikmeter under första femdagarsperioden, med sextio öre under den nästföljande och därefter för varje dag, intill dess godset likvideras och avhämtas, med nittio öre;

dels att auktion å godset skall hållas snarast möjligt efter utgången av liggetiden;

dels ock slutligen, att böter för försummad inbetalning av tull skola utgå jämsides med packhusavgift, dock ej för längre tid än femton dagar efter den bötesfria liggetidens förlopp.

Kommissionens ifrågavarande förslag äro, såsom genast faller i ögonen, hållna i största allmänhet utan ens någon antydning om de ändringar i tullstadgan, som vid förslagens genomförande antingen äro oundgängligen nödvändiga eller för vinnande av enhetlighet och konsekvens utgöra följder av förslagen. Av ovan lämnade redogörelse för nu gällande bestämmelser torde emellertid framgå, att förslagen inverka på ett stort antal paragrafer i tullstadgan och jämväl i andra författningar; och lära fördenskull, vid bifall i större eller mindre utsträckning till förslagen, ändringar i dessa paragrafer bliva erforderliga eller önskvärda. Vidare torde

förslagen få anses vara i vissa delar så knapphändigt formulerade, att full klarhet om desammas innebörd icke råder. Sålunda synes det tvivelaktigt, huruvida förslaget om liggetid mot packhusavgift må avse dels, i motsats till vad för närvarande är fallet, även sådant tullfritt partigods, som är upplagt å kaj eller i varuskjul, dels ock gods, angivet till uppläggning å transitupplag, nederlag eller frilager. Vad förstnämnda slag av gods beträffar lär det dock — enär kommissionen föreslår dels en bötesfri liggetid för tullfritt partigods i allmänhet, dels ock att, i händelse av den bötesfria liggetidens försittande, packhusavgift skall erläggas, utan att denna avgift i fråga om tullfritt partigods begränsas till sådana fall, då godset är intaget i packhus eller därmed likställt område — få antagas, att kommissionen avsett, det även för sådant tullfritt partigods, som är upplagt å kaj eller i varuskjul, packhusavgift skall efter den bötesfria liggetidens försittande utgå, ehuru väl benämningen packhusavgift i sådant fall måste anses oegentlig. I det följande utgår generaltullstyrelsen från denna förutsättning. Vad beträffar gods, angivet till transitupplag, nederlag eller frilager, torde, då dessa slag av gods ej undantagits från bestämmelsen om packhusavgifts erläggande, även de få anses avsedda att efter den bötesfria liggetidens förlopp vara underkastade packhusavgift, oavsett om desamma intagits i packhus eller icke.

Tullfritt parti-
gods.

Vad nu först beträffar det tullfria partigodset, har kommissionens förslag om en bötesfri liggetid för detsamma av sex dagar tillstyrkts allenast av några få av de hörda tullmyndigheterna. Det övervägande flertalet av dem har förordat en längre bötesfri liggetid, varierande från lägst åtta till högst tjugu dagar. Såsom stöd för uppfattningen, att en bötesfri liggetid av sex dagar vore otillräcklig, har i allmänhet åberopats, att lossning av större fartyg och tullbehandling av det lossade godset icke alltid kunde medhinnas på så kort tid som sex dagar, och att så mycket mindre skäl föreläge att behandla tullfritt partigods strängare än annat gods, som det förra slaget endast undantagsvis intoges i packhus. I ett par fall har yrkats, att, om kommissionens förslag härutinnan bifölles, vederbörande tullförvaltning skulle i fall av behov äga medgiva förläng-

ning av den bötesfria liggetiden. En tullkammare har framhållit, att någon särskild liggetid för tullfritt partigods, som icke intagits i packhus, icke borde bestämmas utan att frågan om tiden för dess kvarliggande borde få ankomma på vederbörande hamnmyndighet. Slutligen har yrkats, att den för Göteborg provisoriskt gällande bestämmelsen om rätt för tullmyndighet att utan hinder av ägarens uteblivande tullbehandla dylikt gods måtte upphöjas till allmänt gällande lag, i vilken händelse skälet för förkortande av den bötesfria liggetiden för ifrågavarande gods bortföller.

Då generaltullstyrelsen, enligt vad ovan sagts, ansett sig icke kunna tillstyrka kommissionens förslag om förkortning av angivningstiden i allmänhet till sex dagar, torde härav utan vidare följa, att styrelsen icke heller kan biträda förslaget, att för tullfritt partigods skulle gälla en bötesfri liggetid av allenast sex dagar, alltså kortare tid än angivningstiden åtta dagar. Icke heller kan styrelsen finna lämpligt, att, såsom kommissionens förslag torde få anses innebära, för tullfritt partigods, som upplagts å kaj eller i varuskjul, skulle, i händelse godset icke inom viss tid avhämtades, påföras trafiken en avgift, som nu icke förekommer för sådant gods. Då det likväl, såsom kommissionen även framhåller, torde böra anses såsom en angelägenhet av vikt, att dylikt gods snarast möjligt varder avhämtat, har styrelsen ansett lämpligt upptaga det framlagda förslaget om generaliserande av den för Göteborg gällande provisoriska bestämmelsen om behandling i vissa fall av tullfritt gods, dock med vissa modifikationer. Den åsyftade bestämmelsen, intagen i kungörelse den 10 november 1916 (nr 460), innehåller, att till direkt förtullning eller fri disposition angivet gods, som uppenbarligen är av tullfri beskaffenhet, må, utan hinder av varuägarens uteblivande, av vederbörande tullmyndighet tullbehandlas jämväl före utgången av den i § 32 mom. 3 tullstadgan omförmälda tid ävensom att, därest sålunda tullbehandlat gods icke varder av ägaren avhämtat inom tre dagar, efter det han bevisligen underrättats om tullbehandlingen, tullverkets ansvarighet för godset skall upphöra. Enligt generaltullstyrelsens mening böra, i huvudsaklig anslutning till denna

bestämmelse, beträffande tullfritt gods i allmänhet och sålunda i främsta rummet tullfritt partigods lämpligen gälla följande stadganden. Är tullfritt gods intaget i packhus eller därmed jämligt § 19 mom. 2 tullstadgan likställt område, bör godset behandlas såsom annat på samma sätt förvarat gods och sålunda åtnjuta samma bötesfria liggetid och samma liggetid mot böter eller packhusavgift som detta senare. Är det tullfria godset däremot upplagt å kaj eller i varuskjul, som icke är att anse såsom packhus, bör visserligen skyldighet åligga varuägaren att avhämta godset inom samma tid, som gäller för i packhus intaget gods; men påföljden för uraktlåtenhet härutinnan bör icke bliva böter eller packhusavgift. I stället bör godset kunna, utan hinder av ägarens frånvaro, tullbehandlas och, därest avhämtning icke sker inom viss tid efter det han bevisligen blivit underrättad om den verkställda tullbehandlingen, tullverkets ansvarighet för godset upphöra. Såsom förutsättningar för ett sådant förfarande bör dock gälla, att godset uppenbarligen är av tullfri beskaffenhet, det vill säga, att dess egenskap att vara tullfritt kan utrönas utan tullbehandling; att ägaren icke inom förslagsvis åtta dagar efter angivningstidens början inställt sig för att låta tullbehandla godset; samt att tullbehandling i ägarens frånvaro må äga rum endast i sådant fall, då godsets undanskaffande finnes erforderligt till undanröjande eller förekommande av menlig godsanhopning. Den tid, vilken, sedan godsägaren blivit bevisligen underrättad om den verkställda tullbehandlingen, synes böra ställas till hans disposition för godsets avhämtning vid äventyr att eljest tullverkets ansvarighet upphör, torde lämpligen kunna, liksom i ovanberörda kungörelse, bestämmas till tre dagar.

Gods, angivet
till direkt
förtullning
eller till fri
disposition.

Vidkommande gods, som — utom i det fall, att det samma är att hänföra till tullfritt partigods — skall i tullhänseende behandlas annorlunda än som transitgods, innebär kommissionens förslag, att den bötesfria liggetiden skall utgöra femton dagar, att efter den bötesfria liggetidens slut en ny liggetid, likaledes av femton dagar, skall börja löpa, innan godset må försäljas, och att under denna senare liggetid packhusavgift skall utgå per dag och kubikmeter med trettio öre under första femdagarsperioden, med sextio

öre under andra femdagarsperioden och därefter, intill dess godset likvideras och avhämtas, med nittio öre, samt att böter enligt § 31 mom. 1 tullstadgan och packhusavgift skola kunna utgå jämsides med varandra, böterna dock endast för en tid av femton dagar.

Vad först beträffar den bötesfria liggetidens förkortning till femton dagar har denna åtgärd tillstyrkts av flertalet tullmyndigheter ävensom av Skånes handelskammare. Ett fåtal tullmyndigheter samt handelskamrarna i Norrköping, Gävle och Sundsvall hava däremot, under åberopande huvudsakligen att lossning av större fartyg och tullbehandling av det lossade godset stundom kunde taga mera än femton dagar i anspråk, hemställt, att den bötesfria liggetiden måtte bibehållas vid tjugu dagar eller till och med något utsträckas.

Med anledning av kommissionens förslag om en liggetid mot packhusavgift samt denna avgifts bestämmande efter det utrymme, godset upptager, hava åtskilliga uttalanden blivit gjorda. I allmänhet hava tullmyndigheterna anslutit sig till förslaget, om än i vissa fall med någon tvekan. Sålunda har exempelvis ifrågasatts, huruvida icke godsets bruttovikt med visst tillägg för skrymmande gods vore en lämpligare beräkningsgrund än rymden. I ett fall har framhållits, att den föreslagna packhusavgiften vore för låg för att göra åsyftad verkan; beloppen borde närmare ansluta sig till de för Stockholm och Göteborg provisoriskt gällande. Å andra sidan har betonats, att, därest packhusavgiften skulle utgå även för kajgoods, densamma vore allt för hög; och i flera fall har anmärkts, att en begränsning av packhusavgiftens belopp eller av tiden, under vilken densamma skulle utgå, vore av behovet påkallad, därest ej denna avgift skulle kunna bliva oskäligen hög. En tullmyndighet har anfört, att något vägande skäl att införa benämningen »packhusavgift» i stället för benämningen »böter» icke förefunnes. Vidare har framhållits såsom önskvärt, att det uttryckligen angäves, huruvida packhusavgift skulle utgå icke blott för gods, som intagits i packhus, utan även för gods, som vore upplagt å kaj eller i varuskjul, att brutet kubikmetertal avrundades uppåt till helt, så att minsta packhusavgift bleve trettio öre, samt att en minimiavgift av

femton öre bestämdes såsom böter för försummat erläggande av tullavgift. I ett fall har yrkats, att liggetiden mot avgift måtte omfatta två perioder om tio dagar vardera med avgift av respektive fyrtiofem och nittio öre per dag och kubikmeter och att sistberörda avgift skulle utgå, till dess godset avhämtades eller efter de tjugu dagarnas förlopp hunne försäljas å auktion. Slutligen har Stockholms handelskammare, med instämmande i förslaget, att packhusavgift skulle beräknas efter godsets rymd, yrkat, att berörda avgift måtte tillfalla vederbörande kommun.

För egen del får generaltullstyrelsen anföra följande.

Mot förslaget om förkortning av den nuvarande bötesfria liggetiden, tjugu dagar, till femton dagar är från styrelsens sida icke något att erinra. Såsom kommissionen framhållit, har yrkande om den bötesfria liggetidens förkortande framställts från flera håll, och protesterna mot en dylik åtgärd härröra huvudsakligen från kretsar med förhärskande importörsintressen. Såväl ur tullverkets som den allmänna trafikens synpunkt måste det anses vara av mycket stort intresse, att inkommet gods snarast möjligt avhämtas från packhus, varuskjul eller kajer; och den föreslagna åtgärden är utan tvivel ägnad att främja detta intresse. Ifrågasvarande liggetid av femton dagar från angivningstidens början bör enligt styrelsens mening gälla för icke blott allt till direkt förtullning angivet gods utan även, såsom framgår av vad styrelsen här ovan yttrat angående tullfritt gods, till fri disposition angivet dylikt gods, och detta vare sig godset är intaget i packhus eller därmed likställt område eller upplagt å kaj eller i varuskjul, dock, vad beträffar på sistnämnda sätt upplagt tullfritt gods, med ovan omförmälda inskränkning. Benämningen »bötesfri» liggetid är dock, vad beträffar tullfritt gods, som upplagts å kaj eller i varuskjul, i viss mån oegentlig, då enligt styrelsens förslag böter eller packhusavgift icke skulle utgå för sålunda upplagt tullfritt gods.

Därest den bötesfria liggetiden försittes utan att godset avhämtas, tager en ny liggetid sin början. Betydelsen av denna liggetid är den, att godset, därest det icke inom förloppet av densamma avhämtats, är hemfallet till försäljning å auktion. Under denna liggetid utgå, dock endast

för så vitt godset är intaget i packhus eller därmed likställt område, för närvarande böter enligt § 31 mom. 2 tullstadgan, bestämda på olika sätt för tullpliktigt och för tullfritt gods. Kommissionens förslag, sådant det av styrelsen tolkats, innebär nu, att sådana böter eller, såsom kommissionen benämner dem, packhusavgift skulle utgå, vare sig godset är intaget i packhus eller ej. Såsom framgår av vad styrelsen här ovan — vid behandlingen av kommissionens förslag angående tullfritt partigods — yttrat, kan styrelsen icke finna det lämpligt att, i motsats till vad nu är fallet, packhusavgift skulle erläggas jämväl för gods, som icke är intaget i packhus. I detta sammanhang torde styrelsen ock få framhålla, att tillräcklig anledning icke synes styrelsen föreligga att i fråga om nu förevarande avgift utbyta benämningen böter mot benämningen packhusavgift, utan kommer styrelsen att fortfarande använda den nu gängse benämningen. I synnerhet om dylika böter skulle utgå för gods, som icke intagits i packhus, vore benämningen packhusavgift oegentlig. — Styrelsen anser alltså, att böter för försummad avhämtning av gods böra under den andra liggetiden — vilken likaledes torde böra förkortas till femton dagar — utgå endast om godset är intaget i packhus eller därmed likställt område men oavsett om godset är tullpliktigt eller tullfritt. Vad beträffar grunden för bestämmandet av dessa böter, vilka för närvarande utgå för tullpliktigt gods med viss procent av tullavgiften och för tullfritt gods med viss procent av värdet, är styrelsen ense med kommissionen om att böternas beräkning i förhållande till det utrymme i packhuset, som godset upptager, är en lämpligare och mera rättvis beräkningsgrund än den nuvarande, om det också måste erkännas, att även böternas beräkning efter rymden i vissa fall kan leda till oegentligheter. Då likväl sådana icke torde kunna helt undvikas, vilken grund för böternas beräkning än må väljas, ansluter styrelsen sig till kommissionens ifrågavarande förslag, vilket synes styrelsen vara det, som är ägnat att utan alltför stort arbete och omgång för vederbörande tullpersonal leda till ett i stort sett så riktigt resultat som möjligt. Den av kommissionen föreslagna enheten för rymdberäkningen, en kubikmeter, synes

styrelsen emellertid vara alltför stor i förhållande till den rymd, varukolli i allmänhet intaga. Styrelsen anser därför, att enheten bör sättas väsentligt lägre, lämpligen till en tiondedels kubikmeter, och att, till undvikande av alltför detaljerade uppmättnings- och räkneoperationer vid böternas bestämmande, rymd, som utgör del av en tiondedels kubikmeter, bör räknas såsom hel tiondedel. Givetvis böra vid sådant förhållande bötessatserna i motsvarande mån nedsättas. Mot kommissionens förslag, att böterna skola utgå efter en progressiv skala, har styrelsen icke något att erinra, då en dylik anordning tydligen är ägnad att medföra en kraftigare verkan av desamma. Med iakttagande av nyssberörda, av förändringen i fråga om enheten för rymdberäkningen föranledda nedsättning skulle alltså böterna enligt kommissionens förslag per dag och tiondedels kubikmeter utgöra, under första femdagarsperioden tre öre, under andra femdagarsperioden sex öre och under tredje femdagarsperioden samt därefter nio öre. Styrelsen anser sig emellertid böra ifrågasätta dels en höjning av dessa bötesatser dels en begränsning av böternas sammanlagda belopp. En höjning av bötessatserna synes styrelsen erforderlig till undvikande av att böterna under den tidigare delen av liggetiden skulle, i fråga om högt tullbeskattade men föga skrymmande varor understiga icke blott de för närvarande för Stockholm och Göteborg enligt kungörelserna den 21 maj 1915 (nr 149) och den 10 november 1916 (nr 460) gällande höga bötessatser — utgörande, vad tullpliktigt gods beträffar, för varje av de första tio dagarna en procent av tullavgiften och för varje av de därpå följande tio dagarna två procent av tullavgiften samt, vad tullfritt gods beträffar, i Stockholm respektive en halv procent och en procent samt i Göteborg respektive en fjärdedels procent och en halv procent av godsets gångbara värde — utan även de enligt § 31 mom. 2 tullstadgan utgående böterna. Styrelsen har efter verkställda jämförande undersökningar funnit sig böra ifrågasätta följande bötessatser per dag och tiondedels kubikmeter, nämligen för var och en av de första fem dagarna fyra öre, för var och en av de därpå följande fem dagarna åtta öre samt därefter för varje dag, intill dess godset av-

hämtas eller, om så icke sker, intill dess detsamma försäljes å auktion, tolv öre. I sammanhang härmed torde böternas sammanlagda belopp böra, i syfte att desamma icke skola kunna bliva oskäligt höga, begränsas, förslagsvis för tullpliktigt gods till halva tullavgiften och för tullfritt gods till en tiondedel av värdet. Härvid har styrelsen utgått från att tullavgiften under normala prisförhållanden motsvarar omkring tjugu procent av värdet — ett antagande som i stort sett torde vara ungefär riktigt. En sådan begränsning kommer att i fråga om åtskilliga mera skrymmande, men lågt tullbeskattade tullpliktiga eller mindre värdefulla tullfria varor — sålunda varor, som äro mest känsliga för extra pålagor — samt stundom i fråga om mycket små kolli, såsom mindre postpaket, inträda före de femton dagarnas utgång.

Mot kommissionens förslag, att de i § 31 mom. 1 tullstadgan omförmälda böter för försummad inbetalning av tull måtte utgå utan hinder av att samtidigt böter enligt samma paragraf mom. 2 påföras godset, är från styrelsens sida icke något att erinra. Försummelse i förstnämnda hänseende är, såsom kommissionen anmärker, av helt annat slag än försummelse att avhämta godset från packhus och bör, i följd av det ökade arbete med räkenskapsföringen, som för tullverket föranledes därav, motverkas genom bötespåföljd. Bötetiden torde emellertid böra förkortas till samma tid som den bötesfria liggetiden eller till femton dagar. — Den i § 31 mom. 1 nu förekommande negativa beskrivningen på gods, som är underkastat böter enligt författningsrummet, synes lämpligen kunna utbytas mot ett positivt angivande av godsets beskaffenhet sålunda, att böterna skola drabba tullpliktigt gods, som angivits till direkt förtullning, men för vilket tullavgift icke inom bestämd tid erlagts. Att fall kunna tänkas, då tullpliktigt gods, av okunnighet om detsammans beskaffenhet eller om tulltaxans innehåll, angives till fri disposition, torde icke behöva utgöra hinder för denna formella ändring.

I sammanhang med liggetidens förkortning torde vidare följande ändringar i tullstadgan böra vidtagas.

Den i § 18 mom. 1 bestämda tid av fyrtio dagar torde böra begränsas till trettio dagar.

Den tid, inom vilken enligt § 31 mom. 1 fartygsumgälder skola erläggas, bör inskränkas till femton dagar.

Den i § 32 mom. 3 bestämda tid, efter vars förlopp oangivet gods eller gods, som, ehuru angivet, icke kunnat i följd av ägarens uteblivande tullbehandlas, skall utan hinder av ägarens uteblivande öppnas och undersökas, bör nedsättas från fyrtio till trettio dagar. Momentet torde vidare, för den händelse styrelsens i utlåtande II sid. 140 gjorda framställning om rätt för tullförvaltning att efter ägarens medgivande tullbehandla gods även i hans frånvaro varder bifallen, böra undergå en härav beroende omredigering.

Vidare torde förkortning av den i § 32 mom. 4 och 5 angivna tidsrymd från fyrtio till trettio dagar böra äga rum.

Slutligen torde ej mindre den tid av tjugu dagar, under vilken jämlikt § 37 mom. 2 anstånd med uppdebitering av utgående skeppsumgälder må äga rum, samt den i § 118 mom. 2 omförmälda tid av tjugu dagar böra förkortas till femton dagar, än även de i § 43 e) omförmälda böter för av järnvägsförvaltning till tullförvaltning återställt gods böra utgå för den tid, godset efter återlämnandet kvarlegat i packhuset eller därmed likställt område, i den mån denna tid infallit efter den femtonde i stället för efter den tjugonde dagen från införseln räknat.

Av Stockholms handelskammare har, såsom redan nämnts, yrkats, att böter för godsets obehöriga kvarliggande i packhus, vilka böter nu jämlikt § 169 tullstadgan fördelas lika mellan kronan och tullstatens enskilda pensionsinrättning, måtte i stället tillfalla vederbörande kommun, som tillhandahåller tullokaler. Detta yrkande har emellertid icke biträttts av kommissionen, som i sammanhang med förslaget om att böterna i stället skulle benämnas packhusavgift yttrat, att därmed givetvis icke avsåges något intrång i den rätt till hälften av böterna, vilken tillkomme nämnda pensionsinrättning, samt hemställt, att uttrycklig föreskrift härom måtte meddelas (bet. sid. 24). Ifrågavarande yrkande har redan tidigare framkommit, nämligen i handelskammarens den 20 maj 1913 gjorda, av kommissionen å sid. 6 och 7 i betänkandet återgivna framställning, över

vilken generaltullstyrelsen yttrat sig den 30 oktober 1914 (sid. 8 och 9 därsammastädes). Styrelsen förklarade sig då på anförda skäl icke finna anledning till någon ändring i gällande stadganden om böternas disponerande; och denna uppfattning vidhåller styrelsen allt fortfarande. Packhusen äro av vederbörande städer, i allmänhet mot tolagssersättning, upplåtna till tullverket; och vid sådant förhållande synes så mycket mindre anledning att tillmötesgå ifrågavarande anspråk föreligga, som den försummelse från vederbörande trafikants sida, vilken föranleder uttagande av böterna, är ägnad att öka arbetet och därmed även i viss mån behovet av arbetskraft för tullverket. Att framtagna tullverkets enskilda pensionsinrättningar en inkomst, som sedan gammalt tillkommit densamma, synes icke heller skäligen böra ifrågakomma, därest icke samtidigt kompensations för förlusten beredes inrättningen. Då styrelsen alltså anser ifrågavarande böter böra fortfarande lika fördelas mellan kronan och pensionsinrättningen samt styrelsen, såsom ovan sagts, icke funnit anledning tillstyrka kommissionens förslag om ändrad benämning av böterna, torde ovanberörda, av kommissionen ifrågasatta föreskrift om bibehållande av pensionsinrättningens rätt till andel i densamma vara obehöfvig.

Mot kommissionens förslag, att auktion å gods, som kvarlegat utöver medgiven tid, skall hållas så fort ske kan, hava de hörda tullmyndigheterna förklarat sig icke hava något att invända. I ett eller annat fall har dock framhållits, att värdet av mindre godspartier ofta icke kunde bära omkostnaderna för auktionen å dem och att av sådan anledning auktion måste uppskjutas, till dess större godsmängder samlats. Skånes handelskammare har yrkat, att under rättelse om blivande auktion alltid måtte, i rekommenderat brev, meddelas varuägaren, om han vore känd.

Även generaltullstyrelsen anser, att försäljning å auktion av gods, som kvarlegat utöver medgiven tid eller för vilket belöpande tull icke inom föreskriven tid erlagts, bör snarast möjligt hållas och att föreskrift härom lämpligen bör intagas å vederbörliga ställen i tullstadgan. Styrelsen måste dock uttala den uppfattning, att auktion icke bör hållas, då det till försäljning hemfallna godset är av så

Auktions hållande m. m.

ringa värde, att köpeskillingen därför icke kan beräknas täcka åtminstone omkostnaderna för auktionen. Det av styrelsen framställda förslaget om begränsning av böterna för uraktlåtenhet att avhämta gods är delvis grundat på den enligt styrelsens mening föreliggande nödvändigheten att i vissa fall uppskjuta auktions hållande. — Den nuvarande föreskriften i § 32 mom. 1 tullstadgan, att utlyst auktion icke må inställas i följd av sedermera gjort erbjudande av likvid, torde böra kompletteras med ett stadgande, att icke heller avhämtning av gods må äga rum, sedan auktion utlysts.

Ovanberörda av Skånes handelskammare väckta förslag om skyldighet för vederbörande tullförvaltning att underätta godsägare om auktions hållande får styrelsen tillstyrka för det fall, att ägarens adress är känd. Under rättelsen torde, såsom handelskammaren ock ifrågasatt, böra ske genom rekommenderat brev; och bör sådan underrättelse ersättas enligt fastställd taxa. För gods, som skall säljas på grund av bestämmelsen i § 32 mom. 3 tullstadgan, torde meddelandet om auktionen böra, såsom för närvarande är stadgat, ske senast åtta dagar, innan auktionen utlyses; i övriga fall, då ägaren måste eller bör vara underkunnig om att godset är hemfallet till försäljning å auktion, torde det vara tillräckligt, att underrättelsen meddelas åtta dagar före auktionen. — Vid bifall till vad styrelsen nu föreslagit torde bestämmelserna om tullförvaltnings skyldighet att underätta varuägare om blivande auktion böra utbrytas ur § 32 mom. 3, där den nuvarande, endast för ett fall gällande föreskriften härom finnes, och i stället sammanföras i ett nytt mom. 4, varvid de nuvarande momenten 4, 5 och 6 i stället skulle erhålla numren 5, 6 och 7.

Med stöd av vad sålunda anförts får generaltullstyrelsen hemställa,

att den tid, inom vilken till direkt förtullning eller fri disposition angivet gods skall efter verkställd tullbehandling avhämtas, måtte bestämmas till femton dagar efter angivningstidens början;

att dock, beträffande tullfritt gods, som är upplagt å kaj eller i varuskjul, måtte gälla, att dylikt gods må under ovan angivna betingelser av tullförvaltningen tullbehandlas utan hinder av ägarens uteblivande samt att, därest icke ägaren inom tre dagar efter det han bevisligen blivit undermåttad om den verkställda tullbehandlingen avhämtat godset, tullverkets ansvarighet för detsamma skall upphöra;

att, i händelse angivet gods, vare sig tullpliktigt eller tullfritt, som intagits i packhus eller därmed likställt område, icke inom ovan angivna tid avhämtats, för godset skola erläggas böter, utgående per dag och tiondedels kubikmeter med fyra öre under första femdagarsperioden, åtta öre under nästa femdagarsperiod och därefter, intill dess godset efter verkställd tullbehandling avhämtas eller, om avhämtning icke sker, varder försålt å auktion, med tolv öre; dock att dessa böter icke må utgå med högre belopp än som motsvarar, för tullpliktigt gods halva tullavgiften och för tullfritt gods en tiondedel av värdet, ävensom att rymd, som utgör del av en tiondedels kubikmeter, skall räknas såsom hel tiondedel;

att, därest tullavgift för till direkt förtullning angivet tullpliktigt gods, vare sig detsamma är intaget i packhus eller därmed likställt område eller är upplagt å kaj eller i varuskjul, icke inom femton dagar efter angivningstidens början erlagts, för godset skola utgå böter, motsvarande för varje dag, varunder betalningen därutöver fördröjes, en femtedels procent av avgiftsbeloppet; dock att dessa böter, vilka må kunna utgå jämsides med böter för försummad avhämtning av i packhus eller därmed likställt område intaget gods, icke må utgå för längre tid än femton dagar;

att auktion å gods, som utöver trettio dagar från angivningstidens början kvarlegat i packhus eller därmed likställt område, eller för vilket belöpande tull icke inom samma tid erlagts, skall

hållas så snart ske kan och att, sedan auktion utlysts, godset icke må avhämtas;

att tullförvaltning skall åligga att mot särskilt stadgad ersättning meddela godsägare underrättelse om blivande auktion, på sätt här ovan närmare angivits; samt

att, jämte det §§ 31 och 32 i gällande tullstadga ändras i nu omförmälda avseenden, övriga här ovan berörda ändringar i sagda paragrafer ävensom i § 18 mom. 1, § 37 mom. 2, § 43 e) och § 118 mom. 2 tullstadgan måtte vidtagas.

Gods, angivet till transitupplag eller omedelbar transitförsändning.

Beträffande gods, som angivits till transitupplag eller till omedelbar transitförsändning, föreslår tullkommissionen, att den bötesfria liggetiden måtte bibehållas vid nuvarande tid av tjugu dagar.

Detta förslag tillstyrkes av flertalet av de hörda tullmyndigheterna. I ett fall framhålles, att, därest den bötesfria liggetiden för gods i allmänhet i enlighet med kommissionens förslag förkortades till femton dagar, rätten att *angiva* gods till nederlag, transitupplag eller omedelbar transitförsändning likaledes borde inskränkas från tjugu till femton dagar. En tullmyndighet har anfört, att transitupplagsgods icke borde åtnjuta längre bötesfri liggetid än den för gods i allmänhet föreslagna, eller femton dagar; endast för gods, angivet till omedelbar transitförsändning, vore en bötesfri liggetid av tjugu dagar berättigad på det av tullkommissionen angivna skälet, nämligen att svårighet kunde visa sig att finna passande lägenhet för godsets vidare befordran.

Generaltullstyrelsen har för sin del icke något att erinra mot att den bötesfria liggetiden för såväl transitupplagsgods som gods, angivet till omedelbar transitförsändning, bibehålles vid nuvarande tidsrymd av tjugu dagar. Någon anledning att i detta avseende göra skillnad mellan nämnda båda slag av gods anser styrelsen icke föreligga. En sådan åtskillnad synes för övrigt mindre lämplig med hänsyn därtill, att en bestämmelse om kortare liggetid för transitupplagsgods än för gods, angivet till omedelbar transitförsändning, lätt skulle kunna kringgåås därigenom, att godset

alltid angäves till omedelbar transitförsändning. Enligt § 112 mom. 3 tullstadgan övergår nämligen sålunda angivet gods, om det icke avsänts inom tjugu dagar från angivningstidens början, automatiskt till transitupplagsgods.

Det av en tullmyndighet framkastade förslaget, att rätten att *angiva* gods till transitupplag eller omedelbar transitförsändning måtte begränsas till femton dagar från angivningstidens början, anser styrelsen sig böra biträda. En dylik bestämmelse är nämligen enligt styrelsens mening betingad av kommissionens av styrelsen biträdda förslag om nedsättning av den bötesfria liggetiden för gods i allmänhet från tjugu till femton dagar från angivningstidens början. Det kan ej gärna vara riktigt, att bestämmelsen om en bötesfri liggetid av femton dagar skulle kunna kringgås genom möjligheten att inom tjugu dagar få angiva gods till transitupplag eller omedelbar transitförsändning och sålunda vinna en bötesfri liggetid av tjugu dagar.

Såsom redan förut nämnts, måste styrelsen göra det antagande, att enligt kommissionens förslag även för gods, angivet till transitupplag, skulle efter den bötesfria liggetidens förlopp gälla en liggetid mot böter eller s. k. packhusavgift, innan godset finge försälgas, och att denna liggetid skulle utgöra femton dagar. Då likväl den bötesfria liggetiden och liggetiden mot packhusavgift enligt styrelsens mening böra för transitupplagsgods, liksom för annat gods, vara av samma längd, torde jämväl den mot viss påföljd medgivna liggetiden för transitupplagsgods böra fortfarande utgöra tjugu dagar.

Enligt styrelsens åsikt föreligger ej någon anledning att i fråga om transitupplagsgods och till omedelbar transitförsändning angivet gods bestämmelserna till förekommande av godsanhopning skulle, förutom beträffande längden av medgivna liggetider, avvika från vad som i sådant avseende skulle gälla rörande till direkt förtullning eller fri disposition angivet gods, utom i ett fall, nämligen i fråga om böternas bestämmande för obehörigt kvarliggande i packhus eller därmed likställt område. Enligt styrelsens här ovan framställda förslag skulle i sådant fall för sistnämnda två slag av gods utgå böter i förhållande till den

rymd, godset upptager, dock med begränsning, i fråga om tullpliktigt gods, till halva tullavgiften och, i fråga om tullfritt gods, till en tiondedel av värdet. Då till transitupplag eller omedelbar transitförsändning angivet gods icke må undersökas, kan en dylik begränsning icke tillämpas på sådant gods; och vid sådant förhållande torde ej heller böternas bestämmande efter godsets rymd böra ifrågakomma, utan lärers den i § 96 mom. 3 tullstadgan föreskrivna bötespåföljden — ett belopp, motsvarande högsta transitupplagsavgiften — böra bibehållas.

I övrigt torde, med tillämpning av grundsatsen om transitgodsets likställande i förevarande hänseende med annat gods, följande ändringar i tullstadgan böra vidtagas.

Den i § 96 mom. 2 bestämda tid, inom vilken transitupplagsavgift skall betalas, bör nedsättas från tjugu till femton dagar.

Den i § 99 bestämda tid för erläggande av tull för till förtullning från transitupplag angivet gods bör nedsättas från tjugu till femton dagar, varjämte, till förekommande av att bestämmelserna om bötesfri liggetid och betalning av tull för till direkt förtullning angivet gods må kunna kringgåås därigenom, att gods först angives till transitupplag och därefter, utan att hava upplagts i transitupplagsmagasin, till förtullning från transitupplag, synes böra stadgas, att för gods, som sålunda angivits, tiden för erläggande av tull och avhämtning från packhus eller därmed likställt område skall räknas från den dag, då angivningstiden börjat löpa. Godset skulle alltså behandlas, som om angivning till transitupplag icke ägt rum.

Slutligen torde, likaledes till förekommande av möjlighet att åstadkomma en obehörig utsträckning av bötesfri liggetid, åt det i § 112 mom. 3 förekommande stadgande, att till omedelbar transitförsändning angivet gods, som icke avsänts inom tjugu dagar från angivningstidens början, skall övergå till transitupplagsgoods, böra givas en avfattning, som bestämt utesluter, att ny bötesfri liggetid må kunna beräknas från utgången av berörda tjugu dagar. Detta synes kunna ske genom en bestämmelse, att, därest det till transitförsändning angivna godset icke inom de tjugu dagarna avsänts, detsamma skall anses i stället vara

angivet till transitupplag. Angivningen till omedelbar transitförsändning skulle alltså anses hava icke ägt rum. En följd av en sådan bestämmelse bliver emellertid, att i det antagna fallet den i § 94 och § 96 mom. 2 stadgade tid för påförande, resp. erläggande av transitupplagsavgiften — vilken tid, för närvarande utgörande tjugu dagar, enligt styrelsens förslag skulle, i sammanhang med inskränkning av tiden för erläggande av tull från tjugu till femton dagar, likaledes nedsättas till femton dagar, allt räknat från angivningstidens början — måste utsträckas till tjugu dagar från angivningstidens början; ty dessförinnan är det ju icke avgjort, att godset skall anses vara angivet till transitupplag och att sålunda transitupplagsavgift för det samma skall erläggas.

Det har av en tullmyndighet framhållits, att transitupplagsavgiften — enligt § 94 tullstadgan utgående första gången med sjuttio öre och för varje följande gång med trettiofem öre för varje 100 kilogram av godsets vikt, dock icke i något fall med mindre än tio öre för varje särskild varuangivning — vore en alltför ringa ersättning för tullverkets befattningstagande med och ansvar för transitupplagsgodset. Till denna uppfattning ansluter generaltullstyrelsen sig obetingat och anser, att avgiften bör, för att i något högre mån uppfylla sitt ovanberörda ändamål, höjas. I sådant avseende tillåter styrelsen sig ifrågasätta, att avgiften måtte bestämmas att utgå, första gången med en krona och varje följande gång med femtio öre för varje 100 kilogram av godsets vikt, dock icke i något fall med mindre än femtio öre. Även med en sådan förhöjning torde avgiften icke motsvara tullverkets omkostnader för transitupplagsgodset.

I sammanhang härmed får styrelsen ifrågasätta ytterligare en ändring i § 94 tullstadgan. Enligt denna paragraf skall transitupplagsavgiften påföras, första gången *efter förloppet* av den jämlikt §§ 31 och 42 för betalning av tull stadgade tid. Enligt § 96 mom. 2 skall avgiften för första terminen betalas *senast vid utgången* av samma tid. Dessa två uttryck torde icke kunna anses stå i god överensstämmelse med varandra; och uttrycket i § 94 synes

därför lämpligen böra ändras till likhet med uttrycket i § 96 mom. 2.

Beträffande transitupplagsgoods och gods, angivet till omedelbar transitförsändning, hemställer alltså generaltullstyrelsen,

att, i enlighet med kommissionens förslag, den bötesfria liggetiden för sådant gods bibehålles vid tjugu dagar, räknat från angivningstidens början;

att jämväl liggetiden mot böter för gods, angivet till transitupplag, bibehålles vid tjugu dagar;

att angivning till transitupplag och därmed även till omedelbar transitförsändning skall äga rum inom femton dagar från angivningstidens början och att bestämmelse härom införes i § 93 mom. 2 tullstadgan;

att transitupplagsavgiften måtte bestämmas att utgå, första gången med en krona och varje följande gång med femtio öre för varje 100 kilogram av godsets vikt, dock icke i något fall med mindre än femtio öre för varje särskild varuangivning; samt

att § 94, § 96 mom. 2, § 99 samt § 112 mom. 3 tullstadgan måtte ändras i här ovan angiven riktning.

Gods, angivet
till nederlag.

Beträffande gods, som angivits till nederlag, har tullkommissionen icke särskilt yttrat sig. Vid sådant förhållande torde det få antagas, att behandlingen av dylikt gods till förekommande av godsanhopning skulle i tillämpliga delar bli densamma, som behandlingen av till direkt förtullning angivet gods. Den bötesfria liggetiden skulle alltså bli femton dagar och liggetiden mot böter eller packhusavgift likaledes femton dagar.

Detta förslag, mot vilket generaltullstyrelsen icke har något att erinra, skulle, i överensstämmelse i tillämpliga delar med vad ovan sagts beträffande transitupplagsgoods, föranleda följande ändringar i tullstadgan.

Den i § 66 mom. 2 omförmälda tid, inom vilken angivning till nederlag skall äga rum, bör bestämmas till femton dagar.

De i § 69 mom. 2 och 3 angivna tidsrymderna av tjugu dagar böra nedsättas till femton dagar, varjämte den i förstnämnda moment stadgade påföljden för uraktlåtenhet att inom den bötesfria liggetidens förlopp avföra nederlagsgods till nederlagsmagasin torde, i händelse godset är intaget i packhus eller därmed likställt område, böra bliva densamma som för uraktlåtenhet att inom liggetiden avhämta till direkt förtullning eller fri disposition angivet, på samma sätt upplagt gods och böter alltså utgå efter progressiv skala med ovan föreslagna belopp per dag och tiondedels kubikmeter samt med begränsning av bötesbeloppet till halva tullavgiften. Det hinder för en dylik bestämmelse, som, enligt vad ovan nämnts, föreligger i fråga om till transitupplag angivet gods, är nämligen icke för handen beträffande till nederlag angivet gods, vilket ju, i motsats till förstnämnda slag av gods, är underkastat tullbehandling. — Är däremot godset upplagt å kaj eller i varuskjul, torde den nuvarande lydelsen av § 69 mom. 2 måhända icke kunna anses fullt tydligt angiva, att böter skola utgå för försummelse att avföra godset till magasin. Detta har emellertid fastslagits genom ett av Kungl. Maj:t den 10 juni 1921 meddelat utslag; och då jämlikt § 78 mom. 2 tullstadgan böter skola erläggas även för nederlagsgods, som icke intagits i packhus, torde § 69 mom. 2 böra affattas på ett sätt, som tydligare än nu är förhållandet angiver, att böter på grund av detta författningsrum skola utgå även för sådant gods. Något skäl att i detta fall bestämma böterna på samma sätt som för gods, intaget i packhus, torde emellertid icke föreligga, utan synas desamma lämpligen kunna utgå efter samma grund, som enligt § 31 mom. 1 tullstadgan gäller vid uraktlåtenhet att i rätt tid erlagga tull.

De i § 75 mom. 2 och 3 bestämda tidsrymderna av tjugu dagar torde böra förkortas till femton dagar.

Slutligen torde den i § 78 mom. 2 stadgade påföljden för uraktlåtenhet att avföra gods till nederlagsmagasin böra ändras till överensstämmelse med vad för motsvarande i § 69 mom. 2 omförmälda fall nyss föreslagits, varjämte ordet »ofördröjligen» synes, till överensstämmelse med

stadgandet i § 101 mom. 2, lämpligen böra utbytas mot orden »inom utgången av nästföljande söckendag».

Generaltullstyrelsen hemställer alltså,

att § 66 mom. 2, § 69 mom. 2 och 3, § 75 mom. 2 och 3 samt § 78 mom. 2 tullstadgan måtte ändras i nu av styrelsen angivna riktning.

Frihamnsgods,
frilagersgods
och provianterings-
frilagersgods.

Generaltullstyrelsen har här ovan redogjort för åtskilliga i frihamnsstadgan den 23 september 1919 (nr 626) förekommande bestämmelser rörande behandlingen av oförtullat gods, som till tullhamn ankommit från utrikes ort och skall landvägen utföras till frihamn, samt beträffande tullavgift för gods, som från frihamn skall landvägen införas efter förtullning. Dessa bestämmelser sammanhånga i viss mån med föreskrifterna om liggetid m. m. och torde alltså böra påverkas av ändringar i dessa. Vid bifall till styrelsens här ovan framställda förslag till ändringar i tullstadgan torde därför även följande ändringar i frihamnsstadgan böra vidtagas.

Den i § 47 mom. 3 angivna tid av tjugu dagar, efter vars förlopp godset icke må utföras till frihamn, torde böra inskränkas till femton dagar.

I samma paragraf mom. 4 torde de angivna tidsperioderna av tjugu dagar böra förkortas till femton dagar. Beträffande i paragrafen omförmålt gods bör, av samma skäl som här ovan angivits i fråga om till transitupplag angivet gods, den nuvarande bötespåföljden för uraktlåtenhet att inom föreskriven tid utföra godset till frihamnen bibehållas.

Den tid, inom vilken enligt § 56 mom. 2 frihamnsstadgan tullavgift skall erläggas för gods, som landvägen skall införas från frihamn efter förtullning, torde böra förkortas från tjugu till femton dagar.

Slutligen torde dels den tid, inom vilken enligt § 17 mom. 2 frihamnsstadgan inkommande fartygsumgälder skola vara erlagda, dels den tid, under vilken jämlikt § 25 mom. 3 samma stadga anstånd med debitering av utgående sådana umgälder må äga rum, böra nedsättas från tjugu till femton dagar.

Jämväl de bestämmelser i frilagersstadgan den 4 mars 1921 (nr 166), för vilka generaltullstyrelsen här ovan redogjort, stå i ett visst samband med bestämmelserna i tullstadgan om liggetid m. m. och torde därför, i likhet med vad nyss sagts om vissa föreskrifter i frihamnsstadgan, böra ändras samtidigt med eventuella ändringar i nyssnämnda bestämmelser i tullstadgan. De ändringar i frilagersstadgan, som sålunda borde vidtagas, äro följande.

Den i § 1 mom. 2 angivna tid av tjugu dagar, efter vars förlopp godset icke må intagas å frilager, torde böra inskränkas till femton dagar.

De i § 1 mom. 3 angivna tidsperioderna av tjugu dagar torde likaledes böra förkortas till femton dagar. Liksom i fråga om till transitupplag och till utförsel till frihamn angivet gods torde för gods, varom i § 1 frilagersstadgan förmäles, den nuvarande bötespåföljden för uraktlåtenhet att inom föreskriven tid avföra godset till frilagret böra bibehållas.

Slutligen torde den tid, inom vilken enligt § 15 mom. 2 frilagersstadgan tullavgift eller sockerskatt för gods, som från frilager uttages efter förtullning, skall erläggas, jämväl böra förkortas från tjugu till femton dagar.

Av enahanda skäl, som nyss anförts i fråga om frilagersgods, torde följande förändringar i ovanberörda kungörelse den 15 november 1912 med vissa föreskrifter angående rättighet att hålla provianteringsfrilager (nr 299) böra vidtagas.

Den i § 6 andra stycket bestämda tid, inom vilken gods skall angivas till uppläggning å provianteringsfrilager, bör förkortas från tjugu till femton dagar.

De i § 10 första och andra styckena angivna tidsrymderna av tjugu dagar böra nedsättas till femton dagar, varjämte påföljden för uraktlåtenhet att inom den bötesfria liggetidens förlopp avföra godset till provianteringsfrilagret torde böra bli densamma som här ovan föreslagits för det fall, att nederlagsgods icke inom föreskriven tid avförts till nederlagsmagasin. I likhet med nederlagsgods är nämligen provianteringsfrilagersgods underkastat tullbehandling, och hinder möter därför icke att jämväl å sistnämnda slag av gods tillämpa de bestämmelser, som föreslagits i fråga om till direkt förtullning angivet gods.

Generaltullstyrelsen hemställer alltså,

att § 17 mom. 2, § 25 mom. 3, § 47 mom. 3 och 4 samt § 56 mom. 2 frihamnsstadgan, § 1 mom. 2 och 3 samt § 15 mom. 2 frilagersstadgan ävensom §§ 6 och 10 i kungörelsen den 15 november 1912 med vissa föreskrifter angående rättighet att hålla provianteringsfrilager måtte ändras i nu av styrelsen föreslagen riktning.

Återutförel.

I vissa i tullstadgan omförmälda fall må tullpliktigt gods utan erläggande av tull återutföras, såvida godset icke uttagits från tullverket. Detta är förhållandet dels enligt § 26 mom. 3 tullstadgan i fråga om gods, för vilket jämlikt beslut i tullbehandlingstvist högre tullavgift skall utgå, än ägaren förmenat böra därå belöpa, dels ock jämlikt § 27 mom. 2 samma stadga i fråga om gods, som vid tullbehandlingen befunnits skadat eller av underhållig beskaffenhet eller varmed ägaren eljest icke åtnöjes. I båda fallen gälla emellertid för rätten att återutföra godset vissa angivna villkor.

Jämlikt § 28 skall sådan återutförel — för så vitt densamma icke sker genom postverkets försorg, i vilket fall särskilda bestämmelser gälla — verkställas inom sex månader från angivningstidens början, vid påföljd att ägaren eljest skall till tullkassan inbetala en fjärdedel av den för godset belöpande tull. Har återutförelsen icke ägt rum inom natt och år, hemfaller godset till kronan och säljes för dess räkning å auktion.

Enligt kommissionens förslag skulle nu tiden för återutförelsen bestämmas till två månader. Någon förändring i övrigt av bestämmelserna i § 28 har icke ifrågasatts av kommissionen.

Av de hörda tullmyndigheterna hava de flesta förklarat sig instämma i berörda förslag; från ett par håll har dock yrkats, att tiden för återutförelsen icke måtte nedsättas under tre månader. Vidare har framhållits, att rätten till godsets återutförelse icke borde omedelbart efter tidens förlopp gå förlorad utan, liksom för närvarande vore fallet, mot erläggande av en fjärdedel av tullavgiften få bibehållas under ytterligare någon tid, föreslagen till 3 à 4

månader; först efter utgången av denna senare period skulle godset hemfalla till kronan. En tullmyndighet har anmärkt, att i fall, då frågan om tullbehandlingen varit föremål för tvist, tiden borde räknas från det tvisten blivit genom laga kraft ägande beslut avgjord; och slutligen har från ett håll yrkats, att den enligt kungörelsen den 24 november 1916 (nr 587) gällande föreskriften om förbud mot återkallelse av anmälan om återutförsel enligt § 27 mom. 2 tullstadgan, sedan fyrtio dagar förflutit från angivningstidens början, måtte upphävas.

Generaltullstyrelsen har för sin del icke någon erinran att göra mot en avsevärd förkortning av den första tid av sex månader, inom vilken enligt § 28 tullstadgan återutförsel i allmänhet skall äga rum, men anser dock, att tiden icke bör bestämmas kortare än till tre månader. Särskilt vid uppkomna tvister om inkommen varas leveransgilla beskaffenhet förekomma ofta långvariga underhandlingar mellan säljare och köpare; och det har under den tid, ovanberörda för Stockholm och Göteborg utfärdade provisoriska bestämmelser varit gällande, visat sig, att två månader — inom vilken tid enligt sagda bestämmelser återutförseln skall vara verkställd — icke alltid varit tillräckligt för sådana underhandlingars slutförande. Därest återutförseln icke inom den bestämda tiden ägt rum, torde den nuvarande påföljden, nämligen att ägaren skall till tullkassan inbetala en fjärdedel av belöpande tull, böra bibehållas. Den tid, efter vars förlopp godset, om det icke blivit återutfört, skall hemfalla till kronan, torde ävenledes böra förkortas och enligt styrelsens mening icke överstiga sex månader.

Utgångspunkten för tidsberäkningen bör i allmänhet vara den enligt nuvarande bestämmelser gällande, eller angivningstidens början; men då de på sådant sätt beräknade tidsperioderna skulle, i fall då frågan om tullbehandlingsriktighet varit föremål för tvist, bliva till förfång för varuägaren förkortade, synes det billigt, att den tid, som åtgår för tvistens avgörande, icke inberäknas i de för återutförseln bestämda tidsperioderna. I det förutsatta fallet böra alltså enligt styrelsens mening berörda tidsperioder räknas från den dag, då, enligt vad i § 31 mom. 3 tullstadgan sägs,

generaltullstyrelsens beslut i tullbehandlingsfrågan skall antagas hava vunnit laga kraft, eller, där även generaltullstyrelsens beslut överklagats, från det Kungl. Maj:ts beslut delgivits klaganden eller, om denne ej kunnat med delgivning anträffas, från det vederbörande tullförvaltning erhållit del därav.

Det av en tullförvaltning framförda yrkandet om upphävande av förbudet mot återkallande av reexportanmälan enligt § 27 mom. 2 tullstadgan, sedan fyrtio dagar förflutit från angivningstidens början, kan generaltullstyrelsen för sin del icke biträda. Detta förbud är nämligen erforderligt för att hindra en varuägare från att med stöd av nämnda författningsrum under en avsevärd tid använda packhuset såsom upplagsplats för sitt gods och tillkom just i sådant syfte. Före förbudets införande kunde nämligen varuägaren, under uppgift att han ej åtnöjdes med varan, anmäla ett till honom inkommet större godsparti till återutförsel och därefter, under sex månader utan någon som helst och under ytterligare sex månader mot en i många fall jämförelsevis ringa gottgörelse, hava godset upplagt i packhuset, varifrån han under tiden kunde successivt i mån av behov genom återkallelse av sin reexportanmälan uttaga godset i mindre partier. Genom förbudets införande blev denna möjlighet begränsad till en jämförelsevis kort tid, nämligen fyrtio dagar; och styrelsen anser för sin del, att tiden bör, i sammanhang med övriga inskränkningar i fråga om liggetid, begränsas till trettio dagar.

Generaltullstyrelsen hemställer alltså,

att § 27 mom. 2 och § 28 tullstadgan måtte ändras i nu av styrelsen angiven riktning.

*Angivnings-
tidens början.*

Den tidpunkt, från vilken angivningstiden börjar löpa, är, såsom av vad ovan sagts framgår, enligt tullstadgan av stor betydelse för varuägares rättigheter och skyldigheter med avseende å till honom från utlandet inkommet gods. Från sagda tidpunkt räknas nämligen, bland andra, den tid, inom vilken omdestination av fartyg eller gods må äga rum (§ 18 tullstadgan); den tid, inom vilken återkallande av anmälan om återutförsel av skadad eller underhaltig vara är tillåten (§ 27 mom. 2); den tid, inom vilken åter-

utförsel jämlikt §§ 26 och 27 tullstadgan skall äga rum (§ 28); den tid, under vilken gods må bötesfritt kvarligga i tullverkets vård och inom vilken tull skall erläggas (§ 31), samt medelbart även den tid, under vilken kvarliggande av godset mot böter är medgivet (§ 32 mom. 1); tiden för öppnande och undersökande av oangivet gods (§ 32 mom. 3), för tvångslossning (§ 32 mom. 4) samt för skeppsumgålders erläggande (§ 32 mom. 5); vidare tiden för angivning av gods till nederlag (§ 66 mom. 2) och för avförande av nederlagsgods till magasin (§ 69 mom. 2 och 3); samt slutligen tiden för angivning av gods till transitupplag (§ 93 mom. 2), för avförande av transitupplagsgods till magasin (§ 96 mom. 3) och för den i § 112 mom. 3 tullstadgan omförmälda förändring av gods, angivet till omedelbar transitförsändning, till transitupplagsgods. Även enligt frihamnsstadgan och frilagersstadgan är angivningstidens början i vissa fall av betydelse.

Angivning av gods, som sjöledes inkommit från utrikes ort, skall — med undantag för postgods, om vilket särskilda bestämmelser gälla — enligt § 22 mom. 1 tullstadgan ske inom åtta dagar från den dag, då fartygs märkrulla enligt åtecknat bevis ingivits till vederbörande tullförvaltning; och detta ingivande skall, enligt § 12 mom. 1 tullstadgan, ske senast omedelbart efter det fartyget invisiterats. I fråga om huvudparten av från utlandet inkommande gods är det sålunda dagen för märkrullans avlämnande till tullförvaltningen, som är grundläggande för angivnings- och liggetider m. m. Det har nu av åtskilliga handelskamrar framhållits, att denna utgångspunkt för angivningstiden i vissa fall kunde bereda varuägare avsevärda olägenheter. Det kunde nämligen inträffa, att ett fartyg på grund av bristande utrymme i hamnen icke kunde få kajplats eller eljest börja lossning förrän flera dagar efter det märkrullan avlämnats; och i sådana fall löpte såväl angivningstid som liggetid, utan att varuägaren vore i tillfälle att använda densamma för vederbörlig behandling av sitt gods. Varuägaren utsattes sålunda för risk att få erlägga böter, som eljest icke behövt ifrågakomma. Det har till undvikande härav yrkats, av handelskammaren i Norrköping, att angivningstiden måtte anses börja den dag, då fartyget finge kajplats; av

Skånes handelskammare, att det i § 8 mom. 2 tullstadgan omförmälda förfarande att »anmäla fartyg till order» måtte få komma till användning även då fartyg ej genast vid ankomsten kunde erhålla kajplats, så att den fullständiga märkrullan icke skulle behöva avlämnas förrän fartyget kunde börja lossa; samt av Stockholms handelskammare, att den bötesfria liggetiden måtte räknas från den dag, då godset lossats, eller, alternativt, från den dag, fartyget slutlossats och kölvisiterats. Sistnämnda alternativt gjorda yrkande har framförts även av en tullmyndighet.

Det torde icke kunna bestridas, att de gjorda anmärkningarna mot sättet för bestämmandet av angivningstidens början äro befogade. Det är fördenskull jämväl enligt styrelsens mening önskligt, att någon förändring i berörda hänseende vidtages, som är ägnad att undanröja de omförmälda olägenheterna för varuägarna. En sådan förändring synes styrelsen emellertid icke lämpligen böra gå i någon av de förslagsvis angivna riktningarna. Att räkna angivningstiden från den dag, då fartyget erhållit kajplats, synes styrelsen olämpligt å ena sidan därför, att, såsom vid åtskilliga tillfällen medgivits, lossning i pråmar kan verkställas utan att fartyget erhållit plats vid kaj, å andra sidan därför, att den möjlighet icke är utesluten, att lossning icke kan påbörjas omedelbart efter det fartyget erhållit dylik plats. Den föreslagna utvägen att tillämpa föreskriften i § 8 mom. 2 tullstadgan synes icke heller lämplig, då denna föreskrift är avsedd för det fall, att fartyget eller åtminstone dess last icke ursprungligen är destinerad till svensk ort, och för övrigt bestämmelsens tillämpning för nu ifrågavarande ändamål icke skulle stå i god överensstämmelse med åtskilliga i tullstadgan förekommande föreskrifter om märkrulla för fartyg och last, som äro destinerade till Sverige. Att räkna den bötesfria liggetiden från de olika dagar, då de särskilda godspartierna lossats, vore visserligen teoretiskt riktigt men skulle medföra avsevärda praktiska olägenheter med avseende å godsets behandling. I sådant avseende må endast framhållas, att vid ett dylikt förfaringssätt liggetiden för olika delar av ett till samma ägare inkommet större godsparti, som angivits på en och samma inlaga, ofta skulle bliva beräknad från olika tider.

Och slutligen skulle beräkning av tiden från den dag, då fartyget slutlossats, direkt motverka det syftemål, som den föreslagna förkortningen av liggetiderna avser att främja, nämligen att förekomma eller undanröja menlig godsanhopning.

Då § 22 mom. 1 tullstadgan förutsätter, att avlämnad märkrulla skall av vederbörande tullförvaltning förses med dagtecknad påskrift eller bevis om avlämnandet, så kallat presentatum, synes den enklaste utvägen vara att i § 12 mom. 1 tullstadgan införa föreskrift om att med åtecknande av detta bevis skall i vissa fall kunna anstå, till dess lossning påbörjas, samt att i § 22 mom. 1 samma stadga angivningstiden förklaras skola börja den dag, då märkrullan försetts med sådant bevis eller påskrift. Anstånd med bevisets åtecknande torde böra medgivas endast på skriftlig framställning av vederbörande fartygsbefälhavare eller lastemottagare samt under förutsättning, att på grund av bristande utrymme i hamnen eller andra förhållanden, över vilka fartygsbefälhavaren eller lastemottagaren icke råder, lossning icke omedelbart kan påbörjas. Såvitt styrelsen kan finna, skulle genom dylika bestämmelsers införande de anmärkta olägenheterna, så långt sig göra låter, bliva undanröjda; och styrelsen hemställer alltså,

att § 12 mom. 1 och § 22 mom. 1 tullstadgan måtte ändras i nu angiven riktning.

Såsom en följd härav skulle § 18 mom. 1 och § 32 mom. 4 och 5 (motsvarande, enligt vad styrelsen här ovan föreslagit, mom. 5 och 6) samt § 113 tullstadgan undergå vissa mera formella ändringar.

Slutligen har generaltullstyrelsen ansett sig böra i detta sammanhang upptaga ett av Stockholms och Skånes handelskamrar framställt yrkande, att i alla de i tullstadgan omförmälda fall, då det ålåg varuägare att inom viss tid och vid visst äventyr vidtaga angiven åtgärd med avseende å till honom inkommet gods, varuägaren måtte, i händelse rådande strejk eller lockout skulle hindra honom att fullgöra sin skyldighet inom den föresatta tiden, få åtnjuta motsvarande förlängning därav. Tolkningsvis har en uppfattning i en i viss mån häremot svarande riktning redan

*Befrielse i
vissa fall från
stadgad bötes-
påföljd.*

gjorts gällande, i det att bestämmelsen i § 96 mom. 3 tullstadgan om böter för transitupplagsgoods, som icke inom bestämd tid avförts till transitupplagsmagasin, ansetts icke böra tillämpas, då berörda förhållande icke direkt berott på, såsom orden i författningsrummet lyda, försumlighet av varuägaren, utan därpå, att utrymme i tillgängliga magasin för tillfället saknats. En liknande tolkning har även tillämpats i fråga om § 78 mom. 2 tullstadgan.

I föreliggande fråga hyser generaltullstyrelsen den uppfattning, att det måste anses med billighet och rättvisa överensstämmande, att varuägare icke drabbas av böter i sådana fall, då hans uraktlåtenhet att inom bestämd tid vidtaga den honom med avseende å godset åliggande åtgärden icke skäligen kan läggas honom själv till last utan beror på omständigheter, över vilka han ej kunnat råda, exempelvis de av handelskamrarna omförmälda förhållanden. Styrelsen anser sig dock icke kunna tillråda, att rätt att befria varuägare från böter för bristande fullgörande av honom enligt tullstadgan åliggande förpliktelse eller att uppskjuta tidpunkten för bötespåföljdens inträdande skulle tillkomma vederbörande tullförvaltningar var i sin stad, särskilt om ett dylikt medgivande skulle erhålla den vidsträckta omfattning, som erfordras för att befrielsen skulle kunna äga rum i alla de fall, då densamma vore av behovet påkallad. Det torde därför enligt styrelsens mening icke återstå annan utväg, än att den stadgade bötespåföljden må — oavsett anledningen till det förhållande, som framkallat densamma — tillämpas, men att styrelsen bemyndigas att, om skäligen kan antagas, att berörda förhållande föranletts av omständighet, som ägaren icke kunnat förhindra, befria honom från böterna eller, i fall då påföljden utgöres av godsets försäljning å auktion men sådan ännu icke hållits, förordna om densammas uppskjutande under lämplig tid. Ett dylikt bemyndigande torde kunna införas såsom ett moment 2 i § 190 tullstadgan; och synes, därest så sker, ur § 69 mom. 3, § 78 mom. 2 och § 96 mom. 3 samma stadga kunna uteslutas angivande av att uraktlåtenheten att vidtaga den föreskrivna åtgärden skall hava berott på försumlighet av varuägaren. Även i § 112 mom. 3 tull-

stadgan synes en mindre förändring i redaktionellt hänseende vara i sammanhang härmed lämplig.

Med stöd av det anförda hemställer alltså generaltullstyrelsen,

att till § 190 tullstadgan måtte fogas ett tillägg av ovan angiven innebörd; samt

att § 69 mom. 3, § 78 mom. 2, § 96 mom. 3 samt § 112 mom. 3 tullstadgan måtte ändras i här ovan omförd riktning.

Därest styrelsens sålunda gjorda framställning vinner avseende, torde böra vidtagas motsvarande tillägg till § 69 och ändring i § 47 mom. 4 frihamnsstadgan den 23 september 1919 (nr 626) samt tillägg till § 26 och ändring i § 1 mom. 3 frilagersstadgan den 4 mars 1921 (nr 166). I fråga slutligen om provianteringsfrilagersgoods torde ändring böra vidtagas i § 10 i ovanberörda kungörelse den 15 november 1912 (nr 299), varjämte ett motsvarande tillägg lämpligen torde kunna inflyta i samma paragraf såsom ett mom. 2.

De föreslagna författningsändringarna torde lämpligen böra träda i kraft vid övergången till den nya organisationen för tullverket, eller den 1 januari 1923. Då emellertid ändringarna i många fall innebära förkortning av den tid, inom vilken fartygsbefälhavare eller varuägare har att göra någon sin rättighet gällande eller att fullgöra någon honom åliggande skyldighet, samt i vissa fall jämväl ändring i påföljderna för uraktlåtenhet i sådant hänseende, synes en övergångsbestämmelse vara erforderlig till undanröjande av tvekan om sättet för beräkandet av sådan tid samt om påföljderna för eventuell dylik uraktlåtenhet i fall, då utgångspunkten för tiden inträffat före de nya bestämmelsernas trädande i kraft. I sådana fall torde i fråga om såväl tidens längd som berörda påföljder lämpligen böra tillämpas nu gällande bestämmelser.

Övergångsstadgande.

Med hänsyn till det för närvarande pågående arbetet med utarbetande av förslag till ny tullstadga, vilket förslag torde kunna inom någon tid föreläggas Eders Kungl. Maj:t, har generaltullstyrelsen ansett anledning icke vara för handen att nu avgiva särskilt förslag till lydelse av de

Författningsförslag.

ändringar i tullstadgan eller andra här ovan berörda författningar, som skulle föranledas av styrelsens nu gjorda hemställanden. Såväl i följd av åtskilliga andra utav 1914 års tullkommission framställda, av styrelsen i dess tidigare avgivna utlåtanden över kommissionens betänkanden biträdde förslag som även på grund av behovet eller önskvärdheten av ytterligare ändringar i gällande tullstadga kommer nämligen förslaget till ny tullstadga att jämväl i andra väsentliga delar än de här ovan berörda avvika från nu gällande tullstadga. Vid sådant förhållande har det syntts styrelsen ändamålslost att nu avgiva förslag till endast en ringa del av de ändringar i tullstadgan, om vilka inom kort framställning torde komma att göras, särskilt som ett sådant förslag icke skulle kunna i förslaget till ny tullstadga bibehållas oförändrat vare sig till formen eller med avseende å platsen för de särskilda bestämmelserna. Vad nu är sagt om tullstadgan gäller ock i viss mån om de övriga författningar, i vilka här ovan ändringar ifrågasatts.

Förslaget till ordnande av rättsförhållandet mellan tullverket och varuemottagaren vid feldebitering eller oriktig tullbehandling.

I andra avdelningen av föreliggande betänkande III (sid. 29—55) har tullkommissionen behandlat frågan om rättsförhållandet mellan tullverket och varuemottagaren vid feldebitering eller oriktig tullbehandling.

Inledning.

Efter att hava redogjort för nu gällande bestämmelser i detta ämne, innefattade i § 49 i kungl. resolutionen på städernas allmänna besvär den 19 januari 1757 samt kungl. brevet den 15 augusti 1793 och kammarkollegii därpå grundade kungörelse den 16 september samma år, omförmäler kommissionen, hurusom i en motion vid 1907 års riksdag yrkats, dels att nyssberörda resolution, i vad den innefattade rätt för tullverket att inom tre år efter uppbördsårets förlopp utfordra ytterligare tull, måtte upphävas dels ock att i tullförfattningarna måtte införas sådana bestämmelser, att tullverket, till följd av förändrad uppfattning från dess sida rörande den tullsats, som borde tillämpas, icke skulle äga rätt att utkräva ytterligare tull, sedan införd vara till importören utlämnats.

Sedan kommissionen därefter återgivit dels ett den 28 mars 1907 av generaltullstyrelsen med anledning av nämnda motion avgivet yttrande dels ock innehållet i riksdagens skrivelse den 2 maj 1907, vari riksdagen anhållit, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, i vad mån ej mindre tullverkets rätt att för införd vara utkräva ytterligare tull än även varuägares rätt att återbekomma redan erlagd, för högt debiterad tullavgift lämpligen skulle kunna inskränkas, samt därefter för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde giva anledning, erinrar kommis-

sionen vidare, hurusom generaltullstyrelsen den 28 januari 1908 avgivit dylikt förslag samt Kungl. Maj:t till 1909 års riksdag avlåtit proposition i ämnet, vilken av riksdagen bifölls. Sedermera hade generaltullstyrelsen, i anledning av remiss å ärendet, den 12 juni 1909 avgivit förslag *dels* till ändrad lydelse av vissa paragrafer i tullverkets dåvarande tjänstgöringsreglemente, *dels* till ändring i då gällande instruktion för generaltullstyrelsen, *dels* till »kungörelse angående tullverkets och trafikerandes ömsesidiga rättigheter och skyldigheter i fall, då avgift, som skall uppbäras genom tullverket och icke är hänförlig till tullavgift, oriktigt uppdebiterats», *dels ock* till ändrad lydelse av § 51 i förordningen angående lotsverket, varjämte lotsstyrelsen och kammarrätten yttrat sig i ämnet. Med anledning av vad kammarrätten anfört hade ärendet återremitterats till generaltullstyrelsen, som i utlåtande den 30 december 1911 avgivit förnyade författningsförslag.

Slutligen omförmäler kommissionen, hurusom genom Kungl. Maj:ts särskilda beslut den 5 februari 1919 och den 23 oktober 1915 till kommissionen överlämnats dels handlingarna i ovan omförmälda ärende dels ock en från Sveriges allmänna handelsförening inkommen petition i fråga om, bland annat, åtgärder för bättre tillgodoseende av godsemottagares rätt till återbekommande av överdebiterad tull ävensom generaltullstyrelsens däröver avgivna utlåtande.

Kommissionens yttrande.

För egen del anför kommissionen därefter i huvudsak följande.

Tullavgift kunde uttagas med för högt eller för lågt belopp vare sig på grund av *feldebitering* eller på grund av *oriktig* tullbehandling. Feldebitering föreläge, då tullbeloppet genom räknepel, felaktig uppskattning av varans vikt eller myckenhet e. d. orätt utfördes. Oriktig tullbehandling innebure, att varan hänfördes till annan rubrik, än som överensstämde med en rätt tolkning av tulltaxan. Densamma kunde bero på bristande insikter hos de tullbehandlande tjänstemännen; men det vore också tänkbart, att, ehuru dessa ställt sig vedertagna grunder för taxans tillämpning till efterrättelse, dessa grunder genom ett mellankommande prejudikat av generaltullstyrelsen eller regeringsrätten förändrats och det på sådant sätt blivit fastslaget,

att en annan taxerubrik bort i föreliggande fall tillämpas. Det hade framför allt varit mot att man sålunda åt senare meddelade prejudikat givit återverkande kraft, som förenämnda, vid 1907 års riksdag väckta motion varit riktad. — I enlighet med den i § 53 tjänstgöringsreglementet uttalade grundsats, att förrättningsmannen svarade för tullbehandlingen i dess helhet — utom i vissa undantagsfall — samt att biträde vid förrättningen svarade för värde- och kvantitetsberäkningen, ginge för närvarande följderna av såväl feldebitering som oriktig tullbehandling i första hand ut över vederbörande tjänstemän. Kommissionen hade dock i sitt betänkande II: 1 (sid. 366) — under erinran att, enligt gällande bestämmelser, av revisionen gjord anmärkning mot tullbehandlings riktighet och yrkande om utgivande av tullskillnad närmast riktades mot den tullbehandlande tjänstemannen, vilken, vid bifall till anmärkningen, finge av varuägaren söka ersättning efter befogenhet — hemställt, att, då denna tjänstemännens mellanställning mellan revisionen och varuägaren kunde för tjänstemännen leda till mycket betänkliga konsekvenser i ekonomiskt hänseende, densamma måtte borttagas och revisionens yrkande om utgivande av tullskillnad riktas direkt mot vederbörande varuägare. Kommissionens sålunda gjorda hemställan borde emellertid gälla icke blott vid oriktig tullbehandling utan även vid feldebitering; dock borde den skillnad göras, att, medan vid fall av oriktig tullbehandling tulltjänstemannen borde stå alldeles utom saken — fränsett att han vid visad okunnighet eller vårdslöshet disciplinärt bestraffades — han i fall av feldebitering icke borde helt och hållet undgå ekonomiskt ansvar, ehuru väl detta borde vara av endast subsidiär art och alltså göras gällande endast, då vederbörande varuägare icke kunde anträffas eller vore insolvent. I händelse tjänstemannen förfore brottsligt, borde givetvis strafflagens allmänna bestämmelser om ersättningsskyldighet komma till användning efter domstols prövning. — Vad frågan om varu- emottagarens rättsställning beträffade, vore det tydligt, att han utsattes för betydande risker i ekonomiskt hänseende, om tullavgift för importerad vara skulle, såsom nu vore fallet, kunna efterdebiteras ända till tre år efter uppbörds-

årets förlopp. I regel hade importören sålt varan vidare och därvid kalkylerat priset med hänsyn tagen till den erlagda tullen. Utsattes han sedan för efterdebitering, hade han ingen möjlighet att av sin köpare utfå skillnadsbeloppet, utan bleve detta för honom ren förlust. Det nuvarande tillståndet kunde näppeligen karaktäriseras annorlunda än som raka motsatsen till rättssäkerhet. Huruvida feldebitering eller oriktig tullbehandling förelåge, vore härvid från varuemottagarens sida utan betydelse, ty resultatet bleve för honom i båda fallen detsamma. Den skillnad vore dock rådande, att, medan vid feldebitering varuägaren lika väl som tulltjänstemannen borde kunna märka ett begånget fel, sådant icke kunde sägas vara fallet vid oriktig tullbehandling, då hos en varuägare ej finge förutsättas specialinsikter i tulltaxans tillämpning. Det kunde därför icke sägas vara för rättskänslan stötande, om efterdebitering verkställdes i förra fallet men ej i det senare. Det enda varuägaren vid fall av feldebitering kunde med skäl fordra, vore, att rätten till efterdebitering begränsades genom fastställandet av en ej alltför lång preskriptionstid; och borde densamma enligt kommissionens tanke kunna sättas till två år, från tullbehandlingstillfället räknat. I avseende å förhållandena vid oriktig tullbehandling borde däremot grundliga reformer vidtagas i den nu gällande gamla lagstiftningen; att, såsom skett i det av riksdagen år 1909 antagna författningsförslaget, stipulera två års preskriptionstid syntes ej kunna anses annorlunda än såsom en halvmesyr, varvid olägenheterna av nuvarande bestämmelser skulle kvarstå i huvudsak oförminskade. Kommissionen hade undersökt möjligheten av att preskriptionstiden helt och hållet indroges, så att talan mot den en gång förrättade tullbehandlingen ej finge ske vare sig från tullverkets eller från varuemottagarens sida. För tullverket vore detta ej så betänkligt, som vid första påseendet kunde tyckas, då en kontroll därå, att vid tullbehandlingen riktiga rubriker blivit tillämpade, knappast kunde tänkas; sedan de tullbehandlade varorna utlämnats till vederbörande emottagares disposition, vore de nämligen icke tillgängliga för förnyad undersökning. För varuemottagaren skulle emellertid olägenheterna av att förlora varje

rätt att klaga över verkställd tullbehandling vara alltför betydande. I många fall — såsom då varuägaren vid tullbehandlingstillfället företrätts av otillräckligt kvalificerad person, då tullbehandlingen verkställts genom speditör eller då densamma ombesörjts av vederbörande post- eller järnvägsförvaltning — föreläge ett praktiskt behov av att någon klagotid finnes för sökande av rättelse i tullbehandlingen; och syntes trettio dagar vara ett lämpligt tidsmätt härför. Då de mot varandra stående parterna, tullverket och varuemottagaren, givetvis borde tillerkännas en lika gynnsam ställning, ville kommissionen alltså uttala sig för att såväl tullverket som varuemottagaren förbehölles rätt att inom trettio dagar från tillfället för tullbehandlingen tala å densamma.

På grund av vad sålunda anförts har kommissionen föreslagit,

att rätt till påkallande av ändring skulle vara såväl tullverket som varuemottagaren förbehållen, vid feldebitering under två år och vid oriktig tullbehandling under trettio dagar, räknat i båda fallen från tullbehandlingstillfället; samt

att vid feldebitering vederbörande tjänsteman skulle, i händelse varuemottagaren ej kunde anträffas eller befunnes insolvent, vara subsidiärt ansvarig.

Slutligen erinrar kommissionen, att enligt generaltullstyrelsens förslag jämväl beträffande vissa andra av tullverket uppburna avgifter än tull skulle vidtagas förkortning i nu gällande preskriptionstider. Då emellertid, såsom kammarrätten anför, några praktiska skäl härför ej vore för handen, saknade kommissionen anledning närmare ingå på detta ämne.

De hörda tullmyndigheterna ävensom Stockholms handelskammare i dess ovanberörda, den 16 november 1920 till generaltullstyrelsen remitterade skrivelse till statsrådet och chefen för finansdepartementet hava i huvudsak tillstyrkt kommissionens ifrågavarande förslag, ehuruval i åtskilliga fall några mindre erinringar eller anmärkningar framstälts. Sålunda har beträffande preskriptionstidens längd från ett par håll anförts, att en tid av trettio dagar för rätt att överklaga verkställd tullbehandling vore alltför

*Inkomna
yttranden.*

kort, särskilt med hänsyn därtill, att tullbehandlingen i många fall ägde rum å annan ort än den, där varuägaren vore bosatt, och ombesörjdes av speditörer eller post- eller järnvägsförvaltning, samt att sagda tid därför borde utsträckas till sextio dagar eller tre månader. Med anledning av kommissionens förslag, att preskriptionstiden vid oriktig tullbehandling skulle räknas från tullbehandlings-tillfället, har framhållits, att tullbehandlingen av ett varuparti stundom icke kunde avslutas vid det tillfälle, då undersökningen ägde rum, utan måste uppskjutas i avvaktan på fullständig faktura eller på grund av behov av varans närmare undersökning eller av annan anledning, och att därför utgångspunkten för tidens beräkning lämpligen borde vara tullbehandlings avslutande, ävensom att för gods, som inkommit med posten eller med ångfärja och efter tullbehandling i gränsorten skulle sändas vidare till ort utan tullkammare, de trettio dagarnas preskriptionstid borde räknas från den dag, då varuemottagaren av vederbörande post- eller järnvägsförvaltning blivit aviserad om godsets ankomst. Av en tullkammare har yrkats, att preskriptionstiden vid feldebitering måtte räknas från uppbördsårets utgång. Vidare har en tullmyndighet uttalat såsom sin åsikt, att någon ändring i det i § 53 tjänstgöringsreglementet förekommande stadgande om tulltjänstemans ansvar för tullbehandling icke borde ifrågakomma; genom borttagande, på sätt kommissionen syntes avse, av detta ansvar, kunde befaras, att tullpersonalen frestades till benägenhet för en mindre noggrann tillämpning av tulltaxans bestämmelser. Slutligen har av två tullkamrar anmärkts, att de föreslagna nya bestämmelserna borde gälla icke blott, såsom kommissionen föreslagit, tullavgift utan även andra avgifter, som uppbures av tullverket; i motsatt fall skulle nämligen synnerligen egendomliga förhållanden kunna uppstå.

*Generaltullstyrelsens
yttrande.*

Det torde icke kunna bestridas, att nu gällande bestämmelser om varuägares skyldighet att ansvara för oberäknad eller för lågt beräknad tullavgift eller andra avgifter, som uppbäras av tullverket, ävensom om hans rättighet att återbekomma för högt uttagna avgifter äro såväl föråldrade som i hög grad ofullständiga och att fördenskull en om-

arbetning av sagda bestämmelser är synnerligen av behovet påkallad. Frågan härom har ock, såsom av kommissionens redogörelse framgår, sedan en längre tid tillbaka stått på dagordningen, och ett förslag till lagstiftning i vissa delar av detta ämne har till och med antagits vid 1909 års riksdag, ehuru väl detsamma icke blivit såsom gällande lag utfärdad. Jämväl de med förevarande ämne sammanhängande bestämmelserna om tulltjänstemännens ansvarighet och tiden för densammas fortvaro torde tarva förändring.

De nuvarande bestämmelserna angående varuägares skyldigheter och rättigheter i ovanberörda hänseenden innefattas, såsom redan nämnts, i § 49 i kungl. resolutionen på städernas allmänna besvär den 19 januari 1757 samt i kungl. brevet den 15 augusti 1793 och kammarkollegii därpå grundade kungörelse den 16 september samma år. Nämda paragraf i resolutionen innehåller — förutom bestämmelse, att »överbetalningar» böra anmärkas och genast ersättas — föreskrift, att tulltjänstemännen äga att inom tre år efter uppbördsårets förlopp av vederbörande utfordra medel, vilka anmärkts såsom utgörande »oberäknad eller för ringa uppburen tull för tullbare varor», givetvis under förutsättning, att anmärkningen i vederbörlig ordning fastställts, och betalningsskyldighet alltså av generaltullstyrelsen ålagts redogöraren. Varuägares ansvarsskyldighet sträcker sig sålunda till en tid av tre år efter uppbördsårets utgång. För bevarande av sin regressrätt mot varuägaren har tjänstemannen enligt § 252 i nu gällande tjänstgöringsreglemente — som i sak överensstämmer med § 180 i det av Kungl. Maj:t den 1 oktober 1831 utfärdade tjänstgöringsreglementet — att inom den stadgade preskriptionstiden tillställa den, av vilken ersättningen bör gäldas, en bestyrkt avskrift av de handlingar, som röra anmärkningen. Tjänstemannens ersättningsskyldighet gent emot tullverket är dock oberoende av, huruvida han av varuägaren utbekommer ersättning eller icke. Ehuru resolutionen endast omförmäler oberäknad eller för ringa uppburen tull såsom föremål för varuägarens ersättningsskyldighet, hava dock, åtminstone sedan 1831 års tjänstgöringsreglemente trätt i kraft, resolutionens bestämmelser tillämpats jämväl i fråga om övriga avgifter, som uppbäras av tullverket. Nyssberörda § 180 i 1831 års

tjänstgöringsreglemente innehåller nämligen, att däri omförmälda förfaringsätt för bevarande av kravrätten skall av tjänstemannen tillämpas, »då anmärkning över för ringa beräkning av tull eller övriga i *journalerna debiterade avgifter* blivit till förklaring utställd»; och motsvarande § 252 i gällande tjänstgöringsreglemente använder i samma hänseende orden »tull eller andra avgifter». — Tiden för åter-sökande och restitution av de i resolutionen omförmälda »överbetalningar» räknas enligt nyssberörda kungl. brev den 15 augusti 1793 och kammarkollegii kungörelse den 16 september samma år till natt och år från förtullningsdagen, vare sig anspråket grundar sig på räkenskapernas revision eller godsägares särskilda anmärkning. Jämväl denna bestämmelse gäller enligt dess ordalydelse i det kungl. brevet och kungörelsen endast »för högt beräknad eller överbetald tull», ehuru väl uttrycken i resolutionen icke kunna sägas direkt föranleda en begränsning till endast sådan avgift. Beträffande fyr- och båkavgift är emellertid i § 51 i förordningen angående lotsverket den 15 februari 1881 (nr 7) stadgat, att för mycket erlagd sådan avgift skall, för att få restitueras, återsökas inom ett år efter debiteringen. I fråga om för mycket erlagda lastpenningar har den i förordningen den 4 mars 1862 (nr 10) omförmälda tioåriga preskriptionstid ansetts gälla. Vidkommande för högt påförda övriga avgifter, som uppbäras av tullverket, torde den ettåriga preskriptionstiden hava ansetts tillämplig å avgifter, som anses hänförliga till *tullmedel*, även om de ej utgöra verklig tullavgift, såsom nederlagsavgift, transitupplagsavgift, böter enligt åtskilliga paragrafer i tullstadgan för försummelse från varuägares sida att fullgöra honom åliggande förpliktelser med avseende å inkommet gods samt de på senare tider tillkomna avgifterna enligt förordningen om provianteringsfrilager den 15 november 1912 (nr 298) och förordningen angående tullrestitution i vissa fall vid återutförsel av utländsk vara den 31 december 1912 (nr 355). Beträffande slutligen för högt debiterad sockerskatt finnes icke något uttryckligt stadgande om preskriptionstid, ehuru väl gällande författningar i flera andra hänseenden likställa sockerskatt med tull. — I detta sammanhang må anmärkas, att

tullverkets befattning med uppbörd av skogsvårdsavgift numera upphört.

Frågan om tulltjänstemännens ansvarighet vid fall av oberäknad eller för litet beräknad tull eller annan avgift beröres, förutom i nyssnämnda § 252 av gällande tjänstgöringsreglemente, jämväl i §§ 14 och 53 av samma reglemente. Enligt § 14 åligger ansvaret för journals- och räkenskapsföring, debitering, uppbörd och redovisning samt fullgörandet av övriga tullförvaltning tillkommande skyldigheter som regel tullförvaltningsföreståndaren eller, där två föreståndare finnas, dem gemensamt; dock gäller enligt § 53 beträffande ansvaret för varors tullbehandling, att detta åligger, för tullbehandlingen i dess helhet förrättningsmannen — med undantag för vissa särskilt angivna fall — samt för värde och kvantitetsberäkningen även den, som biträtt vid förrättningen. I fråga om preskriptionstiden för framställandet av anmärkningar mot tjänstemän vid tullverket torde gälla bestämmelserna i kungörelsen den 26 mars 1881 angående förkortning av preskriptionstiden för uppbördsmäns och redogörarens ansvarighet, enligt vilken kungörelse anmärkningar å felaktigheter, som icke äro att hänföra till brott, skola vara vederbörande tillställda inom tre år från den dag, hans räkenskap inkommit till kammarrätten (numera riksräkenskapsverket enligt kungörelse den 31 december 1920, nr 891), vid vilket förhållande ansvarigheten alltså, då jämlikt kungörelsen den 22 januari 1897, jämförd med nyssnämnda kungörelse, de tullverkets räkenskaper, som skola granskas hos riksräkenskapsverket, skola vara dit avlämnade före utgången av april månad näst efter redogörelseåret, sträcker sig till högst tre år fyra månader efter uppbördsårets utgång.

Det av 1909 års riksdag antagna författningsförslaget avsåg endast att reglera varuägares skyldigheter och rättigheter i sådana fall, då *tullavgift* debiterats med för ringa eller för högt belopp. Huvudinnehållet i detta förslag var följande. Då för ringa tull för inkommen vara erlagts, skulle vederbörande varuägare vara skyldig att ersätta redogöraren det belopp, denne enligt fastställd anmärkning hade att inbetala till tullverket, såvida krav mot varuägaren anställt inom två år efter uppbördsårets utgång; dock

skulle, om varuägaren vid tullbehandlingen förfarit brottsligt eller eljest icke varit i god tro, hans ersättningsskyldighet fortfa ra även utö ver sagda tid. Ä ndring av uppfattningen om en varas rät ta tullbehandling skulle icke, vare sig för emottagaren eller redogöraren, fö ranleda skyldighet att erlägga högre tullavgift för vara, som attesterats enligt vid tullbehandlingstillfället gängse praxis och efter avslutad tullbehandling utlämnats. Hade högre tull än vederbort erlagts för inkommet varuparti, skulle, på anmärkning eller krav inom två år efter uppbördsårets utgång, det obehörigen uttagna tullbeloppet restitueras. Om varupartiet tullbehandlats i enlighet med gängse tillämpning av tulltaxan beträ ffande sådan vara, men ä ndring i dylik tillämpning av taxan sedermera i annat ä rende beslutits, skulle emellertid restitution icke medgivas, såvida icke frågan om tullbehandlingens riktighet dragits under generaltullstyrelsens prövning, innan beslutet om ä ndringen meddelats.

Med underdånig skrivelse den 12 juni 1909 avgav generaltullstyrelsen därefter, på sätt kommissionen ö mförmä lt, förslag dels till ä ndring av §§ 178 och 180 av då gä llande 1831 års tjänstgöringsreglemente, å syftande att bringa dessa paragrafer till ö verensstä mmelse med det av riksdagen antagna fö rfattningsfö rslaget samt att begrä nsa redogörarens i tullverket ansvarighet för anmärkningsmedel till två år, eller samma tid, som enligt sagda fö rfattningsfö rslag skulle gä lla i fråga om varuä gares ersättningsskyldighet gent emot redogöraren, dels till ä ndring i § 13 av instruktionen för generaltullstyrelsen den 1 november 1878, avseende att revisorernas granskning av tullverkets journaler skulle ö mfatta jä mväl tillä ventyrs fö rekommande ö verdebiteringar. Härjämte framlade generaltullstyrelsen fö rslag till en särskild kungö relse angä ende tullverkets och de trafikerandes ö msesidiga rättigheter och skyldigheter i fall, då avgift, som uppbures av tullverket men icke vore hänfö rlig till tullavgift, oriktigt uppdebiterats, ävensom till en härav betingad ä ndring av § 51 i fö rordningen angä ende lotsverket.

Såsom kommissionen ä ven ö mförmä lt, avgav kammarrätten den 8 januari 1910 utlåtande ö ver generaltullstyrelsens nyssberörda fö rslag och gjorde därvid huvudsakligen fö ljande

erinringar. Redogörarens ansvarighet för redovisande av anmärkningsmedel borde, för beredande åt honom av möjlighet att alltid göra reservationskrav gällande mot vederbörande varuemottagare, vara något kortare än den tid av två år, som enligt det av riksdagen godkända författningsförslaget skulle gälla med avseende å varuemottagarens ersättnings-skyldighet gent emot redogöraren, förslagsvis ett år tio månader; och borde vid sådant förhållande även kungörelsen den 26 mars 1881 angående förkortning av preskriptions-tiden för uppbörds-mäns och redogörarens ansvarighet ändras sålunda, att tiden för redogörarens ansvarighet bleve, med avseende å de fall, då genom det av riksdagen antagna författningsförslaget varuemottagares ersättningsskyldighet blivit inskränkt, begränsad till ett år tio månader. Vidare borde i fall, då varuemottagares ansvarighet på grund av brottsligt förfarande eller bristande god tro sträckte sig utöver två år, även redogöraren under däremot svarande längre tid vara ansvarig i förhållande till det allmänna. Likaså borde uttryckligen angivas, att redogörarens ansvarighet skulle sträcka sig utöver två år, då anmärkning av-såge av honom begången felaktighet, som vore att hänföra till brott. Slutligen föreläge enligt kammarrättens upp-fattning icke tillräckliga skäl att utsträcka den begränsning i ersättningsskyldigheten, som enligt det av riksdagen antagna författningsförslaget skulle gälla i fråga om tull-avgift, till att, såsom i generaltullstyrelsens ovanberörda förslag till kungörelse angående tullverkets och de trafi-kerandes ömsesidiga rättigheter och skyldigheter skett, avse även andra avgifter, som uppbures av tullverket; men om styrelsens förslag i detta hänseende bifölles, borde enligt kammarrättens mening samma tidsperioder för redogörarens ansvarighet, som föreslagits i fråga om tullavgift, gälla även i fråga om dessa övriga avgifter.

I sitt med anledning av vad kammarrätten sålunda anført avgivna utlåtande av den 30 december 1911 erinrade gene-raltullstyrelsen till en början, att under år 1910 utfärdats dels ny instruktion för styrelsen dels nytt tjänstgörings-reglemente för tullverket, det senare, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, av generaltullstyrelsen. Vid sådant för-hållande torde, anförde styrelsen vidare, bestämmelserna

om redogörarens ansvarighet och preskriptionstiden därför icke längre hava sin plats i tjänstgöringsreglementet, utan borde i detta ämne utfärdas en särskild kungörelse, som dock borde avse redogörarens ansvarighet beträffande anmärkningsmedel av *samtliga* de slag av avgifter, som uppbures genom tullverket, såväl tullavgifter som andra. I denna kungörelse borde ock intagas den i § 252 av 1910 års tjänstgöringsreglemente förekommande bestämmelsen om det sätt, varpå redogörarens reservationskrav mot varuägare eller annan vederbörande borde göras gällande. De av kammarrätten framställda ändringsförslagen i fråga om begränsningen av redogörarens i tullverket ansvarighet för anmärkningsmedel hade styrelsen funnit sig kunna, med ett nedan nämnt undantag, biträda; och hade därför i det förslag till kungörelse i förevarande ämne, som under benämning »kungörelse angående förkortning av preskriptionstiden för redogörarens i tullverket ansvarighet m. m.» bifogats utlåtandet, dessa ändringar, vilka även, enligt styrelsens mening, borde avse ansvarigheten jämväl för andra avgifter än tullavgifter, iakttagits. Det förslag av kammarrätten, som generaltullstyrelsen, enligt vad nyss antytts, funnit sig icke kunna biträda, vore förslaget om utsträckning av redogörarens ansvarighet utöver två år efter uppbördsårets utgång i sådana fall, då varuägaren på grund av brottsligt förfarande eller bristande god tro vore ersättningsskyldig under längre tid än två år efter sagda tidpunkt. På angivna skäl (sid. 45 o. 46 i bet.) ansåge nämligen styrelsen, att begränsningen av redogörarens ansvarighet borde gälla alla andra fall än sådana, som kunde hänföras till brottsligt förhållande av honom själv. — På likaledes angivna skäl (sid. 46 i bet.) vidhölle generaltullstyrelsen gent emot kammarrätten sin uppfattning, att jämsides med det av riksdagen antagna författningsförslaget om tullverkets och varuemottagares ömsesidiga rättigheter och skyldigheter i fall, då tullavgift oriktigt uppdebiterats, borde gälla motsvarande bestämmelser för sådana fall, då oriktig debitering skett av andra avgifter, som uppbures av tullverket, än tullavgift och att alltså härom borde utfärdas en särskild kungörelse i huvudsaklig överensstämmelse med det av styrelsen i ovanberörda underdåniga utlåtande den 12 juni 1909 avgivna förslag samt

jämväl, på sätt i samma utlåtande framhållits, § 51 i förordningen angående lotsverket ändras; dock borde i denna kungörelse, liksom i ovanberörda kungörelse angående förkortning av preskriptionstiden, uttryckligen angivas de slag av avgifter, vilka kungörelsen avsåge. Dessa avgifter vore lastpenningar, fyr- och båkavgifter samt sockerskatt och skogsvårdsavgifter i den mån dessa två slag av avgifter redovisades av generaltullstyrelsen. Däremot borde kungörelsen icke gälla hyres- och tomtöresavgifter och ej heller vare sig ersättning, som enligt den s. k. sporteltaxan av den 23 december 1910 (nr 134) skulle utgöras av trafikerande för vissa av tulltjänsteman verkställda tjänstförrättningar, eller den tullverket tillkommande ersättning för uppbörd av vissa till stad eller annan kommun utgående avgifter enligt kungörelsen den 2 december 1910 (nr 132).

Vid generaltullstyrelsens förevarande utlåtande finnes fogat, förutom ovanberörda förslag till kungörelse angående förkortning av preskriptionstiden, jämväl förslag till ändrad lydelse av kungörelse angående tullverkets och trafikerandes ömsesidiga rättigheter och skyldigheter i fall, då lastpenningar, fyr- och båkavgifter, sockerskatt och skogsvårdsavgifter oriktigt uppdebiterats, varjämte i utlåtandet avgivits förslag till ändrad lydelse av § 9 i förnyade nådiga instruktionen för generaltullstyrelsen den 2 december 1910, avseende åläggande för revisorerna hos styrelsen att vid granskning av tullverkets journaler tillse, att förekommande överdebiteringar jämväl bleve anmärkta.

Av den här ovan lämnade redogörelsen för nu bestående förhållanden framgår, att § 49 i resolutionen den 19 januari 1757 samt kammarkollegii på kungl. brevet den 15 augusti 1793 grundade kungörelse den 16 september samma år efter ordalydelsen avse allenast tullavgift; i fråga om andra av tullverket uppburna avgifter finnes uttrycklig föreskrift endast i *ett* fall, nämligen rörande tiden för återsökande av för högt debiterad fyr- och båkavgift. Bestämmelserna i resolutionen och kungörelsen hava dock så att säga tolkningsvis tillämpats på en del andra avgifter, som uppbäras av tullverket, särskilt sådana, som anses hänförliga till tullmedel. Redan av dessa förhållanden torde framgå, att

behov föreligger av mera omfattande och uttömmande föreskrifter än de nuvarande. Men enligt den uppfattning, generaltullstyrelsen nu som förut hyser, är det av ej mindre vikt, att beträffande de olika slag av avgifter, som upp bäras av tullverket, likformiga bestämmelser bliva rådande med avseende å såväl tullverkets som de trafikerandes rättigheter och skyldigheter. Dessa behov skulle icke bliva tillgodosedda genom kommissionens förslag, vilket endast avser tullavgift och snarare är ägnat att öka än att minska den rådande olikformigheten. Generaltullstyrelsen vidhåller därför sin uppfattning, att de bestämmelser i ämnet, som må bliva utfärdade, böra avse alla de avgifter, som upp bäras av tullverket, och bliva i största möjliga mån likformiga beträffande de olika slagen av dessa avgifter.

Kommissionens förslag innebär, vad varuägaren beträffar, följande förändringar i nu bestående förhållanden:

vid för *låg* debitering av tullavgift:

förkortning av den nuvarande tiden för varuägarens ersättningsskyldighet, tre år, till trettio dagar vid fall av oriktig tullbehandling och till två år vid fall av feldebitering;

vid för *hög* debitering av tullavgift:

på grund av oriktig tullbehandling: förkortning av den nuvarande tiden för varuägares rätt till restitution, ett år, till trettio dagar; samt

på grund av feldebitering: förlängning av den ettåriga restitutionstiden till två år.

För den händelse varuägaren vid tullbehandlingen förfarit brottsligt eller icke varit i god tro, torde få förutsättas, ehuru sådant ej av kommissionen utsagts, att hans ersättningsskyldighet skulle sträcka sig utöver ovan angivna tider.

Vad tulltjänstemännen beträffar skulle enligt kommissionens förslag deras ersättningsskyldighet helt bortfalla vid för låg debitering på grund av felaktig tullbehandling och vid för låg debitering av annan orsak inträda endast i fall, då varuägaren icke kunde anträffas eller befunnos insolvent. Huruvida tiden för tjänstemännens ersättningsskyldighet i sådant fall skulle förbliva vid den nuvarande eller nedsättas till två år, har icke av kommissionen angivits. Vid brottsligt förfarande från tjänstemans sida

skulle strafflagens allmänna bestämmelser om ersättnings-skyldighet komma till användning.

Slutligen innebär kommissionens förslag, enligt vad den-samma anført dels i betänkandet II: 1 sid. 366 dels å sid. 52 av nu förevarande betänkande III, att, med borttagande av tjänstemännens nuvarande mellanställning mellan tull-verket och varuägaren, revisionens yrkande om utgivande av tullskillnad, såväl på grund av feldebitering som på grund av oriktig tullbehandling, skulle riktas icke mot tjänste-mannen eller redogöraren utan direkt mot varuägaren.

Vad beträffar andra av tullverket uppburna avgifter än tull har kommissionen funnit några praktiska skäl för för-kortning av gällande preskriptionstider icke vara för handen och därför ansett sig sakna anledning att närmare ingå på detta ämne. De nuvarande bestämmelserna skulle alltså i fråga om sådana avgifter fortfarande gälla. Det torde dock vara uppenbart, att, därest kommissionens förslag angående tullavgift bifalles, icke vare sig § 49 i resolutionen eller kammarkollegii ovanberörda kungörelse — vilka enligt ordalydelsen avse tullavgift och intet annat — kan för sådant ändamål oförändrad bibehållas utan att utfärdande av nya bestämmelser rörande andra avgifter än tull bleve erforder-ligt. Om nu dessa nya bestämmelser bleve, såsom kom-missionen avser, i sak överensstämmande med vad som för närvarande tillämpas beträffande sådana avgifter, skulle, såsom av ett par tullmyndigheter framhållits, i många fall synnerligen oegentliga förhållanden inträda. Ett par exempel torde tydligen ådagalägga detta. Om genom felsummering vikten å ett parti socker i tullbehandlingsattesten angivits för lågt, komma icke blott tullbeloppet utan även socker-skatten och eventuellt utgående böter för för sen inbetal-ning av tull att bliva för lågt beräknade. I ett sådant fall skulle, med tillämpning av kommissionens förslag, krav på den för ringa erlagda tullen kunna mot varuägaren framställas endast inom två år efter tullbehandlingstillfället, under det att krav å för litet uttagen sockerskatt och even-tuella böter skulle kunna göras gällande inom tre år efter uppbördsårets utgång, vad sockerskatten beträffar måhända till och med inom tio år efter tullbehandlingstillfället. Men härtill komme, att kravet på felande tull skulle riktas direkt

mot varuägaren men kravet på felande sockerskatt och böter i första hand mot vederbörande redogörare. Om tull för ett varuparti blivit på grund av detsammās hänförande till oriktig tulltaxerubrik debiterad med lägre belopp än vederbort, skulle varuägarens ansvarighet för det felande tullbeloppet upphöra efter trettio dagar från tullbehandlings-tillfället men hans ansvarighet för tilläventyrs för lågt debiterat bötesbelopp för försummad inbetalning av tull fortfara under tre år efter uppbördsårets utgång. Hade i sådant fall varupartiet varit av den beskaffenhet, att sockerskatt därför bort debiteras, men sådant på grund av detsammās hänförande till oriktig tulltaxerubrik icke skett, skulle varuägarens ansvarighet för den felande sockerskatten fortfara under tre, eventuellt tio år. Om i ovan först nämnda fall vikten felaktigt uträknats för högt och alltså tull, sockerskatt och böter uttagits med för höga belopp, skulle preskriptionstiden för restitution utgöra, för tullen två år, för böterna ett år och för sockerskatten måhända tio år efter tullbehandlingstillfället; om i det andra av ovan angivna fall tullen beräknats efter en för hög tullsats, skulle preskriptionstiden utgöra, för tullen trettio dagar, och för böterna ett år. För restitution av för högt erlagda lastpenningar skulle fortfarande gälla en preskriptionstid av tio år; för restitution av fyr- och båkavgift däremot en preskriptionstid av endast ett år. Beträffande lastpenningar samt fyr- och båkavgifter torde det, liksom i fråga om sockerskatt, kunna ifrågasättas, huruvida icke varuägares ansvarighet för för litet uttagna sådana avgifter må fortfara under tio år.

Det synes generaltullstyrelsen uppenbart, att bestämmelser, som kunna leda till förhållanden av ovan omförmälda slag och som dessutom förete åtskilliga luckor, icke böra meddelas; och styrelsen anser sig gent emot kommissionen och delvis även kammarrätten kunna hävda den uppfattning, att mycket starka praktiska skäl tala för största möjliga likformighet i nu förevarande hänseenden beträffande alla de slag av avgifter, som uppbäras av tullverket. Även ur andra synpunkter torde en sådan likformighet kunna anses berättigad. Den begränsning av ersättningsskyldigheter för varuemottagaren, som det av riksdagen antagna för-

fattningsförslaget avsåg att införa, har ansetts påkallad i handelns intresse. Detta intresse lärar utan tvivel föreligga icke blott beträffande tullavgifter utan även i fråga om sockerskatt, nederlags- och transitupplagsavgifter, böter m. fl. avgifter; och för sjöfartsnäringen torde i det närmaste samma intresse förefinnas beträffande lastpenningar samt fyr- och båkavgifter.

Med vad sålunda anförts tror generaltullstyrelsen sig hava givit skäl för sin ovan uttalade mening, att eventuella nya bestämmelser i förevarande ämne böra avse icke blott tullavgifter utan även andra avgifter, som uppbäras av tullverket, och vara lika i fråga om de olika slagen av dessa avgifter. Styrelsen har sålunda att se till, vilka dessa avgifter äro och på vad sätt de böra betecknas i en blivande författning i ämnet. Att en sådan författning bör avse, förutom verkliga tullavgifter, även alla sådana avgifter, som äro att anse såsom tullmedel, torde utan vidare vara tydligt. Dessa avgifter äro, såsom ovan nämnts, nederlagsavgift, transitupplagsavgift, sådana böter enligt tullstadgan eller andra författningar, såsom frihamns- och frilagersförfattningarna, som utan föregående åtal utgå för försumlighet från trafikerandes sida att iakttaga någon honom åliggande skyldighet, provianteringsfrilagersavgift samt restitutionsavgift enligt förordningen den 31 december 1912 angående s. k. handelsrestitution. Likaså torde lastpenningar, fyr- och båkavgift samt sockerskatt böra hit hänföras. Mera tveksamt torde förhållandet vara i fråga om några andra slag av avgifter. I ovanberörda underdåniga utlåtande den 31 december 1911 anslöt generaltullstyrelsen sig till en av kammarrätten uttalad mening, att de då av styrelsen ifrågasatta bestämmelserna icke borde gälla hyres- och tomtöresavgifter (arrendemedel), samt anförde vidare, att under dem ej heller borde hänföras vare sig ersättning enligt den s. k. sporteltaxan av den 23 december 1910 eller ersättning för sådan uppbörd av kommunala avgifter, som enligt kungörelsen den 2 december 1910 (nr 132) må omhänderhavas av tullverket. Vad hyres- och tomtöresavgifter samt ersättningen för kommunaluppbörd beträffar är styrelsen fortfarande av samma mening. Ej heller torde de kommunala avgifter — förnäm-

ligast hamnavgifter — som enligt sistnämnda författning uppbäras av tullverket, böra hit hänföras. Vidare synas de postverket tillkommande avgifter för postpaket från utrikes ort, som på vissa platser uppbäras av tullverkets tjänstemän i samband med uppbörd av tullavgifterna för paketen, böra vara undantagna från författningens tillämplighetsområde, enär dessa avgifter icke uppdebiteras av tullverket. Däremot torde, sedan efter omorganisationen av tullverket den ersättning, som de trafikerande skola erlägga för vissa tjänstförrättningar, skall helt och hållet ingå till tullverket, någon betänklighet icke böra möta mot att hänföra dessa ersättningsbelopp under de eventuella nya bestämmelserna. Någon uppräknig i en blivande författning av de andra avgifter än tullavgifter, å vilka densamma skulle vara tillämplig, anser styrelsen icke lämpligen böra ifrågakomma, då därigenom ändring i författningen skulle erfordras, därest uppbörd av någon ny avgift skulle tilldelas tullverket eller tullverkets befattning med uppbörd av någon avgift bortfalla. En sådan uppräknig torde icke heller vara erforderlig, därest författningen angives såsom tillämplig å, förutom tull och böter av ovanberörda slag, de statsverket tillfallande avgifter, som av de trafikerande i sådan egenskap erläggas till tullverket, för så vitt dessa avgifter även uppdebiteras av tullverket. Denna definition torde från författningens tillämplighetsområde utesluta ovanberörda hyres- och tomtöresavgifter, ersättningen för kommunaluppbörd, postavgifter, som uppbäras men ej uppdebiteras av tullverket, tilläventyrs utgående ersättning från post- eller järnvägsförvaltning för göromål, som av tulltjänstemän bestridas för sådan förvaltnings räkning, samt slutligen de kommunala avgifterna, vilka icke ingå till statsverket, men därunder innefatta övriga slag av avgifter, som här böra komma i fråga. En blivande författning i ämnet synes styrelsen sålunda böra inledas med en paragraf, som på ovan omförmält sätt angiver de avgifter, å vilka densamma skall vara tillämplig.

Beträffande en sådan författnings huvudsakliga innehåll i övrigt får generaltullstyrelsen anföra följande.

Den likformighet i fråga om tiderna för trafikerandes

såväl skyldighet att ansvara för för litet debiterade avgifter som rättighet att återbekomma för mycket uttagna avgifter, vars behövlighet och önskvärdhet generaltullstyrelsen här ovan framhållit, torde emellertid icke böra omfatta alla de fall, då oriktig debitering ägt rum. I likhet med tullkommissionen anser nämligen styrelsen, att, då oriktig debitering av tullavgift föranletts därav, att felaktig tullbehandling ägt rum, preskriptionstiden bör vara väsentligt kortare än för det fall, att den oriktiga debiteringen skett av annan anledning. Vad kommissionen anfört såsom skäl härför måste enligt styrelsens uppfattning tillerkännas giltighet. Denna kortare preskriptionstid, vilken, på sätt kommissionen ock framhållit, lärer böra vara lika för varuägaren och tullverket, torde emellertid i vissa fall böra gälla även för andra avgifter än tullavgifter. En del enligt tullstadgan eller andra tullförfattningar utgående avgifter, såsom nederlagsavgift, provianteringsfrilagersavgift, handelsrestitutionsavgift, utgå nämligen med viss procent av tullbeloppet. Detsamma är, såsom redan tidigare antytts, förhållandet med åtskilliga enligt tullstadgan eller andra tullverket rörande författningar utgående böter. Har sålunda tullbeloppet för ett inkommet varuparti blivit oriktigt debiterat, bliver samma förhållande rådande i fråga om dessa avgifter eller böter, i den mån sådana debiterats för varupartiet; och om den oriktiga debiteringen av tullbeloppet föranletts av att varupartiet oriktigt tullbehandlats, bör enligt styrelsens mening, till undvikande av sådana oegentligheter som ovan omförmäls, den för tullavgiften föreslagna kortare preskriptionstiden gälla även för ifrågasvarande, på grund av tullavgiftens felaktiga debitering likaledes felaktigt debiterade avgifter och böter. Har däremot den felaktiga debiteringen av tullavgiften föranletts av annan orsak än oriktig tullbehandling — såsom felräkning av ett eller annat slag eller felaktig uppskattning av varans vikt eller värde — torde på av kommissionen anförda skäl en längre preskriptionstid böra gälla; men samma preskriptionstid bör enligt generaltullstyrelsens uppfattning för vinnande av likformighet ock gälla beträffande andra för varupartiet tilläventyrs belöpande avgifter och böter, vare sig de utgå med viss procent av tullbeloppet

eller efter andra grunder. Vidare torde, likaledes till förekommande av oegentligheter av ovan berörd beskaffenhet, samma längre preskriptionstid — lika för tullverket och trafikerande — böra tillämpas jämväl i alla övriga fall, då felaktig debitering förekommit. Generaltullstyrelsen anser sålunda, att preskriptionstiderna böra vara allenast två, nämligen en kortare att tillämpas, då för inkommet varuparti belöpande tullavgift och andra, till beloppet av tullavgiften beroende andra avgifter och böter oriktigt uppdebiterats i följd av felaktig tillämpning av tulltaxan, samt en längre att gälla, ej mindre då för inkommet varuparti belöpande avgifter, vare sig tullavgift, andra avgifter eller böter, av annan anledning än oriktig tillämpning av tulltaxan felaktigt debiterats, än även då eljest oriktig debitering av andra avgifter än tullavgift eller av böter förekommit — allt vare sig för låg eller för hög debitering ägt rum.

I ifrågavarande författning torde jämväl böra meddelas vissa bestämmelser för det fall, då ett inkommet varuparti tullbehandlats enligt den vid tullbehandlingstillfället allmänt gällande uppfattning, men denna uppfattning sedermera ändrats. I huvudsak synas dessa bestämmelser, såvitt desamma avse rätt att efterdebitera tull, böra överensstämma med motsvarande föreskrifter i det av 1909 års riksdag antagna författningsförslaget, varemot den i detta förslag intagna bestämmelsen om viss inskränkning i varuägares rätt till restitution, då förändringen gått i den riktning, att varan ansetts böra beläggas med lägre tull eller vara tullfri, på här nedan angivna skäl funnits böra bortfalla.

Vidare torde i författningen böra inflyta bestämmelser dels därom, att trafikerandes ansvarighet för bristande uppdebitering av avgifter, som i författningen avses, skall i sådana fall, då bristen föranletts av brottsligt förfarande från den trafikerandes sida eller då han eljest icke varit i god tro, sträcka sig utöver den för andra fall stadgade tid, alltså bedömas efter allmän lag, dels ock om tullverkets redogörarens eller annan tulltjänstemans ansvarighet för bristande debitering.

Vad först trafikerandes ansvarighet under sådana förhållanden beträffar, må erinras om att i ovanberörda för-

fattningsförslag förekom den bestämmelse, att varuemottagare skulle jämväl efter den bestämda preskriptionstidens förlopp vara tullverket ansvarig för den å inkommet varuparti belöpande tull, därest han vid tullbehandlingen förfarit brottsligt eller icke varit i god tro. Enligt generaltullstyrelsens mening föreligger intet skäl att icke utsträcka denna bestämmelse till att omfatta alla de fall, då på grund av en trafikerandes brottsliga förfarande eller bristande goda tro avgift, varå författningen är tillämplig, blivit för litet uppdebiterad, varvid emellertid anspråket torde komma att bero på prövning av domstol. I fall, då varuägare vid tullbehandling använt sig av ombud och detta gjort sig skyldigt till brottsligt förfarande eller icke varit i god tro, torde varuägarens ansvarighet likaledes böra vara utsträckt utöver eljest gällande tid.

Vidkommande härefter redogörares eller tjänstemans i tullverket ansvarighet torde det vara uppenbart, att, då tjänsteman vid tjänstförrättning gjort sig skyldig till brottsligt förfarande eller eljest icke varit i god tro, hans ersättningsskyldighet för på grund härav skedd underdebitering eller uraktlåten debitering bör bedömas efter allmän lag. I övriga fall skulle enligt kommissionens förslag tjänstemannen icke vara ersättningsskyldig, då underdebitering eller uraktlåten debitering av tullavgift föranletts därav, att inkommen vara blivit oriktigt tullbehandlad — något som dock icke skulle utesluta, att han kunde vid visad vårdslöshet eller okunnighet bliva disciplinärt bestraffad — men väl då feldebiteringen ägt rum av annan orsak; dock borde hans ersättningsskyldighet vara av endast subsidiär art, vilket skulle innebära, att bristen skulle uttagas hos honom blott då varuägaren icke kunde anträffas eller visade sig vara insolvent. Kommissionens förslag avser alltså även i detta fall allenast tullavgift. Enligt generaltullstyrelsens mening fordrar emellertid följdriktigheten, att de bestämmelser i förevarande hänseende, som må bliva meddelade, komma att gälla samtliga de avgifter, som avses i författningen, nämligen i den mån redogörare eller tjänsteman skulle vara ersättningsskyldig vid bristande debitering av desamma. Vad då först beträffar underdebitering eller uraktlåten debitering av tullavgift på grund av felaktig

tullbehandling, är generaltullstyrelsen ense med kommissionen därom, att — ehuru väl visad okunnighet eller vårdslöshet vid tullbehandlingens verkställande bör kunna ådraga tjänstemannen disciplinär bestraffning — någon ersättnings-skyldighet för det bristande tullbeloppet icke bör åligga honom. Styrelsens egentliga skäl för denna uppfattning är, att sådan ersättningsskyldighet kan vara ägnad att verka till en benägenhet hos den tullbehandlande tjänstemannen att, så snart en tullbehandlingsfråga varit i minsta mån tvivelaktig, med åsidosättande till en viss grad av behörig hänsyn till varans beskaffenhet, tillämnade användning, värde eller dylikt tillämpa högsta tänkbara tullsats eller i varje fall en högre sådan, än som med iakttagande av dylik hänsyn rimligtvis bort ifrågakomma. Enahanda frihet från ersättningsskyldighet torde konsekvent även böra gälla med avseende å bristande debitering av för ett inkommet tullpliktigt varuparti till äventyrs belöpande andra avgifter eller böter, där sådan, i följd av dessa avgifters beroende av tullbeloppet, ägt rum på grund av att detta beräknats efter lägre tullsats än vederbort eller varupartiet utlämnats tullfritt. I övriga fall av underdebitering eller bristande debitering — vilka alltså skulle sammanfalla med dem, då enligt vad ovan sagts den längre preskriptionstiden för varuägare eller annan trafikerande skulle gälla — bör däremot vederbörande tulltjänsteman vara ersättningsskyldig för det bristande beloppet; dock instämmer styrelsen i kommissionens åsikt, att tjänstemannens ersättningsskyldighet bör inträda endast, då det bristande beloppet icke kan uttagas från den i första hand ersättningsskyldige, nämligen varuägaren eller annan trafikerande. Såsom ytterligare förutsättning för inträdandet av tulltjänstemannens ersättningsskyldighet torde böra gälla, att bristen uppkommit på grund av feldebitering, felräkning eller annat förfarande från tjänstemannens sida, som skäligen kan anses hänförligt till vårdslöshet eller försummelse i tjänsten. En särskild prövning härav torde stundom bliva erforderlig, i synnerhet i sådana fall, då tull för ett varuparti beräknats efter ett felaktigt uppgivet värde. Riktigheten av lämnad uppgift om varuvärdet kan stundom vara synnerligen vansklighet att bedöma; ibland torde förhållandena vara

sådana, att en oriktig uppgift godtages, utan att detta kan sägas utgöra något bevis på vårdslöst eller försumligt förfarande, men i andra fall kan, såsom stundom inträffat, en värdeuppgift vara till den grad oriktig, att detta genast bör falla i ögonen, därest vid tullbehandlingen vederbörlig omsorg och noggrannhet iakttages. Vid feldebitering i det förra fallet torde vederbörande tullbehandlingsförrättare böra vara fri från ersättningsskyldigheten, i det senare fallet däremot icke. Vid annan feldebitering, exempelvis på grund av felaktig viktberäkning, samt vid felräkning av ett eller annat slag, skulle givetvis alltid ersättningsskyldighet subsidiärt vara för handen. Slutligen torde en viss preskriptionstid böra bestämmas, inom vilken krav mot vederbörande tjänsteman skall framställas; och denna tid bör enligt styrelsens åsikt, utan hinder av vad som i sådant avseende gäller enligt ovanberörda kungörelse den 26 mars 1881 angående förkortning av preskriptionstiden för uppbördsmäns och redogörarens ansvarighet, vara densamma som den för trafikerande gällande längre preskriptionstiden. Att, såsom av kammarrätten i dess ovan omförmälda yttrande ifrågasatts, bestämma en kortare preskriptionstid för tjänstemännen än för de trafikerande synes, då tjänstemännens ersättningsskyldighet skulle vara endast subsidiär, icke vara erforderligt eller ens böra ifrågakomma.

Enligt § 14 i gällande tjänstgöringsreglemente är tullförvaltningsföreståndare såsom redogörare ansvarig för tullförvaltningen åliggande journalsföring, debitering, uppbörd och redovisning. Det har av en tullförvaltning ifrågasatts, att ersättningsskyldigheten för underdebitering eller uraktlåten debitering skulle överflyttas från redogöraren till den tjänsteman, som begått felet. Generaltullstyrelsen kan dock för sin del icke finna en sådan ändring av i detta avseende gällande bestämmelser lämplig, utan anser, att ansvaret och ersättningsskyldigheten gent emot tullverket bör fortfarande som hittills åligga redogöraren, som givetvis, i den mån hans subsidiära ersättningsskyldighet tages i anspråk, kan söka sitt åter av vederbörande felande tjänsteman.

Slutligen lär i författningen böra intagas bestämmelse om det sätt, varpå preskriptionen skall avbrytas eller med andra ord krav göras gällande från tullverkets sida mot

varuägare, annan trafikerande eller redogörare samt från trafikerandes sida mot tullverket. I förra hänseendet synes lämpligen böra gälla, att krav skall anses vara anställt, då varuägare, annan trafikerande eller redogörare erhållit del av beslut, varigenom tulltaxan förklarats hava blivit vid tullbehandling oriktigt tillämpad, eller av framställd anmärkning — vare sig från revisionens eller från vederbörande tullförvaltnings sida — om att sådant förhållande ägt rum eller att eljest underdebitering eller uraktlåten debitering förekommit. Då delgivning med vederbörande trafikerande torde komma att ombesörjas av tullförvaltningen, kommer den av ovanberörda förutsättningar för inträdandet av redogörarens subsidiära ansvarighet, att krav skall vara anställt mot honom inom den för trafikerande gällande preskriptionstid, att vara för handen, så snart en anmärkning inom sagda tid tillställts redogöraren för delgivning med trafikerande. Frågan, huruvida, såsom kommissionen föreslagit, anmärkning skall riktas direkt mot vederbörande trafikerande eller, såsom nu är fallet, mot vederbörande tjänsteman, synes styrelsen, därest, enligt vad som föreslagits, i författningen fastslås, att den trafikerande är i första hand ersättningsskyldig och att redogörarens ersättningsskyldighet inträder endast subsidiärt, vara av huvudsakligen formell betydelse. I varje fall lär under sådan förutsättning någon föreskrift i detta ämne i den författning, varom nu är fråga, icke vara erforderlig, utan torde de bestämmelser rörande anmärkningens formella beskaffenhet, som kunna finnas behöfliga eller lämpliga, kunna meddelas i instruktionen för generaltullstyrelsen eller tjänstgöringsreglementet för tullverket. — Krav från trafikerandes sida å återbekommande av på grund av felaktig tillämpning av tulltaxan för mycket erlagd tull, annan avgift eller böter bör anses vara anställt i och med det att tullbehandlingen överklagats hos generaltullstyrelsen eller eljest anmärkning om den felaktiga tullbehandlingen gjorts; i övriga fall av överdebitering torde kravet böra anses hava skett genom ingivande av restitutionsansökning till styrelsen eller, där enligt till äventyrs gällande bestämmelser lokal tullmyndighet äger bevilja restitution, till denna myndighet.

I enlighet med de huvudgrunder, för vilka sålunda redogjorts, har generaltullstyrelsen utarbetat ett förslag till förordning angående tullverkets och trafikerandes ömsesidiga rättigheter och skyldigheter i fall, då tull eller annan avgift, som uppbäres av tullverket, erlagts med oriktigt belopp, m. m. Förslaget finnes såsom bilaga fogat vid detta utlåtande. Utöver vad förut anförts rörande förslagets innehåll, får styrelsen såsom mera speciell motivering för vissa bestämmelser i förslaget anföra följande.

§ 2.

Preskriptionstiden vid feldebitering av tullavgift i anledning av felaktig tillämpning av tulltaxan har av tullkommissionen föreslagits till trettio dagar från tullbehandlingsfallet räknat, såväl för tullverket som för varuägaren. Vissa av de hörda tullmyndigheterna ävensom Stockholms handelskammare i dess ovanberörda, den 16 november 1920 till styrelsen remitterade skrivelse hava emellertid, såsom ovan omnämnts, på anförda skäl föreslagit någon utsträckning av nämnda tid, handelskammaren till sextio dagar. Det torde här böra erinras, vad även kommissionen framhållit, att frågan härom måste ses huvudsakligen ur synpunkten av varuägarnas intresse, då, särskilt med den starka förkortningen av preskriptionstiden, från tullverkets sida anmärkning om felaktig tullbehandling endast undantagsvis lärer kunna ifrågakomma. De skäl för den av kommissionen föreslagna preskriptionstidens förlängning, som anförts av tullmyndigheterna och handelskammaren, synas styrelsen äga giltighet, varför styrelsen ansett denna tid böra, såväl vid för hög som vid för låg debitering, bestämmas till sextio dagar. Styrelsen har emellertid även i ett annat hänseende funnit sig böra avvika från kommissionens förslag; under det att kommissionen vill räkna tiden från tullbehandlingstillfället, anser styrelsen på av vissa tullmyndigheter anförda, här ovan återgivna skäl utgångspunkten för tidens beräknande lämpligare böra angivas vara den dag, då tullbehandlingsförrättningen hos den lokala tullmyndigheten avslutas, d. v. s. då tullbehandlingsattesten utfärdas.

Den i § 2 mom. 1 förekommande bestämmelsen om frihet

från efterdebitering i sådana fall, då tullbehandlingen av ett varuparti skett på ett sätt, som vid tullbehandlingens verkställande varit att anse såsom riktigt, men uppfattningen om rätta tullbehandlingen av dylik vara sedermera ändrats, ansluter sig, såsom redan nämnts, i huvudsak till den motsvarande bestämmelse, som förekommer i det av 1909 års riksdag antagna författningsförslaget. I sak skiljer sig dock den föreslagna bestämmelsen från sagda författningsförslags därutinnan, att den förra dels avser, förutom tull, även andra av tullbeloppet beroende avgifter, dels ock icke innehåller någon föreskrift om befrielse för redogörare från ersättningsskyldighet — allt i överensstämmelse med den uppfattning i dessa frågor, som här ovan uttalats av styrelsen. I övrigt är olikheten av redaktionell beskaffenhet och består förnämligast däri, att berörda författningsförslags i viss mån obestämda uttryck, att varupartiet »attesterats i enlighet med den vid tullbehandlings-tillfället allmänneligen gällande uppfattning» utbyts mot den mera preciserade bestämmelsen, att varupartiet förutsättes hava blivit tullbehandlat i enlighet med generaltullstyrelsens till allmän kännedom meddelade beslut rörande tulltaxans tillämpning å vara av samma beskaffenhet som det tullbehandlade varupartiet.

I det yttrande, som av generaltullstyrelsen avgavs den 28 mars 1907 i anledning av ovanberörda vid samma års riksdag väckta motion, anförde styrelsen (se sid. 30 i betänkandet), att en bestämmelse i syfte att borttaga rätten att efterdebitera tull för ett inkommet och utlämnat varuparti på grund av sedermera ändrad uppfattning rörande tullsatsen för vara av samma slag borde äga tillämpning allenast, då tullbehandlingen verkligen vore avslutad, således icke i det fall, att tullbehandling av ett varuparti, som utlämnats mot säkerhet för tullavgifterna, blivit dragen under högre myndighets prövning och detsamma därvid förklarats skola beläggas med högre tull än den, som blivit åsatt av den lokala tullmyndigheten. Denna styrelsens uppfattning delades av riksdagen i dess skrivelse den 2 maj 1907 nr 99 (sid. 32 i betänkandet). Med anledning härav hade i det av 1909 års riksdag antagna författningsförslaget inryckts det villkor för frihet från efterdebitering i nyss omnämnda

fall, att varupartiet skulle *efter vederbörligen avslutad tullbehandling* hava utlämnats till varuägaren. En dylik fordran torde emellertid med minst samma fog kunna uppställas även för det fall, att *felaktig* tullbehandling verkligen ägt rum; och vidare torde det få anses vara utan egentlig betydelse, huruvida varupartiet utlämnats mot säkerhet för tullavgiften eller om tullen erlagts. Denna uppfattning innebär, att, om varuägaren överklagat tullbehandlingen av ett inkommet och utlämnat varuparti och detta genom det slutliga beslutet i tullbehandlingsfrågan förklaras skola draga högre tull än den enligt det överklagade beslutet bestämda, varuägaren skulle, ändå att det slutliga beslutet meddelas senare än sextio dagar efter tullbehandlingsattestens utfärdande, likväl vara skyldig att betala den tull — och eventuellt annan avgift — som enligt samma beslut skolat utgå för varupartiet. Tullbehandlingen är nämligen, ehuru varupartiet utlämnats, icke att anse såsom avslutad, förr än slutligt beslut i anledning av varuägarens besvär meddelats. En bestämmelse i nu omförmäld riktning har intagits såsom ett tredje stycke av § 2 mom. 1 i förslaget.

I det av 1909 års riksdag antagna författningsförslaget förekom den bestämmelse, att, där ett varuparti tullbehandlats i enlighet med gängse tillämpning av tulltaxan men ändring häri sedermera i annat ärende skett i den riktning, att dylik vara belagts med lägre tull än tillförne eller förklarats tullfri, restitution icke finge medgivas, såvida icke frågan om tullbehandlingen av berörda varuparti överklagats, innan beslutet om ändring meddelats. Någon mot denna inskränkning i rätten till restitution svarande bestämmelse förekommer icke i § 2 mom. 2 av nu föreliggande förslag. Anledningen härtill är, dels att en sådan inskränkning med hänsyn till den starka förkortningen av preskriptionstiden för restitutions sökande — enligt förstnämnda förslag två år efter uppbördsårets utgång men enligt styrelsens förslag sextio dagar efter tullbehandlingsattestens utfärdande — ansetts icke vara behöfelig, dels ock att inskränkningens borttagande synts vara en lämplig kompensation för de i viss mån strängare bestämmelserna om rätt att efterdebitera för ringa uttagen tull, som föreslagits i § 2 mom. 1.

§ 3.

Preskriptionstiden vid feldebitering av tullavgift av annan anledning än att varan oriktigt tullbehandlats har av kommissionen föreslagits till två år, likaledes räknat från tullbehandlingstillfället. Mot denna tids bestämmande till två år är från generaltullstyrelsens sida icke något att erinra; men då, såsom ovan framhållits, styrelsen anser samma preskriptionstid böra gälla även vid feldebitering av andra avgifter än tullavgift, kan tydligen utgångspunkten för preskriptionstiden icke bestämmas med hänsyn till tullbehandlingstillfället. Styrelsen föreslår i stället, att utgångspunkten må bli den dag, då avgift erlagts eller, där avgift rätteligen skolat erläggas men i följd av förelupet fel icke uppdebiterats, den dag, då avgiften, därest den uppdebiterats, sist skolat erläggas.

Därest det av generaltullstyrelsen sålunda framlagda förslaget till förordning i förevarande ämne varder antaget, lära ej mindre § 49 i kungl. resolutionen på städernas allmänna besvär den 19 januari 1759 samt bestämmelserna i kungl. brevet den 15 augusti 1793 och kammarkollegii därå grundade kungörelse den 16 september samma år angående tiden för återsökande och restitution av för högt beräknad eller erlagd tull vid sjötullverket ävensom § 51 i förordningen angående lotsverket den 15 februari 1881 böra upphävas, än även sådana bestämmelser i andra nu gällande författningar — särskilt kungörelsen den 26 mars 1881, angående förkortning av preskriptionstiden för uppbördsmäns och redogörarens ansvarighet — som strida mot vad nu förevarande förordning innehåller, upphöra att tillämpas.

Förslaget i fråga om rätt att besiktiga inkommet gods, innan det angives till förtullning.

I tredje avdelningen av föreliggande betänkande (sid. 59—75) har tullkommissionen behandlat frågan om rätt att besiktiga inkommet gods, innan det angives till förtullning; och har kommissionen därvid redogjort för denna frågas uppkomst och vidare utveckling, intill dess densamma blivit föremål för kommissionens eget yttrande. Av denna redogörelse inhämtas i huvudsak följande.

*Redogörelse
för frågans
uppkomst och
utveckling.*

Sveriges allmänna handelsförening hade i början av år 1910 hos generaltullstyrelsen gjort framställning om sådan ändring i gällande praxis inom tullverket, att den, som genom innehav av konossement eller eljest styrkte sig vara mottagare till inkommet tullpliktigt gods, måtte, oberoende av huruvida frakten och de i samband därmed stående skulder å godset blivit guldna eller ej, beredas tillfälle att besiktiga godset, även innan det angivits till förtullning, ävensom att för utvidgande av möjligheterna för den inhemska köpmannen att sluta relativt riskfria köpeavtal tillfälle måtte beredas lastemottagare, som icke innehade konossement eller däremot svarande handling, att ändock, därest han visade medgivande därtill från handlingens innehavare, få verkställa besiktning före angivandet till förtullning.

*Sveriges
allmänna han-
delsförenings
framställning
hos general-
tullstyrelsen.*

Denna framställning hade varit grundad huvudsakligen på följande förhållanden.

Gent emot bortfraktarens i §§ 154 och 155 sjölagen tillgodosedda intresse att utfå frakt och därmed jämställda fordringar stode lastemottagarens intresse att få besiktiga godset och utröna dess beskaffenhet, innan han bestämde sig för att mottaga detsamma. Det vore nämligen beroende på godsets leveransgilla beskaffenhet, huruvida han

ville göra de nödiga utläggerna för frakt m. m.; och vore intresset att granska godset särskilt stort i de fall, då han vid godsets ankomst ännu icke betalt köpeskillingen genom att lösa konossementen i den bankinrättning, dit de blivit sända. Att en sådan besiktningsrätt enligt gällande lag vore godsemottagare tillerkänd, ansåge handelsföreningen framgå av innehållet i sjölagens § 148. Motsvarande regel återfunnes i bland annat dansk sjö rätt. Här i riket lade emellertid den inom tullverket utbildade praxis hinder i vägen för tillämpning av den sålunda medgivna besiktningsrätten.

Över ifrågavarande ansökning hade generaltullstyrelsen införskaffat yttranden från ångfartygsbefälhavaresällskapet och Sveriges redareförening.

Den förstnämnda av dessa sammanslutningar hade, under uttalande att bestämmelserna i vissa närmare angivna paragrafer i sjölagen och tullstadgan enligt sällskapets mening utgjorde hinder för bifall till handelsföreningens anhållan, för övrigt anfört i huvudsak, att sagda anhållan ginge ut på ett försök att på tredje man, den helt och hållet utom avtalet mellan köpare och säljare stående transportföremedlaren, vältra alla de genom en tvist kontrahenterna emellan angående den kontraherade varans avtalsenliga beskaffenhet uppstående praktiska olägenheterna, däribland även det rättsliga ansvar, som kunde uppstå i händelse av felaktig ursprungsbezeichnung å vara. Under bestridande av det berättigade i handelsföreningens ifrågavarande strävanden ville sällskapet särskilt framhålla förhållandena med gods, som inkomme med järnväg.

Jämväl redareföreningen hade uttalat sig emot bifall till förevarande anhållan.

Generaltullstyrelsen hade enligt beslut den 15 maj 1911 funnit berörda framställning icke böra föranleda någon åtgärd från styrelsens sida.

Sveriges allmänna handelsförenings framställning hos Kungl. Maj:t.

Generaltullstyrelsen.

Bemälda handelsförenings förvaltningsutskott hade sedermera i en till Kungl. Maj:t ställd skrift gjort framställning, utmynnande i enahanda anhållan som den hos styrelsen gjorda.

I ett den 7 februari 1912 över berörda framställning avgivet underdånigt utlåtande hade generaltullstyrelsen an-

fört i huvudsak följande. Den inom tullverket rådande praxis, om vars ändring framställning sålunda gjorts, eller att varuemottagare icke finge undersöka till honom inkommet gods, innan han angivit detsamma till tullbehandling, hade sin grund i den tullstadgan genomgående principen, att någon som helst befattning med från utlandet inkommet gods icke finge vare sig av varuägaren eller annan tagas, innan godset angivits till tullbehandling. Nödvändigheten av att upprätthålla denna princip framginge bland annat därav, att gods, som angäves till uppläggning å transitupplag eller till omedelbar transitförsändning, enligt tullstadgan icke finge öppnas eller undersökas. I § 97 tullstadgan vore ock föreskrivet, att, därest ägare av emballerat gods, som införts å transitupplag, ville efterse dess innehåll, eller om ägare av transitupplagsgods ville därav taga prov, godset därförinnan skulle angivas till förtullning eller nederlag. Då vidare § 180 tullstadgan gäve fartygsbefälhavare rätt att framför ägaren angiva inkommet gods, följde härav, att, där sådan angivning skett, varuägaren icke kunde komma i tillfälle att angiva varan, innan han fått densamma på sig transporterad av befälhavaren; och förutsättningen härför vore tydligen, att ägaren gottgjort befälhavaren hans fordran för frakt samt övriga eventuella kostnader. Förvaltningsutskottet framhölle, att genom denna »tullverkets praxis» varuemottagaren skulle berövas den honom enligt sjölagen tillförsäkrade rätt att före godsets mottagande och sålunda även före erläggandet av frakten låta verkställa besiktning å godset. Såvitt styrelsen kunde finna, avsåge likväl den besiktning, varom i 148 § sjölagen förmäldes, huvudsakligen att konstatera, huruvida godset under transporten tagit skada, varför rederi, befälhavare eller besättning vore ersättningsskyldig; och kunde sådan besiktning med laga verkan hållas, även sedan godset utlämnats, vartill komme, att, även om icke någon besiktning hållits, berörda ersättningsskyldighet i vissa fall kvarstode. Men förvaltningsutskottets avsikt vore tydligen, att besiktning å godset skulle få verkställas i syfte att utröna, huruvida detsamma vore av kontraherad beskaffenhet och att, därest så icke skulle vara förhållandet eller varan eljest icke skulle vara av tillfredsställande beskaffenhet, varuägaren

skulle kunna undgå att betala därå belöpande frakt, för vilken befälhavaren alltså skulle hava att hålla sig till godset. Häremot hade emellertid, såsom av ovannämnda till styrelsen avgivna yttranden närmare framginge, sjöfartsnäringens målsmän livligt och, som det syntes styrelsen, på goda skäl protesterat. Bland annat hade åberopats, att erläggande av järnvägsfrakt i intet fall gjordes beroende av varans leveransgiltiga beskaffenhet, och att det icke funnes något giltigt skäl, varför andra och för transportförmedlaren mindre förmånliga villkor skulle gälla vid transport till sjöss än vid transport till lands. Samma förhållande torde äga giltighet i fråga om varor, som försändes med post. Härtill syntes kunna läggas, att, om med järnväg eller post försänt gods vore belagt med efterkrav eller postförskott, någon undersökning av godset, innan efterkravet eller postförskottet blivit löst, icke torde medgivas. — Avgörandet av frågan, vilket av de olika intressen, som i detta ämne stode gent emot varandra, finge anses såsom det viktigaste, syntes styrelsen vara av så vanskelig natur, att detsamma icke kunde träffas utan en ingående utredning, för vilken enligt styrelsens åsikt erfordrades medverkan av på de olika områdena fullt sakkunniga personer. Vid sådant förhållande kunde styrelsen för sin del icke i sakens dåvarande läge tillstyrka, att förvaltningsutskottets förevarande framställning vunne nådigt bifall — något som, såvitt styrelsen kunde finna, skulle förutsätta omarbetning av vissa delar i tullstadgan och måhända även i sjölagen.

Stockholms
rederiför-
ening.

Sedermera hade i en till Kungl. Maj:t ingiven skrift Stockholms rederiförening, med instämmande uti vad ångfartygsbefälhavaresällskapet och Sveriges redareförening i ämnet uttalat från praktisk synpunkt, och på ytterligare anförda skäl hemställt, att handelsföreningens framställning måtte lämnas utan avseende.

Kommers-
kollegium.

I ett den 11 oktober 1912 i ämnet avgivet underdånigt utlåtande hade slutligen kommerskollegium anført bland annat följande. Kollegium kunde icke finna, att de förhållanden, som uppstått såsom en följd av tullförfattningarnas föreskrifter angående angivande till förtullning av från utlandet inkommet gods m. m., särskilt § 180 i gällande tullstadga, stode i strid med sjölagens anda och bok-

stav. Vidkommande spörsmålet, huruvida, med hänsyn till vad i handelsföreningens framställning anförts rörande de svenska importörernas intressen av att få frågan löst i den av föreningen angivna riktning, en ändring av gällande rätt i sådant syfte kunde finnas påkallad, hade kollegium funnit stora svårigheter möta för denna frågas besvarande. Det av handelsföreningen antydda och av en från konsulatet i Köpenhamn till kollegium avlåten skrivelse bestyrkta förhållandet, att den av handelsföreningen eftersträfvade besiktningsrätten vore tillerkänd lastemottagare i Danmark, berättigade icke till några bestämda slutsatser för Sveriges vidkommande, särskilt som åtskilliga av de på frågans lösning inverkande förhållandena torde vara av skäligen olikartad natur i Sverige och Danmark; och syntes detta i särskilt hög grad gälla om de båda ländernas tullagstiftning. — Såsom slutomdöme ville kollegium, i anslutning till vad generaltullstyrelsen anfört, uttala, att, innan eventuella författningsändringar till ernående av det av handelsföreningen angivna syftemål vidtoges, frågan borde bli va föremål för ingående utredning från olika synpunkter, varvid särskilt dess civilrättsliga sida borde vinna beaktande; och funne kommerskollegium alltså i frågans dåvarande skick icke anledning föreligga att biträda Sveriges allmänna handelsförenings framställning.

Sedan tullkommissionen därefter erinrat, att handlingarna i förevarande ärende jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 23 oktober 1915 överlämnats till kommissionen för att tagas i övervägande vid fullgörandet av det kommissionen meddelade uppdrag samt redogjort för åtskilliga i ämnet till kommissionen inkomna yttranden, har kommissionen, under hänvisning till vad generaltullstyrelsen och kommerskollegium var för sig i här förut återgivet utlåtande uttalat beträffande nödvändigheten av en ingående utredning såsom förutsättning för ett slutgiltigt lösande av föreliggande spörsmål, för egen del anfört, att kommissionen funnit sig icke böra verkställa en sådan utredning, utan ville kommissionen inskränka sig till ett uttalande, i vad mån betänklighet kunde anses möta för den äskade besiktningsrättens införande, om saken såges uteslutande från tullverkets synpunkt. Skulle ett medgivande av besiktningsrätt

Kommissionens yttrande.

kunna lämnas, syntes detsamma i allt fall icke kunna tänkas avse allt slags gods och ej heller gälla utan alla inskränkningar. Det kunde sålunda icke rimligtvis ifrågasättas, att beträffande sorteringsgods mottagaren skulle tillåtas att verkställa fullständig uppackning för att undersöka särskilda föremål. Gränserna härvidlag syntes emellertid vara vanskliga att fastställa. Klart vore vidare, att ett medgivande av besiktningsrätt stundom skulle för åstadkommande av erforderlig kontroll föranleda ökat personalbehov för tullverket, vilket förhållande emellertid icke syntes behöva tillmätas nämnvärd betydelse. — Under förutsättning allenast, att otvetydiga gränser kunde uppdragas mellan de fall, då besiktningsrätt lämpligen kunde medgivas, och de fall, då sådan finge anses utesluten, ville alltså kommissionen såsom sin mening uttala, att — om frågan såges uteslutande från tullverkets sida — något hinder för ett medgivande i princip av sådan rätt icke kunde anses möta.

Reservation.

Mot detta principuttalande av kommissionen hava tre av dess ledamöter reserverat sig samt, under anförande att de för sin del funne de skäl mot den ifrågasatta besiktningsrätten, vilka, på sätt framgår av det föregående, ångfartygsbefälhavaresällskapet, Sveriges redareförening och Stockholms rederiförening anført, vara fullt övertygande och bindande, yrkat, att några åtgärder i riktning mot medgivande av ovannämnda rätt icke måtte vidtagas.

Generaltullstyrelsens yttrande.

Med anledning av vad sålunda förekommit i detta ärende får generaltullstyrelsen anføra följande.

Frågans kärnpunkt är tydligen lösningen av den föreliggande intressekonflikten mellan rederierna och importörerna. På sätt av ovanstående framgår, har såväl generaltullstyrelsen som kommerskollegium ansett denna fråga icke kunna lösas utan en ingående undersökning, avseende jämväl frågans civilrättsliga sida. Huruvida kommissionens flertal delat denna uppfattning har visserligen icke direkt utsagts; men då kommissionen förklarar sig icke vilja verkställa en dylik undersökning utan inskränka sig till ett uttalande, i vad mån betänklighet kan anses möta för den äskade besiktningsrättens införande, om saken såges uteslutande från tullverkets synpunkt, torde få antagas, att jämväl kommissionen ansett utredningen behöfelig. I vilket

fall som helst måste styrelsen vidhålla sin tidigare uppfattning härom. Vid sådant förhållande och då i sammanhang med berörda utredning — därest dess resultat skulle bliva, att den ifrågasatta besiktningsrätten i princip bör införas — även lärer böra undersökas och bestämmas, under vilka förutsättningar och i vilken omfattning dylik rätt bör medgivas, torde generaltullstyrelsen icke hava anledning att nu yttra sig i själva saken utan kunna inskränka sig till att uttala sin anslutning till kommissionens åsikt, att under den av kommissionen angivna förutsättning något avgörande hinder ur tullverkets synpunkt icke kan anses föreligga mot ett medgivande i princip av besiktningsrätten i fråga. De tidigare åberopade hinder mot ett sådant medgivande, som bero på gällande tullstadga och kunna komma att kvarstå i en blivande ny tullstadga, lära utan tvivel kunna undanröjas. I vad mån besiktningsrättens genomförande må föranleda ändringar i, förutom tullagstiftningen, jämväl sjölagen eller andra författningar, lärer även böra undersökas i sammanhang med en eventuell utredning av frågan.

Förslaget i civilanställningsfrågan.

Civilanställningsfrågan i allmänhet.

Tullkommissionens i fjärde avdelningen av förevarande betänkande (sid. 79—100) avgivna utlåtande med förslag i civilanställningsfrågan inledes med erinran därom, att sagda fråga blivit i hela sin omfattning behandlad av särskilda av chefen för lantförsvarsdepartementet tillkallade sakkunniga, vilka framlagt sitt arbetsresultat i en den 31 december 1918 avgiven »Utredning av frågan angående beredande av civilanställning åt uttjänt manskap vid armén och marinen». Enligt denna utredning innebure civilanställning, att uttjänt fast anställt manskap — utom musikmanskap vid armén — som uppfyllde särskilt stadgade villkor, genom statens försorg skulle beredas anställning i civila (civilmilitära) befattningar inom eller utom statsförvaltningen. Civilanställningens uppgift vore enligt samma utredning, att underlätta rekryteringen av arméns och marinens fast anställda manskapspersonal i avseende å såväl första anställning som rekapitulation; att i statens hand utgöra ett medel till fyllande av dess försörjningsplikt mot sådant manskap, vars tjänster staten under kortare eller längre tid tagit i anspråk utan att sedermera inom försvarsväsendet kunna bereda detsamma fortsatt militär anställning; samt att för den civila verksamheten i allmänhet och för statsförvaltningen i synnerhet tillgodogöra den dugande och prövade arbetskraft, som det uttjanta manskapet representerade.

Civilanställningsfrågan i vad den avser tullverket.

Kommissionen erinrar vidare, att civilanställningsfrågan i vad den anginge tullverket kommit under kommissionens behandling dels på grund av en skrivelse från general-tullstyrelsen den 30 november 1914 och dels genom Eders Kungl. Maj:ts här nedan vidare omförmälda remiss den 5 februari 1917.

Beträffande styrelsens nyssnämnda skrivelse ömförmäler kommissionen, att densamma föranletts av en till styrelsen inkommen framställning från tullkammaren i Norrköping, däri tullkammaren — under anförande att de e. o. tullvaktmästare, vilka tidigare haft anställning vid armén eller flottan som underbefäl, visat sig hava redan genom den militära tjänstgöringen bibringats vissa egenskaper, som gjorde dem lämpliga för tulltjänsten, samt att bland sådant f. d. underbefäl med all sannolikhet funnes flera, som med tiden kunde bliva lämpliga till bevakningsförmän — uttalat önskvärdheten därav, att den e. o. bevakningspersonen till en del rekryterades från nämnda grupp av f. d. militäranställda. För att emellertid övergången från den avlönade militäranställningen till den med oviss och otillräcklig inkomst förenade anställningen i tullverket skulle göras så litet kännbar som möjligt, borde personer, som varit anställda som underbefäl vid armén eller flottan och därefter antoges till e. o. vaktmästare i tullverket, förklaras berättigade att, så snart de tjänstgjort erforderlig tid för inhämtande av nödig kunskap om bevakningstjänstgöringen därstädes, få tillgodoräkna sig halva den tid, de innehaft väl vitsordad anställning vid armén eller flottan.

Över tullkammarens i Norrköping berörda framställning hade, enligt vad kommissionen vidare erinrar, styrelsen inhämtat yttranden från tullbevakningsinspektionen i Stockholm samt tulldirektörerna och tullbevakningsinspektionerna i Göteborg och Malmö, vilka yttranden bifogats styrelsens skrivelse. I samtliga dessa yttranden med undantag av tullbevakningsinspektionens i Malmö hade gjorts uttalanden, som ginge ut på att ifrågavarande spörsmål borde få sitt avgörande först i sammanhang med frågan om ny härordning. Tullbevakningsinspektionen i Göteborg hade emellertid intygat lämpligheten av att vaktmästarkåren rekryterades med uttjänt underbefäl från armén eller flottan. Tullbevakningsinspektionen i Malmö hade däremot föreslagit, att antagning till e. o. vaktmästare skulle ske efter liknande grunder som antagning till e. o. kammarskrivare och att sålunda icke någon skulle få antagas till e. o. vaktmästare, som ej först genom någon tids tjänstgöring vid tullbevakningen visat sig pålitlig och användbar till

de många olikartade göromål, bevakningspersonalen hade att handlägga, och som därjämte inhämtat nödiga insikter i de tullförfattningar, som reglerade bevakningstjänsten, ävensom att enda grunden till företräde i löneförmåner och befordran till bevakningsförmän skulle utgöras av ådagalagd större förtjänst och skicklighet i de göromål, som ålåg tullbevakningen.

Remiss från
Kungl. Maj:t.

Beträffande därefter Eders Kungl. Maj:ts ovannämnda remiss omförmåler kommissionen till en början, att Eders Kungl. Maj:t i sammanhang med utfärdandet den 19 februari 1915 av en kungörelse angående beredande av anställning i postverket för viss personal vid armén (Svensk författningssamling nr 104), anbefallt arméförvaltningens civila departement att inleda underhandlingar med andra statens verk om beredande av civilanställning för underbefäl av manskapet vid armén samt att till Eders Kungl. Maj:t inkomma med de förslag, vartill underhandlingarna kunde föranleda. Av de härav föranledda förhandlingarna med tullverket framgår, såsom ock av kommissionens redogörelse inhämtas, huvudsakligen följande.

Sedan bemälda departement anhållit om yttrande från generaltullstyrelsen, hade styrelsen infordrat utlåtanden i ämnet från packhus- och tullbevakningsinspektionerna i Stockholm, tulldirektörerna i Göteborg och Malmö samt tullbevakningsinspektionerna i sistnämnda två städer. Av dessa hade tullbevakningsinspektionen i Göteborg anført, att inspektionen funne det i många avseenden synnerligen önskvärt och lämpligt, om till e. o. tjänstemän av lägre grad i tullverket kunde antagas uteslutande uttjänt manskap från armén eller hellre flottan, men att, då med hänsyn till den ojämna arbetstillgången den nyantagne e. o. tjänstemannen tidvis bleve utan tjänstgöring och avlöning, det för det dåvarande icke vore lämpligt att för kårens rekrytering vara hänvisad allenast till förenämnda manskap. Inspektionen funne, att anställning vid tullverket icke kunde, på sätt i åberopade kungörelse avsåges, beredas underbefäl av manskapet vid armén, med mindre den i tullverket antagne e. o. tjänstemannen tillförsäkrades viss minimiinkomst efter någon kortare tids godkänd provtjänstgöring. Övriga nyssnämnda myndigheter hade för-

mält sig icke hava något att erinra mot anställning, varom fråga vore; dock hade av vissa (packhusinspektionen och tullbevakningsinspektionen i Stockholm samt tulldirektören i Göteborg) framhållits, att verkligt tjänstemannaansvar borde inträda för vederbörande redan i och med antagningen till aspirant samt att sådan antagning borde, vad beträffade underbefäl av manskapet vid armén, begränsas till tullverkets lokalförvaltning och möjligen gränsbevakning. Tullbevakningsinspektionen i Malmö hade därjämte betonat, att på grund av bestämmelserna i §§ 2 och 8 av sagda kungörelse det kunde inträffa, att vid oberäknat behov av extra personal sådan ej skulle kunna erhållas i tillräcklig omfattning eller nog hastigt kunna inställa sig till tjänstgöring, ävensom att svårighet kunde väntas uppstå för den e. o. tjänstemannen att efter slutad övnings-tjänstgöring erhålla nödig utkomst.

I sin den 3 november 1916 dagtecknade svarsskrivelse till arméförvaltningens civila departement hade generaltullstyrelsen (sid. 84 och 85) i huvudsak anført, att styrelsen, som väl insåge den synnerliga vikten av att underbefäl av manskapet vid armén efter avslutad tjänstgöring därstädes bereddes passande civilanställning, likväl ansåge det svårigen kunna komma i fråga att bygga rekryteringen av personalen vid tullverkets lokalförvaltning samt gränsbevakning — kustbevakningen borde av angivna skäl härvid icke komma i betraktande — uteslutande eller ens huvudsakligen på nämnda militäranställde. Trafikens större eller mindre omfattning under olika delar av året medförde, att lokalförvaltningens behov av bevakningspersonal vore synnerligen ojämnt och vanligen störst under den tid, då på grund av bestämmelserna i § 2 av kungörelsen tillgången till vederbörande militäranställde skulle vara osäkrast. Sagda ojämnhet i arbetstillgången gjorde det för tullverket oundgängligt att för betryggande av arbetets ostörda gång som e. o. tjänstemän anställa ett stort antal personer, vilka under avsevärda tidsperioder icke kunde beredas inkomst från tullverket. För militärpersoner i befälsställning, som antoges till e. o. tulltjänstemän och icke hade annan inkomstbringande sysselsättning, skulle under berörda förhållande anställning i tullverket visa sig

föga tillfredsställande; och en organisationsförändring, som tillförsäkrade försörjning åt den extra personalen, skulle innebära, att tullverket belastades med kostnader för e. o. personal även under tider, då detsamma icke hade användning för dess arbete. I postverket vore förhållandena i berörda avseenden gynnsammare för den extra personalen. Styrelsen ställde sig synnerligen tveksam gent emot möjligheten att för det dåvarande på ett tillfredsställande sätt ordna rekryteringen av tullbevaknings- och gränsbevakningspersonalen efter de i åberopade kungörelse för rekryteringen av postpersonalen bestämda grunder. Då emellertid frågan om tullverkets omorganisation vore under behandling av 1914 års tullkommission samt denna, efter vad styrelsen hade anledning antaga, även komme att taga under övervägande frågan om personalens rekrytering, ville styrelsen ifrågasätta åtgärd av departementet i syfte, att hos kommissionen måtte komma under omprövning jämväl nu förevarande fråga om anställning i tullverket av underbefäl av manskapet vid armén.

Sedan arméförvaltningens civila departement hos statsrådet och chefen för lantförsvarsdepartementet gjort framställning i ämnet, hade jämlikt Kungl. Maj:ts förenämnda beslut den 5 februari 1917 handlingarna i ärendet överlämnats till kommissionen för att tagas i övervägande vid densamma anbefalld utredning.

*Sakkunnigutredningen
år 1918.*

Kommissionen lämnar därefter en redogörelse för det huvudsakliga innehållet i den av kommissionen åberopade, den 31 december 1918 avgivna sakkunnigutredning. Av denna redogörelse inhämtas i huvudsak följande.

Del I av utredningen innefattar en *översikt av civilanställningsfrågans utveckling i Sverige och civilanställningens organisation i vissa främmande länder.*

Av denna översikt framgår, bland annat, att civilanställningsfrågan här i riket upprepade gånger varit föremål för kommittébehandling samt att föreskrifter i ämnet utfärdats dels för statsförvaltningen i allmänhet genom vissa kungl. brev, som dock visat sig hava endast i ringa mån tillämpats, dels ock särskilt för postverket och statens järnvägar genom kungl. kungörelser den 19 februari 1915 (nr 104), ändrad genom kungörelse den 13 juni 1919 (nr

404), samt den 1 december 1916 (nr 597) med tillägg den 8 februari 1918 (nr 64 och 65).

I översikten refereras därefter vissa av 1911 års försvarsberedningar meddelade direktiv för civilanställningsfrågans lösning, ävensom ett av 1914 års senare riksdag gjort principuttalande i frågan (betänkandet sid. 86—88).

Del II av åberopade utredning behandlar *civilanställningens uppgift samt grunderna för beräkning av behov och tillgång i fråga om befattningar för civilanställning*.

I denna del av redogörelsen föreslås, att det till civilanställning ifrågakommande manskapet måtte uppdelas i tre grupper, betecknade med respektive A, B och C med följande fordringar å uppnådd anställningstid m. m., nämligen: grupp A minst 3 års anställning (vid flottan minst 3 år 6 månader), grupp B minst 5 års anställning samt grupp C minst 7 (för karlskrivna skeppsgossar minst 6) års anställning, allt med inberäkning i anställningstiden av värnplikts-tjänstgöring, vapenövningsuppehåll och tjänstledighet men icke tjänstgöring som skeppsgosse, och med fordran på väl vitsordad tjänstgöring och avlagd godkänd korprals- eller motsvarande examen.

Beträffande de föreslagna 3 civilanställningsgruppernas förutsättningar uttalas, att A- och B-grupperna borde hänvisas till befattningar av lägre grad inom statsförvaltningen, därvid emellertid sistnämnda grupp borde först och bäst tillgodoses, samt att C-gruppen lämpade sig för vissa befattningar inom statsförvaltningens högre tjänstemannagrupp, dock att manskapet borde genom särskilt vidtagna åtgärder bibringas därför erforderlig kompetens. — Vad befattningarna inom tullverket anginge, borde allenast de av lägre grad kunna komma i fråga i sammanhang med civilanställning, vadan C-gruppens manskap syntes icke kunna härvid tillgodoses. Årliga tillgången på befattningar för förstnämnda två grupper kunde beräknas till 50 stycken. — Sådana befattningar, för vilkas bestridande det uttjänta manskapet av de särskilda civilanställningsgrupperna besatte erforderlig kompetens och förutsättningar i övrigt, borde i den utsträckning, som vore möjlig utan äventyrande av tjänstens behöriga gång vid vederbörligt verk samt detsamma eller dess civila befattningshavares eller anställ-

ningssökandes berättigade intressen, *förbehållas* det uttjänta manskapet, varemot någon *företrädesrätt* i fråga om anställning eller befordran för det uttjänta manskapet i allmänhet icke borde ifrågakomma. Med tillämpning av dessa grundsatser på tullverket ansåge de sakkunniga, att av därstädes årligen disponibla 50 platser halva antalet borde förbehållas civilanställningsberättigade.

Del III av utredningen innefattar *granskning av erforderliga åtgärder för civilanställningens tillämpning*.

Dessa åtgärder förklaras vara *dels* höjande av det uttjänta manskapets förutsättningar och kompetens för civilanställning, *dels* reglerande av uppkommande väntetid vid övergången från militäranställning till civilanställning, *dels* tillgodoräknande av den militära tjänstetiden efter vunnen befattnings i civil anställning, *och dels* anordnande av särskilda organ för civilanställningsmöjligheternas tillvaratagande och förmedling av civilanställning.

Beträffande förstnämnda angelägenhet anföres, att A-gruppens manskap icke kunde utan men för det militära utbildningsarbetet under den fasta anställningstiden bibringas något väsentligt högre mått av allmänbildning eller särskild yrkesutbildning, än vartill nu gällande utbildningsföreskrifter föranledde, dock med undantag för vad som därutinnan möjligen kunde inhämtas i frivilliga kurser å sådana tider, som ej toges i anspråk för militärtjänsten; att anordnande av särskild undervisning i allmänbildande eller yrkesutbildande ämnen för detta manskap efter anställningstidens slut ej borde ifrågakomma; samt att tillfälle till förberedande tjänstgöring för vinnande av civilanställning ej kunde beredas under anställningstiden men att inom viss tid efter densammas slut vederbörandes möjligheter att fullgöra dylik tjänstgöring borde genom vissa närmare angivna förmåner underlättas. Beträffande B-gruppens manskap yttras, att detta borde beredas tillfällen att höja sin allmän- eller yrkesutbildning under den militära anställningstidens fjärde och följande tjänstår, så långt ske kunde utan äventyrande av den militära tjänstens fordringar, genom deltagande i frivilliga kurser; att anordnande av särskild undervisning i allmänbildande eller yrkesutbildande ämnen efter anställningstidens slut ej borde ifrågakomma; att för fullgörande

av erforderlig förberedande tjänstgöring för vinnande av civilanställning vare sig inom eller utom statsförvaltningen högst 3 månaders tjänstledighet borde kunna under sista anställningsåret beviljas; att under sådan tjänstledighet manskapet borde utan hinder av gällande avlöningsbestämmelser få bibehålla sina avlönings- och övriga förmåner enligt stat, varvid, om den förberedande tjänstgöringen ägde rum å sådan ort eller under sådana omständigheter i övrigt, att ifrågavarande manskap icke lämpligen kunde erhålla förplägnad eller inkvartering in natura, kontant ersättning för mistade sådana förmåner borde utbetalas; att under provtjänstgöring vid statens verk och inrättningar därifrån borde vid behov tillskjutas så stort belopp, att manskapet utöver naturaförmånerna eller deras värde komme i åtnjutande av sammanlagt samma kontanta ersättning, som en verket icke tillhörande person ägde uppbära såsom tillfällig arbetstagare i motsvarande befattning; att under förberedande tjänstgöring utgående civil avlöning borde få bibehållas utan avdrag å de militära förmånerna; samt att, därest dylik tjänstgöring jämväl måste fullgöras efter anställningstidens slut, vissa av de sakkunniga närmare angivna förmåner borde beredas detta manskap. — I fråga om C-gruppen slutligen framläggas detaljerade förslag, för vilka kommissionen emellertid icke närmare redogjort.

För ordnande av förhållandena med avseende å den väntetid, som oundgängligen måste uppstå vid övergången från den militära anställningen, anse de sakkunniga åtgärder böra vidtagas ej mindre för reglerande av denna väntetids längd än även för ordnandet av avlöningsförhållandena under tiden. I förra hänseendet borde av de civila myndigheterna lämnas centralorganet för civilanställningens förmedling uppgifter angående den sannolika avgången av befattningshavare samt beträffande vakanser, varjämte antagning och avgång borde i största möjliga mån anordnas så, att civilanställningens ändamål bleve tillgodosett. Tiden för provtjänstgöring borde begränsas till högst tre månader, och väntetid mellan den därefter följande »första civilanställningen» och »betryggande civilanställning» borde, där den ej kunde helt undvikas, förkortas så mycket som låte sig göra. Med avseende å ordnandet av avlönings-

förhållandena under väntetid föreslå de sakkunniga, vad beträffar tiden före första civilanställning, att uttjänt manskap, som erhållit civilanställningsintyg och vunnit inträde i truppförbands reserv (över stat vid marinen) skulle medgivas rätt att under viss tid efter den militära anställningstidens slut tjänstgöra vid truppförband mot åtnjutande av närmare angivna förmåner och med rätt att under tiden erhålla högst 3 månaders ledighet för fullgörande av förutnämnd provtjänstgöring och jämväl därunder åtnjuta vissa förmåner. Under första civilanställning i avvaktan på betryggande civilanställning borde uttjänt manskap, tillhörande bland annat B-gruppen, som vunnit inträde i truppförbands reserv (över stat vid marinen), under närmare angiven tid åtnjuta vissa naturaförmåner eller ersättning därför samt eventuellt viss militär fyllnadsavlöning.

I fråga om rätt för det uttjänta manskapet att i ernådd civil befattning tillgodoräkna sig militär tjänstetid för uppflyttning i högre löneklass anför de sakkunniga i huvudsak, att, därest sådan rätt i viss omfattning icke fastsloges, sagda manskap skulle komma i efterhand gent emot dem, som kunnat utan hinder av militär anställning ägna sig åt civil verksamhet, vilket förhållande måste vara ägnat att ofördelaktigt inverka på kvarstående i militär tjänst. Vid bedömande av denna fråga borde även uppmärksammas, att uppflyttning i högre löneklass grundades uteslutande på tjänstetidens längd. Ifrågavarande rätt borde väl icke tillerkännas A-gruppens manskap. Däremot borde manskap tillhörande B- och C-grupperna, berättigas att efter vunnen ordinarie anställning i statstjänst (vid tullverket efter 2 års anställning som »extra») i sådant avseende tillgodoräkna sig resp. 2 och 3 år av den militära tjänstetiden.

Slutligen föreslå de sakkunniga inrättande av vissa organ för civilanställningens genomförande i praktiken.

Generaltull-
styrelsen.

Härefter återgiver tullkommissionen innehållet i ett den 30 augusti 1919 av generaltullstyrelsen avgivet underdånigt utlåtande över de sakkunnigas förslag. Jämte det styrelsen förklarat sig i princip vilja förorda detsamma, hade styrelsen, under hänvisning till vissa av tullkommissionen väckta förslag i fråga om tullverkets omorganisation, framhållit, att, därest dessa förslag vunne statsmakternas gillande, komme,

med tillbörlig hänsyn tagen jämväl till den redan antagna extra ordinarie personalens intressen, antagande av ytterligare e. o. personal av lägre grad att ske i endast ringa omfattning under en avsevärd tid framåt.

Sedan tullkommissionen därefter redogjort för innehållet i två till kommissionen inkomna uttalanden i förevarande ämne, har kommissionen för egen del på i huvudsak följande sätt uttalat sig i frågan.

*Kommissionens
yttrande.*

Kommissionen ansåge det vara på samma gång ett allmänt statsintresse att genom civilanställningstankens främjande skapa betingelser för bästa möjliga rekrytering av krigsmakten som ock ett speciellt tullverkets intresse att få detsamma tillhörande lägre tjänstemannabefattningar besätta med personer, vilka under militär tjänstgöring förvärvat kunskaper och erfarenhet, därunder fått sin ordentlighet och punktlighet med flera för tulltjänsten erforderliga egenskaper prövade samt slutligen och framför allt fått vänja sig vid disciplin och sålunda vore både åtvanda att ställa sig överordnades befallningar till ovillkorlig efterrättelse som ock i stånd att, där sådant ifrågakomme, själva taga befäl och göra sig åtlydda av underordnade. På sätt framginge av de sakkunnigas utredning komme rekrytering från militärt håll att vad tullverket beträffade gälla allenast tjänstemannabefattningar av lägre grad — tillhörande grupp II enligt kommissionens terminologi. I likhet med generaltullstyrelsen ansåge emellertid kommissionen, att en längre tid komme att förflyta, innan överhuvud någon antagning av ny tullpersonal tillhörande sagda grupp kunde komma i fråga. Detta borde emellertid icke hindra, att redan på förhand regler gaves för civilanställningens tillämpning inom tullverket. — Kommissionen ville skänka de sakkunnigas förslag sitt erkännande såsom innefattande en i stort sett lycklig lösning av frågan men ansåge detsamma böra, då det skulle tillämpas på tullverket, i viss mån modifieras. I sådant hänseende ville kommissionen till en början hemställa, att den av de sakkunniga ifrågasatta cirkulation mellan militärtjänst och civiltjänst, som vore avsedd att äga rum vid tiden för övergången, måtte bortfalla, då den vore i och för sig föga tilltalande och de av de sakkunniga utarbetade bestämmelserna rörande reglering

av avlöningsförhållandena under övergångstiden innebure ett omständligt avräkningsförfarande de olika verken emellan samt jämväl i övrigt vore ägnade att leda till onödigt skriveri. Åtgärder borde i stället vidtagas i syfte att den civilanställningsberättigade redan från början erhöle fortfarande sysselsättning — eller åtminstone expektansarvode — inom tullverket. — Vidare ville kommissionen, med hänvisning till att de sakkunniga uttalat sig för att av det antal aspiranter, som behövde årligen antagas i tullverket, 50 procent skulle tagas från de civilanställningsberättigade, framhålla, att en för civilanställningsintressets fulla tillgodoseende eventuellt önskvärd befunnen ökning av detta procenttal icke gäve anledning till erinran från kommissionens sida. — Slutligen syntes det kommissionen — som icke hade något att erinra mot grundtanken i de sakkunnigas förslag därom, att manskap, tillhörande B- och C-grupperna, skulle efter vunnen ordinarie anställning i statstjänst (vid tullverket efter 2 års anställning som »extra») få som tjänstår för uppflyttning i högre löneklass tillgoderäkna sig viss del av den militära tjänstetiden — lämpligare, att den sålunda ifrågasatta bestämmelsen finge en mera allmänt hållen formulering, exempelvis att den civilanställda berättigades att efter generaltullstyrelsens beprövande räkna sig tillgodo högst 50 procent av den militära anställningstiden.

Reservation.

Mot kommissionens sålunda gjorda uttalanden hava fyra av dess ledamöter reserverat sig, under anförande att de — utan att ingå på någon närmare granskning av förenämnda av särskilda sakkunniga avgivna förslag — allenast velat med hänvisning till det förändrade läge, vari landets hela försvarsväsende dåmera kommit, uttala, att förslaget syntes dem för det dåvarande icke böra till någon åtgärd föranleda.

Generaltull-
styrelsens
yttrande.

Då generaltullstyrelsen nu går att yttra sig över kommissionens betänkande i förevarande ämne, anser styrelsen sig böra till en början framhålla följande. Sedan styrelsen i underdåniga utlåtanden respektive den 15 maj 1920 och den 11 oktober 1920 över kommissionens betänkanden med förslag till omorganisation av generaltullstyrelsen samt tullverkets lokalförvaltning respektive tullverkets kustbevakning

i allt väsentligt biträtt de i styrelsens här ovan berörda utlåtande av den 30 augusti 1919 avsedda, av tullkommissionen framställda förslag, hava samma förslag sedermera i allt huvudsakligt vunnit statsmakternas godkännande. Berörda förslag voro visserligen, såsom styrelsen i nyssnämnda yttrande framhållit, i och för sig ägnade att för en tid framåt minska behovet av antagning av personal av lägre grad; men införandet vid tullverket av tjänstgöringstidens begränsning till åtta timmar per dygn kommer å andra sidan att föranleda, att nyantagning av dylik personal — något som för övrigt sedan flera år tillbaka endast skett i mycket begränsad utsträckning — för den närmaste framtiden kommer att erfordras i större omfattning än som eljest skulle varit fallet. I samma riktning torde möjligen ock komma att verka de åtgärder, som ytterligare kunna visa sig nödvändiga till motarbetande av den under den senaste tiden starkt ökade olovliga varuinförseln.

Angående själva principfrågan delar generaltullstyrelsen kommissionens åsikt rörande civilanställningsfrågans stora betydelse jämväl för tullverket. Av vad vid ärendets behandling förekommit, läser emellertid framgå, att vad detta verk beträffar de ifrågasatta bestämmelserna kunna få tillämpning allenast beträffande befattningshavare, tillhörande grupp II enligt kommissionens terminologi; och har förty vad styrelsen här nedan anför avseende allenast å sådana befattningshavare.

Enligt kommissionens förslag (bet. II sid. 330—331) skulle antagandet av aspirant icke föregås av någon provtjänstgöring. Däremot skulle till aspirant antagen person under den tid av högst ett år, som ansetts böra förflyta före hans eventuella befordran till e. o. tjänsteman, praktisera vid någon tullförvaltning, därunder erhålla lämplig ledning vid inhämtande av erforderliga författningskunskaper samt undergå provning. Det läser härvid få förutsättas, att aspiranten skall under ifrågavarande mellantid ägna sig utslutande åt tullverket. Framhållas bör dock, att enligt kommissionens förslag (bet. II sid. 326) aspiranten skulle åtnjuta dagavlöning under tjänstgöring. Under förutsättning att nu omförmälda förslag, mot vilka styrelsen i sitt ovannämnda den 15 maj 1920 avgivna underdåniga ut-

låtande förklarat sig icke hava något att erinra, skulle komma att i sina huvudsakliga delar följas vid utfärdande av bestämmelser i ämnet, lärer möjlighet för aspirant att under tiden mellan vad förutnämnda sakkunniga benämna första anställning och betryggande anställning fullgöra militärtjänstgöring icke kunna ifrågakomma. Förty och med hänsyn jämväl till av kommissionen anförda skäl får generaltullstyrelsen i likhet med kommissionen uttala sig emot de ifrågasatta bestämmelserna om cirkulation mellan militärtjänst och civiltjänst.

Kommissionens uttalande i fråga om eventuell utökning av det antal civilanställningsberättigade, som av de sakkunniga avsetts för anställning i tullverket, föranleder icke erinran från styrelsens sida.

Slutligen får styrelsen uttala, att styrelsen i likhet med kommissionen skulle anse det billigt, att civilanställd, som tidigare i egenskap av militäranställd tillhört någon av ovannämnda B- eller C-grupper, kunde i fråga om rätt till uppflyttning i högre löneklass få räkna sig tillgodo högst hälften av den militära anställningstiden.

Stockholm den 6 juni 1922.

Underdånigst

H. THEMPTANDER.

E. BEYER,
föredragande.

JOHN EWERLÖF.

TURE ALSÉN.

ERNST SCHÖNAICH.

A. R. son von Hedenberg.

*Bilaga.***Förslag till förordning**

angående tullverkets och trafikerandes ömsesidiga rättigheter och skyldigheter i fall, då tull eller annan avgift, som uppbäres av tullverket, erlagts med oriktigt belopp, m. m.

§ 1.

Denna förordning är tillämplig å följande avgifter, som uppbäras av tullverket, nämligen:

1:o) tullavgifter;

2:o) övriga statsverket tillfallande avgifter, som trafikerande i denna sin egenskap har att erlägga, för så vitt dessa avgifter jämväl uppdebiteras av tullverket; samt

3:o) böter, som enligt tullstadgan eller andra författningar utan föregående åtal utgå för försummelse från trafikerandes sida att iakttaga någon honom enligt respektive författning åliggande skyldighet.

De under 2:o) och 3:o) avsedda avgifter och böter sammanfattas här nedan under benämningen »annan avgift».

§ 2.

Mom. 1. Har, av anledning att vid tullbehandling tulltaxan oriktigt tillämpats, inkommet varuparti av tullpliktig beskaffenhet utlämnats från tullverket mot för ringa tull eller tullfritt, är varuägaren, såvida krav mot honom anställes inom sextio dagar efter det tullbehandlingsattest å varupartiet utfärdats, skyldig att till tullverket inbetala ej mindre det felande tullbeloppet än även, där för varupartiet till äventyrs belöpande annan avgift blivit i följd av den oriktiga tullbehandlingen uppdebiterad med lägre belopp än vederbort eller icke uppdebiterad, felande sådan avgift; dock att varuägaren jämväl efter berörda tid är tullverket ansvarig för å varupartiet rätteligen belöpande tull och annan avgift, såvida han eller hans ombud vid tullbehandlingen förfarit brottsligt eller eljest icke varit i god tro.

Därest varupartiet tullbehandlats i enlighet med av generaltullstyrelsen till allmän kännedom meddelat beslut rörande tulltaxans tillämpning å vara av sådant slag samt därefter utlämnats från tull-

verket, må den omständighet, att efter tullbehandlingstillfället beslut i annat ärende meddelats om ändring i tulltaxans tillämpning å dylik vara, icke i och för sig föranleda skyldighet för varuägaren att utgiva det högre belopp av tull och annan avgift, som med tillämpning av ändringsbeslutet skolat belöpa å varupartiet.

Har, i fall då tullbehandlingen överklagats av varuägaren, varupartiet genom slutligt beslut i tullbehandlingsfrågan förklarats skola draga högre tull än den av den lokala tullmyndigheten tillämpade, vare dock varuägaren, utan hinder därav att krav mot honom icke kunnat anställas inom sextio dagar efter tullbehandlingsattestens utfärdande, skyldig att erlægga tull och för detsamma till äventyrs belöpande annan avgift i enlighet med sagda beslut.

Mom. 2. Har, av anledning att vid tullbehandling tulltaxan oriktigt tillämpats, för inkommet tullpliktigt varuparti högre tull än vederbort erlagts eller tullfritt varuparti belagts med tull, är varuägaren, därest inom sextio dagar efter det tullbehandlingsattest å varupartiet utfärdats antingen han själv i föreskriven ordning hos generaltullstyrelsen överklagat tullbehandlingen eller eljest anmärkning om den felaktiga tullbehandlingen gjorts, berättigad återbekomma ej mindre det obehörigen uttagna tullbeloppet än även, där annan avgift blivit erlagd för varupartiet, vad av sådan avgift må i följd av den oriktiga tullbehandlingen hava blivit obehörigen uttaget.

Vad sålunda stadgats gälle även, där tullbehandlingen av det inkomna varupartiet skett i enlighet med av generaltullstyrelsen till allmän kännedom meddelat beslut rörande tulltaxans tillämpning å vara av sådant slag men ändring häri sedermera genom behörigen meddelat beslut i annat ärende skett.

§ 3.

Mom. 1. Har för inkommet varuparti, av annan anledning än att vid tullbehandling tulltaxan oriktigt tillämpats, tullavgift eller annan avgift uppdebiterats med lägre belopp än vederbort eller icke uppdebiterats i fall, då debitering rätteligen bort ske, eller har eljest underdebitering eller uraktlåten debitering av annan avgift förekommit, är vederbörande, som erlagt eller bort erlægga tull eller annan avgift, tullverket ansvarig för det belopp, som rätteligen bort utgå, såvida krav mot honom anställs inom två år efter det avgiftsbeloppet i förra fallet erlagts och i senare fallet sist bort erläggas; dock att, där varuägare eller hans ombud eller annan trafikerande, som haft att erlægga avgiftsbeloppet, gjort sig skyldig till brottsligt förfarande eller eljest icke varit i god tro, ersättningsskyldigheten skall fortfarande jämväl efter utgången av berörda tid.

Mom. 2. Har för inkommet varuparti, av annan anledning än att vid tullbehandling tulltaxan oriktigt tillämpats, tullavgift eller annan avgift uppdebiterats med högre belopp än vederbort eller uppdebiterats i fall, då sådant icke bort ske, eller har eljest överdebitering eller obehörig debitering av annan avgift förekommit, är veder-

börande, som erlagt tull eller annan avgift, berättigad återbekomma det obehörigen uttagna beloppet, såvida anmärkning eller krav därom framställles inom två år efter det avgiftsbeloppet erlagts.

§ 4.

Har tulltjänsteman vid på honom ankommande tjänstförrättning gjort sig skyldig till brottsligt förfarande eller eljest icke varit i god tro, vare han i fråga om ersättningsskyldighet för på grund härav uppkommen underdebitering eller uraktlåten debitering av tull eller annan avgift underkastad allmän lag. I annat fall vare redogörarens i tullverket ersättningsskyldighet för underdebitering eller uraktlåten debitering av tull eller annan avgift inskränkt till sådan underdebitering eller uraktlåten debitering därav, som omförmäles i § 3 mom. 1; skolandet tillika såsom villkor för redogörarens ersättningsskyldighet gälla, att trafikerande, som skolat svara för det felande avgiftsbeloppet, icke kunnat anträffas eller befunnits sakna tillgång till beloppets gäldande, att bristen uppkommit genom feldebitering, felräkning eller annat förfarande från tulltjänstemans sida, som skäligen må anses hänförligt till vårdslöshet eller försumlighet i tjänsten, samt att krav mot redogöraren anställts inom den i § 3 mom. 1 omförmälda tid.

§ 5.

Krav från tullverkets sida å utgivande av tull eller annan avgift skall anses vara anställt, då vederbörande varuägare, annan trafikerande eller redogörare erhållit del av meddelat beslut, varigenom tulltaxan förklarats hava blivit vid tullbehandling oriktigt tillämpad, eller av framställd anmärkning om sådant eller annat förhållande, varå kravet är grundat.

Krav från trafikerandes sida å restitution av för mycket erlagd tull eller annan avgift i fall, varom i § 3 mom. 2 förmäles, skall anses vara anställt, då restitutionsansökning inkommit till generaltullstyrelsen eller, där enligt gällande bestämmelser lokal tullmyndighet må medgiva restitution, till vederbörande sådan myndighet.

Vad sålunda stadgats skall träda i kraft den från och med vilken dag ej mindre 49 § i kungl. resolutionen på städernas allmänna besvär den 19 januari 1757 samt bestämmelserna i kungl. brevet den 15 augusti 1793 och kammarkollegiets därå grundade kungörelse den 16 september samma år angående tiden för återsökande och restitution av för högt beräknad eller erlagd tull vid sjötullverket ävensom § 51 i förordningen angående lotsverket den 15 februari 1881 upphävas än även vad övriga gällande författningar innehålla stridande mot denna förordning skall upphöra att tillämpas.

1871

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

1888

1889

1890

1891

1892

1893

1894

1895

1896

1897

1898

1899

1900

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

OF THE UNITED STATES OF AMERICA
FROM THE FIRST SETTLEMENTS TO THE PRESENT TIME
BY JAMES M. SMITH

The history of the United States is a story of growth and development. It begins with the first settlers who came to the shores of North America, seeking a new life and a new land. These early pioneers faced many hardships and challenges, but they persevered and built a new society. Over the years, the United States has grown from a small colony to a great nation, with a rich and diverse culture. The story of the United States is a story of hope and dreams, of a people who have built a great nation out of adversity.

The United States has a long and proud history. It is a nation of freedom and democracy, where every citizen has the right to participate in the government. The United States has been a leader in the world, and it has made many contributions to the progress of humanity. The story of the United States is a story of a people who have built a great nation out of adversity, and who continue to strive for a better future.

Statens offentliga utredningar 1922.

Systematisk förteckning.

(Siffrorna inom parentes hänvisa till den kronologiska förteckningen för januari—mars 1922.
Siffrorna inom klammer beteckna utredningarnas nummer i den kronologiska förteckningen från och med april 1922.)

Allmän lagstiftning. Rättsskipning. Fångvård.

Förberedande utkast till strafflag. Förmögenhetsbrotten. 2. (17)
Lekmannaelementets användande inom civilprocessen. (25)
Betänkande rörande internering av farliga återfallsförbrytare. (26)
Utkast till lag om visst tryggnad av byggnadsborgnärers fordringar m. m. [26]

Statsförfattning. Allmän statsförvaltning.

1921 års pensionskommittés betänkande. 1. (10)
Några iakttagelser från 1921 års riksdagsmannaval. [1]
Statistiksakkunnigas betänkande. [15]

Kommunalförvaltning.

Städernas skyldigheter och rättigheter i förhållande till staten. (3)
Kommunalförfattningssakkunnigas betänkande. 3. (15)
Bilaga till d.o. (16)
Om röstsammanräkning vid kommunala val. [21]

Statens och kommunernas finansväsen.

Betänkande angående tillverkning och beskattning av maltdrycker. (11)
Utlåtande angående kontrollen över sockertillverknin-
gen. (13)
Tull- och traktatkommitténs utredningar och betän-
kanden. 8. Valutafrågan. (19) 9. Järnvägsfrakternas
reglering. (21) 10. Åtgärder till skydd mot s. k. valuta-
dumping. (34)
Utredning angående ett svenskt statslotteri. (24)
Betänkande och förslag ang. utbildningskurser inom
tullverket. [23]
Åtgärder mot godsanhopning i tullpackhus m. m. [30]

Politi.

Betänkande och förslag rörande brandskyddsföreskrifter
och ordnandet av brandväsendet inom riket. 7. Be-
tänkande med förslag till Kungl. Maj:ts nådiga stadga
angående skydd för människor vid brandfara inom
industriella arbetslokaler. [28]

Socialpolitik.

Utredning och förslag angående vården av blinda. (30)
Byggnadsarbetsakkunnigas bet. 2. Arbetsstatistisk
undersökning rörande husbyggnadsverksamheten. [2]

Hälsö- och sjukvård.

Allmänt näringsväsen.

Betänkande med förslag till livsmedelslag. (4) Bihang
1 till d.o. (5) Bihang 2 till d.o. (6)
Patentlagstiftningskommitténs betänkande. 7. Förslag
till lag om rätt till tidnings eller tidskrifts titel
m. m. [9]
Statsmakterna och bränsleanskaffningen under krigs-
åren. [14]
Mellanhandssakkunnigas betänkande. [20]

Fast egendom. Jordbruk med binärningar.

Betänkande angående förvaltningen av kronans jord-
bruksdomäner. (2)
Jordkommissionens betänkande. 1. Förslag till lag an-
gående rätt att förvärva och besitta fast egendom. (8)
Betänkande rörande fiskerinäringens främjande. [7]
Om lappskaatlandsinstitutet. [10]
Förslag till vissa ändringar i bestämmelserna rörande
jakt- och fågelskydd. 2. Ändringar i jaktlagen, frid-
lysningsbestämmelser m. m. [16]
Det svenska lantbrukets produktionskostnader. 1. Bok-
föringsåret 1919—1920. [18]
Betänkande med förslag angående arrendators rätt till
ersättning för elektrisk anläggning. [19]

Kolonisationskommitténs betänkande 1922. [22]
Förslag till författningar angående handel med och im-
port av utsädesfrö ävensom till omorganisation av
frökontrollverksamheten m. m. [25]
Redogörelse för de ecklesiastika boställena. 5. Värm-
lands län. [27]

Vattenväsen. Skogsbruk. Bergsbruk.

Betänkande angående statens övertagande av föräd-
lingsverksamheten beträffande avkastningen från
statens skogar. (28)

Industri.

Klimatets inverkan på byggnader vid västkusten. [4]

Handel och sjöfart.

Betänkande rörande lönerreglering vid lots- och fyr-
staten. (20)

Kommunikationsväsen.

Betänkande om ostkustbanan. (18)
Järnvägsstyrelsens yttrande över d.o. (28)
Ostkustbanekommitténs promemoria med anledning av
järnvägsstyrelsens yttrande. (27)
Järnvägsstyrelsens erinringar med anledning av ost-
kustbanekommitténs promemoria. (31)
Järnvägsstyrelsens skrivelser till Kungl. Maj:t den 28
april och 5 maj 1922. [3]
Utredning rörande den s. k. Nyköpings kanal. [24]

Bank-, kredit- och penningväsen.

Försäkringsväsen.

Kyrkoväsen. Undervisningsväsen. Andlig odling i övrigt.

Skolkommisionens betänkande. 1:1—2. Grunder för
en ny läroverksorganisation. (33) 2. Historiska över-
sikter m. m. (29) 3. Statistiska utredningar. (32)
4. Det högre skolväsendet i utlandet. (1)
Förslag till om- och tillbyggnad av Kungl. biblioteket. (7)
Betänkande angående Chalmerska institutets omorga-
nisation. (12)
Ortnamnen i Värmlands län. 7. (22)
Betänkande med förslag till förändrad kyrklig indelning
och organisation i Skåne. [5]
Utredning angående statsunderstöd för idrottens främ-
jande. [8]
Betänkande med förslag till lag angående kulturminnes-
vård. 1. Historik etc. samt bilagor. [11] 2. Förslag
och motiv. [12]
Högskolornas lönerregleringskommittés betänkanden.
2. Fackhögskolor och övriga vetenskapliga anstalter.
[13]
Betänkande och förslag rörande det akademiska be-
fordringsväsendet. [17]

Försvarsväsen.

Utredning rörande understöd åt ankör efter manskap
vid armén och marinen. (9)
Betänkande angående officerskårens vid flottan rekry-
tering och utbildning. (14)
Tillägg till betänkande beträffande förrädsverksamheten
vid marinen. [6]
Flottans skolsakkunnigas betänkande 3 angående skol-
reglemente för flottan. 1. Skolor och kurser för sjö-
manskårens manskap. [29]

Utrikes ärenden. Internationell rätt.